

YHTEISÖLLISTÄ ASUMISTA

Asunto- ja tilasuunnittelulla
tukea yhden vanhemman perheiden elämään

Metropolia Ammattikorkeakoulu
Muotoilun koulutusohjelma
Sisustusarkkitehtuuri
Opinnäytetyö
Laura Vähätupa

Syksy 2024

Tekijä Laura Vähätupa
Otsikko Yhteisöllistä asumista
Asunto- ja tilasuunnittelulla
tukea yhden vanhemman perheiden elämään

Sivumäärä 46 sivua+ liitteet
Päiväys 2.12.2024

Oppilaitos Metropolia Ammattikorkeakoulu
Tutkinto Muotoilija AMK
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma
Suuntautuminen Sisustusarkkitehtuuri
Ohjaajat Annaleena Lahtinen, Pasi Pänkäläinen

Avainsanat: yhteisöllisyys, yhteisöllinen asuminen, jakamistalous, yhden vanhemman perheet, yhteiset tilat, kommuuniasuminen, yhteisöt, asuminen, tilasuunnittelu

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössä käsitellään yhteisöllistä asumista yhden vanhemman perheiden näkökulmasta. Yhteisöllisen asumisen ydin on arkinen yhteistoiminta ja naapuriapu, jotka voivat vähentää asukkaiden tarvetta sosiaalisista tukipalveluista.

Tutkimusosuudessa perehdytään vertailuanalyysikohteisiin ja kyselytutkimuksen avulla selvitetään, mitkä tilat koetaan tärkeinä tukemaan yhden vanhemman perheiden arkea ja yhteisöllisyyden syntymistä.

Työn keskeisenä tavoitteena oli tutkia kohderyhmän ajatuksia ja kiinnostusta yhteisölliseen asumiseen ja luoda niiden pohjalta tilakonsepti palvelemaan niitä tarpeita.

Suunnitteluosuudessa esitellään kuvitteellinen yhteisöllinen kerrostalo, johon on suunniteltu tiloja joiden käyttö olisi vaivatonta ja tukisi asukkaiden välisiä spontaaneja kohtaamisia.

Kun yhteisöllinen elämäntapa otetaan huomioon suunnittelussa ja kehittämisessä, se voi auttaa ratkaisemaan monia sosiaalisia haasteita, kuten yksinäisyyttä ja eriarvoisuutta.

Author Laura Vähätupa
Title Community Living
Housing and Spatial Design
to Support the Lives of Single-parent Families

Number of pages 46 pages + appendices
Date December 2024

Institution Metropolia UAS
Degree Bachelor of Culture and Arts
Degree programme Design
Specialisation Interior Architecture
Instructors Annaleena Lahtinen, Lecturer
Pasi Pänkäläinen, Lecturer

Key words: community, communal living, sharing economy, single-parent families, shared spaces, communal living, communities, housing, spatial design

ABSTRACT

In this thesis discussed communal living from the perspective of single-parent families. The core of communal living is everyday cooperation and neighborly help, which can reduce residents' need for social support services.

The research section examined benchmarking targets and used a survey to determine which spaces are considered most important in supporting the everyday lives of single-parent families and the emergency of community.

The main objective of the thesis was to study the target group's thoughts and interest in communal living and to create spatial concept based on them to serve those needs.

The design section presents an imaginary communal apartment building, in which spaces have been designed that would be easy to use and would support spontaneous encounters between resident.

When a communal lifestyle is taken into account in planning and development, it can help solve many social challenges, such as loneliness and inequality.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO

- 1.1 ALUKSI
- 1.2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT
- 1.3 TUTKIMUSKYSYMYS JA VIITEKEHYS
- 1.4 TAVOITTEET JA MENETELMÄT
- 1.5 TYÖN RAJAUS
- 1.6 KESKEISTEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY JA TAUSTATIETO

2 SUUNNITTELUKOHTEN ESITTELY

- 2.1. POHJOIS-HAAGA
- 2.2 ALUEEN PALVELUT
- 2.3 KIINTEISTÖ ADOLF LINDFORSIN TIE 7

3 TIETOPERUSTA

- 3.1 YHDEN VANHEMMAN PERHEIDEN HAASTEISTA
- 3.2 AJANKOHTAISIA ILMIÖITÄ JA PALVELUJA
- 3.3 YHTEISÖLLISYYS JA ASUMINEN
- 3.4 YHTEISET TILAT KERROSTALOSSA
- 3.5 JAKAMISTALOUS JA SÄILYTYSTILAT TAVAROILLE

4 VERTAILUANALYYSI

- 4.1 MALTA
- 4.2 URBAN VILLAGE -PROJEKTI
- 4.3 SINTTI

5 KYSELYTUTKIMUS

- 5.1 TUTKIMUSMENETELMÄ
- 5.2 KYSELYN TULOKSET

6 SUUNNITELMA

- 6.1 TILOJEN TOIMINNOT
- 6.2 TILAOHJELMA
- 6.3 YHTEISTILOJEN JA LIIKETILAN MUUTOKSET
- 6.4 KERHOHUONE
- 6.5 MUUT TILAT

7 YHTEENVETO

LÄHTEET

LIITTEET

JOHDANTO

- 1.1 ALUKSI
- 1.2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT
- 1.3 TUTKIMUSKYSYMYS JA VIITEKEHYS
- 1.4 TAVOITTEET JA MENETELMÄT
- 1.5 TYÖN RAJAUS
- 1.6 KESKEISTEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY JA TAUSTATIETO

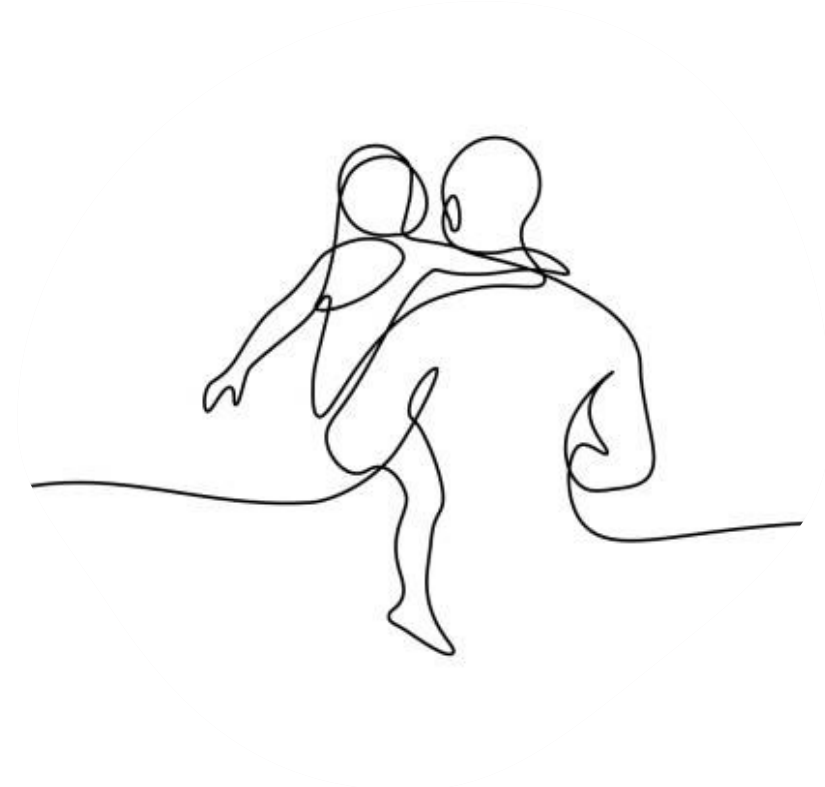
1.1 ALUKSI

Opinnäytetyön aihe on muotoutunut mielessäni jo usean vuoden ajan. Tähän kiteytyy niin paljon enemmän kuin olin ajatellut. Tiedostamattani olen jo lapsena omaksunut yhteisöllisen asumisen ajattelun. Se juontaa juurensa omien vanhempieni ryhmärakentamiseen, jossa yhdessä tehtiin ja naapureita autettiin. 21 omakotitalon tai paritalon piholla olen viipottanut menemään, ja kaikkien meidän lasten vanhemmat pitivät meitä silmällä. Talojen keskellä sijaitsi yhteinen talo, jonne Heikki Kukkonen ja Liisa Horelli suunnittelivat Säästökyläksi nimetyn taloyhtiön yhteisen talon – ”Yhteistilan”. Yhteistila sisälsi keittiön, pesutuvan ja yhteisöllisen tilan, jossa pitää juhlia, tanssitunteja ”kylän” isoimmat lapset pienemmille ja mitä ikinä asukkaat keksivätkään. Pihalla oli yhteiskäyttögrilli ja kellarissa nikkarointia varten sirkkeli ja puuntyöstöpenkki. Olin talomme valmistuttua ja muuttaessamme 5-vuotias.

Lapsuuden haaveista poiketen tilanteet johtivat minut toteuttamaan haaveitani toisella tapaa ja yhden vanhemman perheen äitinä, joten opinnäytetyön aihe koskettaa minua itseäni läheisesti.

Opinnäytetyöni aihe ”Yhteisöllinen asuminen: Asunto- ja tilasuunnittelulla tukea yhden vanhemman perheiden elämään” on ajankohtainen ja yhteiskunnallisesti merkittävä. Sen tavoitteena on kehittää uusia, käytännönläheisiä ratkaisuja yhden vanhemman perheiden arkielämän helpottamiseksi. Aiheen juuret kumpuavat omista kokemuksistani yhteisöllisyydestä lapsuudessa sekä yksinhuoltajana toimimisen haasteista. Tämä näkökulma tuo opinnäytetyöhön vahvan henkilökohtaisen motivaation ja realistisen pohjan.

Työn painopiste on sekä teoreettisessa tietoperustassa että konkreettisessa suunnittelutyössä, joka esittelee yhden vanhemman perheille suunnatun yhteisöllisen asumisen ratkaisun Pohjois-Haagan alueelle.

1.2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT

Yhteisöasuminen on mielenkiintoinen ja ajankohtainen teema, joka tarjoaa uusia mahdollisuuksia sisustusarkkitehtuurin kautta ratkaista asumisen sosiaalisia ja toiminnallisia haasteita. Tilasuunnittelun keinoin voidaan paitsi vahvistaa yhteisöllisyyttä, myös vastata yhden vanhemman perheiden erityistarpeisiin, kuten yhteisten tilojen saavutettavuuteen ja monikäyttöisyyteen.

Yhteistoiminta ja yhteistilat, kuten yhteiset keittiöt, olohuoneet tai puutarhat, luovat tilaa vuorovaikutukselle ja yhteiselle toiminnalle. Tämä voi johtaa syvempään yhteisöllisyyteen ja auttaa asukkaita tuntemaan itsensä osaksi jotain suurempaa. Erityisesti eri-ikäisten ja eri taustoista tulevien ihmisten kohtaaminen voi rikastuttaa asumiskokemusta ja luoda monimuotoisuutta.

Lisäksi, kun yhteisöasuminen otetaan osaksi laajempaa asumispolitiikkaa, se voi tarjota kustannustehokkaita ja joustavia ratkaisuja, jotka vastaavat nyky-yhteiskunnan tarpeita. Kun yhteisöllinen elämäntapa otetaan huomioon suunnittelussa ja kehittämisessä, se voi auttaa ratkaisemaan monia sosiaalisia haasteita, kuten yksinäisyyttä ja eriarvoisuutta.

Käytännön esimerkit ja kokeilut voivat inspiroida uusia toimintamalleja ja lisätä tietoisuutta yhteisöasumisen hyödyistä. Jatkuva keskustelu ja tutkimus aiheesta ovat avainasemassa, jotta ymmärrämme paremmin, miten voimme tukea ja kehittää tätä asumismuotoa entistä enemmän.

Yhden vanhemman perheessä talouden tulot ovat puolet kahden huoltajan lapsiperheeseen verrattuna. Monella myös tukiverkosto saattaa olla pieni ja ajan järjestäminen arjen hoitamiseen on vaikeampaa yksin. Aihe koskettaa itseäni yhden vanhemman perheen äitinä, ja olen kuullut paljon muiltakin yhden vanhemman perheiltä arjen haasteista.

Itse olin onnekas, ja samassa kerrostalossa asui toinenkin samassa tilanteessa oleva äiti, jonka kanssa pystyimme helposti auttamaan toinen toisiamme. Hissillä pääsimme toinen toisemme luo, pukematta ulkovaatteita lapselle ja itsellemme. Varsinkin pienen lapsen kanssa arjessa helppous työpäivän jälkeen oli avainasemassa. Siitä ajatus lähtikin, miten voisi asutosuunnittelulla ja tilasuunnittelulla auttaa yhden vanhemman perheitä. Jos oman asunnon tiloista nipistäisi vähän yhteisille olohuoneille tilaa sekä suunnittelisi enemmän yhteisiä tiloja, kerho- ja saunatiloja, se toisi yhteisöllisyyttä oman kodin rauhasta tinkimättä.

Tutkimusosuudessa olen keskittynyt yhteisölliseen asumiseen tutustuen jo olemassa oleviin kohteisiin. Laadin lisäksi kyselyn yhden vanhemman perheille, kokisivatko he kyseisen asumismuodon tuovan heille apua ja vertaistukea. Mitkä tilat koettaisiin tärkeimmiksi yhteisöllisessä kerrostalossa ja tuleeko kenties jotain uuttakin ideaa ilmoille kyselyn myötä? Jakamistalouden hyötyjä tarkemmin tuoden esiin lapsiperhearkeen peilaten ja kyselyn pohjalta tehdään tilasuunnitelmia, joissa jakamistaloudessa tärkeimmiksi koetut tavarat ja toiminnot toteutuvat ja kohtaavat yhteisöllisen asumisen. Pienperheyhdistys ry:ltä (PPY) sain tutkimusluvan heidän jäsenistöllensä.

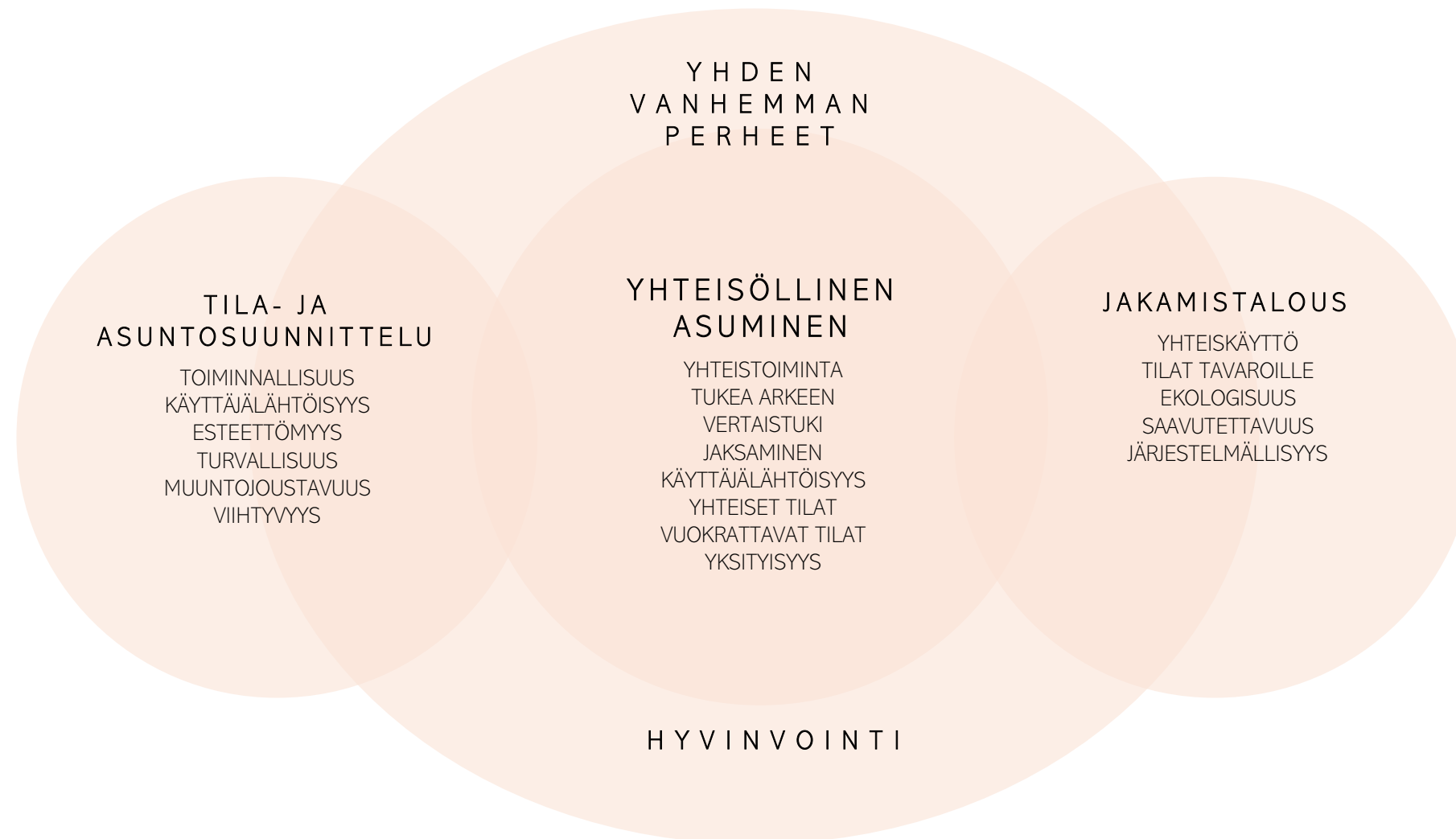
Aihe on ajankohtainen, yhteiskunnallisestikin tärkeä ja ennaltaehkäisee avuntarvetta perhesosiaalisissa palveluissa. Yhteisöllinen asuminen antaa vertaistukea sekä konkreettista apua toiselle vanhemmalle. Tässä työssäni tarkastelen yhteisöasumisen mahdollisuuksia paitsi sosiaalisen kestävyuden, myös tilojen muunneltavuuden ja resurssien jakamisen näkökulmista. Suunnittelu painottuu asukkaiden arjen helpottamiseen yhteisten tilojen ja jakamistalouden avulla.

1.3 TUTKIMUSKYSYMYS JA VIITEKEHYS

Tämän opinnäytetyön keskeinen tutkimuskysymys on: Miten yhteisöllinen asuminen ja jakamistalous voidaan tilasuunnittelun avulla sovittaa yhteen, jotta ne parantavat yhden vanhemman perheiden elämänlaatua?

Tavoitteena on suunnitella olemassa olevaan kerrostaloon Pohjois-Haagassa, yhteisiä tiloja jotka luovat matalan kynnyksen mahdollisuuksia arjen kohtaamisille ja tukiverkoston muodostamiselle.

Viitekehyksessä yhdistän sisustusarkkitehtuurin teorial, kuten käyttäjälähtöinen suunnittelu ja muuntojoustavat tilaratkaisut, yhteisöllisyyden ja jakamistalouden tutkimukseeni. Tämä yhdistelmä tarjoaa työkalut suunnitelmien luomiseksi sekä arkkitehtonisesti että sosiaalisesti kestäviksi.

1.4 TAVOITTEET JA MENETELMÄT

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, miten yhteisöllisellä asumisella ja jakamistaloudella voisi parantaa yhden vanhemman perheiden elämänlaatua. Tutkimuksen pohjalta suunnittelen yhteisiä tiloja jo olemassa olevaan kerrostaloon, jolloin arjen kohtaamisille on tilasuunnittelulla järjestetty matalan kynnyksen paikkoja jakaa kuulumiset toisten ihmisten kanssa ja viettää aikaa yhdessä.

Suunnitelmassa esitetään kerrostalo, jossa on eri asumismuotojen yhdistelmä: kommuuniasuntoja, vuokra-asuntoja ja omistusasuntoja. Yhteisöllisen asumisen ydin on arkinen yhteistoiminta ja naapuriapu, jotka voivat vähentää asukkaiden riippuvuutta ulkoisista tukiverkostoista. Tavoitteena on luoda yhteisöllisyyttä tukeva ympäristö, jossa tilasuunnittelu mahdollistaa erilaisten elämäntilanteiden tarpeisiin vastaamisen. Esimerkiksi yhteiset olohuoneet ja kerhotilat sijoitetaan strategisesti rakennuksen keskiosiin, jotta ne ovat helposti saavutettavissa kaikille asukkaille. Käytön tulisi olla vaivatonta ja spontaania. Tämä tukee asukkaiden välisiä kohtaamisia ja yhteisöllisyyden syntymistä.

Yhteisöllisen asumisen ydin on arkinen yhteistoiminta ja naapuriapu, jotka voivat vähentää asukkaiden riippuvuutta ulkoisista tukiverkoista. Tilasuunnittelulla voidaan merkittävästi edistää näitä tavoitteita luomalla toimivia ja helposti lähestyttäviä yhteistiloja. Niillä on merkitystä yhteisöllisyyden muodostumiseen. Yhteisöllinen asuminen ja sen myötä luodut uudet kontaktit voivat taasen suuresti vaikuttaa yhden vanhemman perheiden arjen jaksamiseen.

Pyrin työssä myös rikkomaan stereotyyppisiä mielikuvia yksinhuoltajaperheistä - joillekin se on oma valinta, joillekin seuraus elämänmuutoksesta. Elämäntilanne saattaa vaikuttaa suuresti elämänlaatuun, niin hyvässä kuin pahassakin.

1.5 TYÖN RAJAUS

Aiheeni on laaja ja käsittelee yhteisöllistä asumista erityisesti yhden vanhemman perheiden näkökulmasta. Olen rajannut suunnitteluosuuden keskittymään laajemmin kerhotilaan. Tämä valinta perustuu tutkimustuloksiin, jotka osoittavat kerhotilojen olevan keskeisiä tiloja yhteisöllisyyden syntymiselle.

Työni ei sisällä rakennesuunnittelua eikä tarkkoja väri- ja kalustemäärittelyjä tai kustannuslaskelmia, mutta se antaa konkreettisia suuntaviivoja tilojen muunneltavuuden ja kalustuksen suunnittelulle.

1.6 KESKEISTEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY JA TAUSTATIETO

YHTEISÖLLINEN ASUMINEN

Yhteisöasuminen tarkoittaa asumismuotoa, jossa yksityiset kodit yhdistyvät yhteisiin tiloihin ja toimintoihin. Tämä mahdollistaa yhteisöllisyyden, vertaistuen ja resurssien jakamisen. Tilasuunnittelulla on keskeinen rooli yhteisöllisen asumisen onnistumisessa, sillä se voi tukea arjen sujuvuutta ja luoda ympäristöjä, jotka houkuttelevat asukkaita vuorovaikutukseen.

Vaikka yhteisöasuminen on Suomessa vielä melko harvinaista ja keskittyy pääasiassa opiskelija-asuntoihin ja hoitokoteihin, sen kehittäminen voisi todella lisätä asumisen monimuotoisuutta ja tarjota enemmän valinnanvaraa. Yhteisöllinen asumismuoto voisi myös merkittävästi vähentää yksinäisyyden tunnetta, mikä on erityisen tärkeää nykypäivänä, kun monet kokevat eristyneisyyttä.

Lisäksi se voisi tuoda yhteen eri ikäisiä ja erilaisista taustoista tulevia ihmisiä, mikä edistäisi sosiaalista kestävyttä ja vähentäisi yhteiskunnallista eriarvoisuutta. Tämänäyttöinen asuminen voi luoda vahvempia yhteisöjä ja parantaa ihmisten hyvinvointia. (Helamaa & Pylvänen 2012.)

JAKAMISTALOUS

Jakamistalous on ajankohtainen ilmiö. Se perustuu ajatukseen, että voimme jakaa, lainata sekä vaihtaa resurssejamme, taitojamme ja omistuksiamme, mikä ei ainoastaan vähennä omistamisen tarvetta, vaan myös edistää yhteisöllisyyttä.

Esimerkiksi vuokra-asumisen suosio on kasvanut, koska monet ihmiset arvostavat helppoutta ja vaivattomuutta, eivätkä halua sitoutua suuriin investointeihin; omistamisen tavoittelu on vähentynyt. Jakamistalouden avulla voimme myös säästää rahaa ja luonnonvaroja, mikä on tärkeää kestävämmän tulevaisuuden kannalta. Sitä kutsutaan yhteisölliseksi kuluttamiseksi.

Yhteisölliset asumismuodot, joissa useita toimintoja yhdistetään samaan rakennukseen, ovat erinomaisia esimerkkejä siitä, miten jakamistalous voi parantaa elämänlaatua ilman korkeampia kustannuksia. Tämänäyttöiset ratkaisut voivat myös luoda uusia sosiaalisia verkostoja ja yhteisöjä. Arjelta toivotaan helppoutta ja vaivattomuutta sekä parempaa laatua ilman suuria investointeja. Yhteisöllinen asumismuoto ja useiden toimintojen sekoittaminen samassa rakennuksessa ovat erinomaisia esimerkkejä jakamistaloudesta (Sitra 2018).

KOMMUUNIASUMINEN

Kommuuniasuminen on todella monipuolinen asumismuoto, joka tarjoaa paljon mahdollisuuksia. Vaikka se usein yhdistetään opiskelija-asumiseen, se voi sopia myös muille elämäntilanteille. Kommuunissa jokaisella asukkaalla on oma makuuhuone, mutta yhteiset tilat, kuten keittiö ja olohuone, mahdollistavat sosiaalisen vuorovaikutuksen ja yhteisöllisyyden.

Erilaiset kommuunit voivat palvella erilaisia tarpeita. Esimerkiksi jotkut kommuunit voivat tarjota omia wc- ja keittiötiloja, mikä tuo lisää yksityisyyttä, mutta silti yhteiset tilat mahdollistavat yhteisen ajan viettämisen. Tämänäyttöinen asuminen voi olla erityisen houkuttelevaa niille, jotka arvostavat yhteisöllisyyttä ja haluavat jakaa arkea muiden kanssa.

Kommuuniasuminen voi myös olla taloudellisesti järkevää, sillä se voi vähentää asumiskustannuksia ja tarjota laadukasta elämää ilman suuria investointeja.

Tässä opinnäytetyössä ja tekemässäni kyselyssä kimppekämpällä, solulla sekä kommuunilla tarkoitetaan, että jokaisella asukkaalla on oma makuuhuone. Keittiö, kylpyhuone ja olohuone jaetaan muiden asukkaiden kanssa.

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan, että jokaisella on oma asunto, mutta halutessaan myös mahdollisuus käyttää yhteisiä muita tiloja.

1.6 KESKEISTEN KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY JA TAUSTATIETO

YHDEN VANHEMMAN PERHEIDEN KÄSITTEITÄ

Yksinhuoltaja – lähivanhempi, jolla on yksinhuoltajuus. Kela katsoo sellaisen lähihuoltajan yksinhuoltajaksi, jolla ei ole samassa osoitteessa toista aikuista (YVPL 2024). Yksinhuoltaja tekee itse kaikki lasta koskevat päätökset.

Lähivanhempi – vanhempi, jonka luona lapsi on kirjoilla.

Etävanhempi – vanhempi, jonka luona lapsi ei ole kirjoilla. Lapsella ei voi olla kahta osoitetta. (YVPL 2024.)

Yksinhuoltaja on henkilö, joka kasvattaa lastaan tai lapsiaan ilman toista vanhempaa. Yksinhuoltajuus voi johtua monista syistä, kuten avioerosta, erosta kumppanista tai vanhemman kuolemasta, jolloin toinen vanhempi on jäänyt leskeksi. Yksin muusta syystä lasta kasvattava sekä itsellinen äiti on yksinhuoltaja. Yksinhuoltajat kohtaavat usein erityisiä haasteita, kuten taloudellisia paineita, ajan ja sosiaalisen tuen puutetta.

Yksinhuoltajat voivat hyötyä erilaisista tukipalveluista, kuten sosiaalityöstä, perhetyöstä ja yhteisön tarjoamista resursseista. Yhteisöllinen asuminen tai kommuuniasuminen voi myös tarjota yksinhuoltajille mahdollisuuden jakaa arkea muiden kanssa, mikä voi helpottaa päivittäisiä haasteita ja vähentää yksinäisyyden tunnetta.

Yhden vanhemman lapsiperheitä oli Tilastokeskuksen [Perheet 2022](#) -tilaston mukaan Suomessa 552 034 eli 24 % kaikista lapsiperheistä.

Lapsiperheitä oli vuonna 2022 [Helsingissä](#) 64 628 ja yhden vanhemman perheitä 28 %, yhteensä 18 075, eli enemmän kuin maassa keskimäärin.

Itsellinen äiti on tietoisesti halunnut yksin äidiksi lahjasolujen avulla. Itsellinen äiti voi olla myös yksin adoptoinut lapsen tai ryhtynyt sijaisvanhemmaksi yksin. Yleisemmin itsellinen äiti -termiä käytetään, kun on saanut lapsen yksin hedelmöityshoitojen avulla klinikalla.

Itsellisiä äitejä on Suomessa yhä enemmän, sillä vuodesta 2019 alkaen itselliset naiset ovat saaneet hedelmöityshoitoja julkisella sektorilla. Tämä tekee hoitoihin pääsystä mahdollista yhä useammalle, sillä yksityisellä puolella hoitojen kustannukset ovat korkeat. Julkisella puolella hedelmöityshoidoista maksetaan vain poliklinikkamaksu ja mahdollisesti lääkkeiden kustannuksia. Vaikka hoitojen pituus ja tarve vaihtelee paljon, ero julkisen ja yksityisen sektorin välillä on aina suuri. Yksityisellä puolella puhutaan tuhansista tai jopa kymmenistä tuhansista euroista, julkisella mahdollisesti vain joistakin sadoista euroista. (Uusivirta 2021,14.)

Englanninkieliset termit ”*single mother by choice*” (SMC) ja sooloäiti (solo mother, solomor) kuvastavat monien mielestä paremmin itsellistä äitiyttä (Perheyheiskunta 2023),

SUUNNITTELUKOHTEN ESITTELY

- 2.1 POHJOIS-HAAGA
- 2.2 ALUEEN PALVELUT
- 2.3 KIINTEISTÖ ADOLF LINDFORSIN TIE 7

2.2 ALUEEN TOIMINNOT

Pohjois-Haagassa sijaitsee useampi kunnallinen päiväkoti, yksityinen englanninkielinen päiväkoti ja leikkipuistoja. Pohjois-Haagan puolella leikkipuiston tiloja ei pysty varaamaan yksityiseen tai yleiseen käyttöön aukioloaikojen ulkopuolella. Päiväkoti Aada ja Leikkipuisto lida sijaitsevat samassa rakennuksessa. Suunnittelupöytäkirjoissa on merkitty, että leikkipuiston tilat oli suunniteltu varattaviksi yhteisökäyttöön, mutta näin ei käytännössä ole.

 Suunnittelukohde

PÄIVÄKODIT

- 1 Päiväkoti Aada
- 2 Päiväkoti Laajasuo
- 3 Päiväkoti Lassi
- 4 Päiväkoti Niitty
- 5 Ryhmäperhepäiväkoti Pirtti
- 6 Daghemmet Lasse-Maja
- 7 Päiväkoti Kanerva
- 8 Päiväkoti Laugh & Learn Playschool

KOULUT

- 9 Pohjois-Haagan ala-aste
- 10 Pohjois-Haagan yhteiskoulu

LEIKKIPUISTOT JA VUOKRATTAVAT TILAT

- 11 Leikkipuisto lida, ei varattavia tiloja
- 12 Haagan Lämpö, toimintaa 9–20-vuotiaille lapsille
- 13 Stadin yhteisöotalo Lassila, kaikkien helsinkiläisten yhteinen olohuone
Pienperheyhdistyksen yhden vanhemman perheiden kahvila kerran kuukaudessa
- 14 Leikkipuisto Laurinniitty
MLL perhekerho maanantai- ja torstai-iltaisain
- 15 Ilkankulma Pohjois-Haaga seuran vuokraama kerhotila, vähällä käytöllä

MUITA PALVELUJA

- A Apteekki Thalian aukio ja Lassila
- X Kirjasto
- K Kauppa

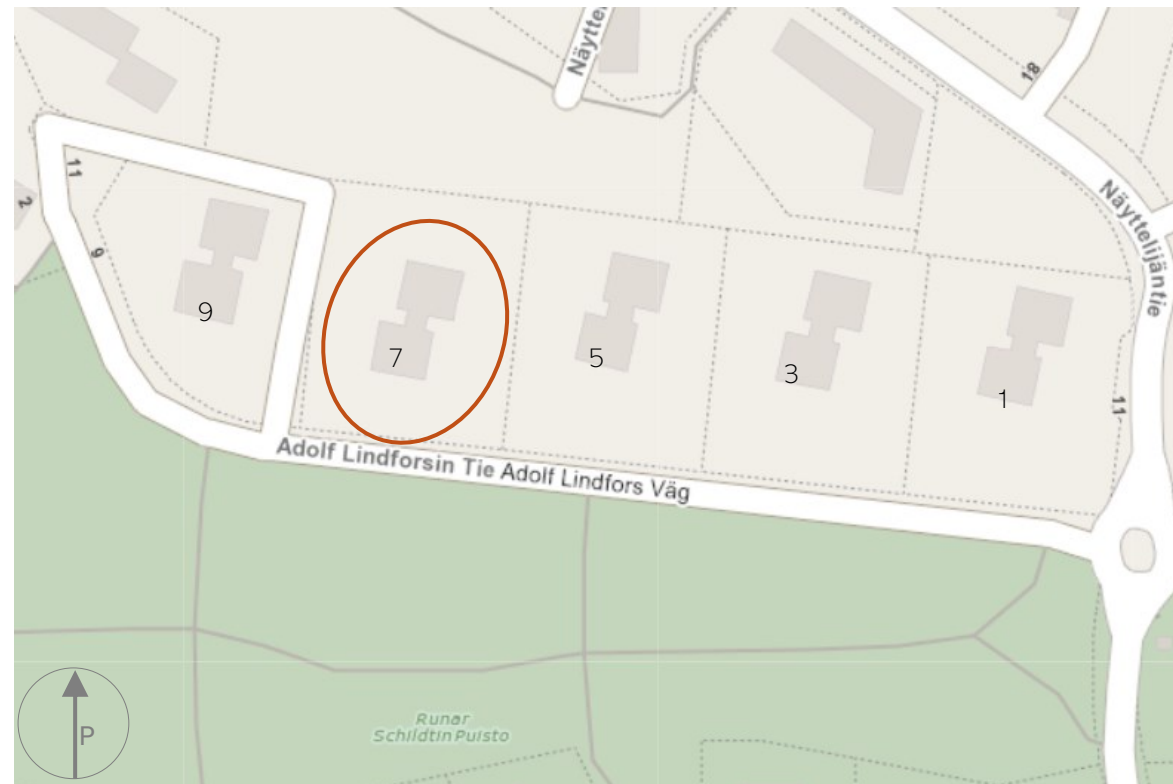
Kuva. Helsinkikartta.com

2.3 KIINTEISTÖ ADOLF LINDFORSIN TIE 7

Adolf Lindforsin tie 7 on osa vuonna 1956 valmistunutta arkkitehtien Sakari Nironen ja Tauno Salon suunnitelmaa viiden tornitalon kokonaisuutta. Kaikki viisi taloa ovat samanlaisia, muutamilla poikkeuksilla esimerkiksi kellarikerroksessa ja sisääntuloissa. Adolf Lindforsin tie on rauhallinen päätyvä tie, joten läpikulkuliikennettä ei ole.

Kiinteistö tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden yhdistää alkuperäisen arkkitehtuurin piirteet modernin yhteisöllisen asumisen tarpeisiin. Valitsin kohteen, koska se sijaitsee lapsiperheiden suosimalla alueella ja sen kellarikerroksen liiketilat soveltuvat erinomaisesti yhteisöllisten tilojen suunnitteluun. Kyseinen talo on ainut näistä viidestä, johon oli suunniteltu liiketilat.

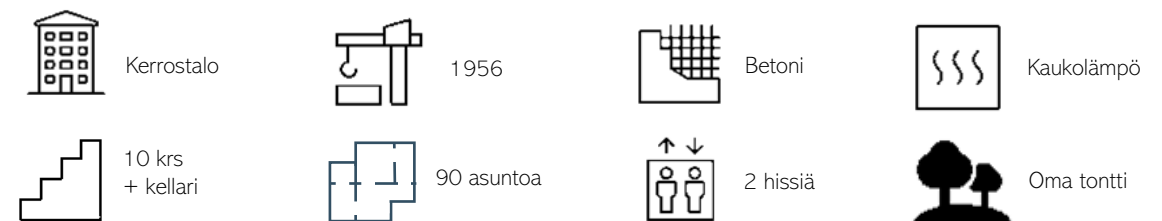
Suunnitelmassani korostuu esteettömyys ja tilojen muuntojoustavuus. Alkuperäiset yhteiset tilat ovat osin vajaakäytöllä, ja niiden potentiaalia hyödynnetään tilasuunnittelun avulla vastaamaan yhden vanhemman perheiden arkea tukevia toimintoja.

Adolf Lindforsin tie 7

Kuva. Bo LKV

Symbolit Etuovi.com ja Blok

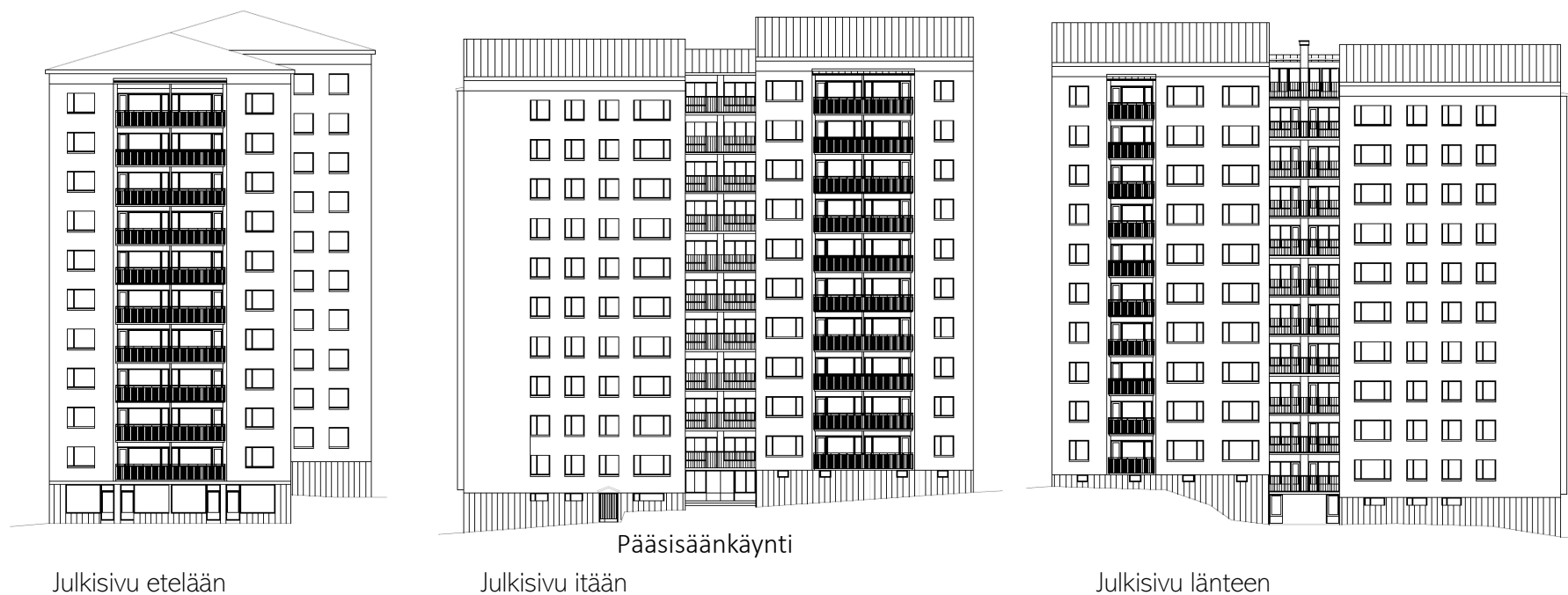
Kerrostalo on pistetalo jossa yhteisen sisäänkäynnin jälkeen erottautuu kulku molempien rappujen erillisiin porraskäytäviin. Portaikot jäävät talojen väliin. Molemmissa rapuissa on omat hissit. Porraskäytävien viereisistä parvekkeista pääsee siirtymään ulkokautta toiseen rappuun.

Asuinkerroksia on 10, asuntoja yhteensä 90. A- ja B-rappu ovat ½ kerrosta eri korkeudella. Esteetöntä kulkua A-rapun asuntoihin ei ole, koska hissi sijaitsee ½ kerrosta sisäänkäyntiä ylempänä. Siirrettävät luiskat ovat kyllä rappujen sivussa. B-rapun hissille pääsee esteettömästi pääsisäänkäynnin kautta, joka näkyy alla valokuvassa.

Kellarikerroksiin, myös saunaan ja pesutupaan, käynti on tällä hetkellä ulkokautta. Alkuperäisissä piirustuksissa rakennuksen kellarikerrokseen, kivijalkaan on merkitty kolme myymälää. Tällä hetkellä yhdessä tilassa on kampaamo, yksi on vaunuvarastona ja kolmanteen haettiin vuonna 1970 lupaa myymälähuoneiston muuttamiselle saunatiloiksi.

Kuva. Remax

Kuvat .Lupapiste

3

TIETOPERUSTA

- 3.1 YHDEN VANHEMMAN PERHEIDEN HAASTEITA
- 3.2 AJANKOHTAISIA ILMIÖITÄ JA PALVELUJA
- 3.3 YHTEISÖLLISYYS JA ASUMINEN
- 3.4 YHTEISET TILAT
- 3.5 JAKAMISTALOUS, SÄILYTYSTILAT

3.1 YHDEN VANHEMMAN PERHEIDEN HAASTEITA

Yhteinen talo – ryhmärakennuttaminen ja yhteisöasumisen Pohjoismainen malli -kirjassa pohditaan mm. ruuhkavuosia elävien pienten lasten vanhempien stressitasoa ja monenlaisten paineiden puristusta ja sitä että vanhemmat kokevat jatkuvaa riittämättömyyttä sekä töissä että kotona (Korpela 2014, 8). Yhden vanhemman perheissä paine voi olla vieläkin kovempaa, koska on vain yksi vanhempi, mutta kaikki samat toiminnot pysyvät. Perheen tulot ovat puolet kahden vanhemman perheestä. Itsellisen äidin tukiverkko voi olla pienempi, jos toisen vanhemman sukulaiset puuttuvat paletista. Moni ei tule ajatelleeksi, että vaikkapa vanhemman oman harrastuksen toteutumiseksi tulee lapsella olla hoitaja, ja jos tukiverkkoa ei ole, niin hoitaja on palkattava. Näin ollen harrastus voi jäädä kokonaan jo sen takia, että kokonaiskustannuksesta tulee liian iso viikoittaiseen harrastamiseen. Tukiverkoston tärkeys siis korostuu entisestään varsinkin yhden vanhemman perheillä. Jos semmoista ei ole, voisiko yhteisöllinen kerrostalo antaa sille mahdollisuuden?

Yhteisöllisen asumisen malliin sisältyy joko osana hanketta tai sen sivutuotteena toimintoja, jotka ehkäisevät asukkaiden tarvetta turvautua kunnan järjestämiin sosiaalipalveluihin ja säästävät siten kustannuksissa (Korpela 2014, 121). Salla Korpela (2014, 21) toteaa myös, että puolet avioliitoista päättyy eroon, kaikilta ei parisuhteen ja perheen perustaminen tai ylläpitäminen onnistu eivätkä kaikki edes sitä halua.

Onko tällaisten ihmisten oltava arkisessa ympäristössään yksin, halusivatpa he sitä tai eivät? Ja toisaalta, onko ydinperhe paras ja aina tavoiteltava ympäristö kasvattaa lapset, Korpela jatkaa. Voisiko lasten arkiympäristössä olla biologisen tai vanhempien lisäksi setiä, tätejä, mummoja ja pappoja, jotka osallistuisivat heidän elämäänsä? (Korpela 2014, 21.)

Kaiken vaurauden ja valinnanvaran keskellä yhteiskunnassamme on paljon pahoinvointia ja ongelmia. Yksi pahimmista on yksinäisyys. Yli 26 prosenttia helsinkiläisistä asuu yksin, ja melkein puolet Helsingin asutokunnista on yhden hengen talouksia. Erityisesti yksinäisyys vaivaa ikäihmisiä, muualta muuttaneita, yksinhuoltajia ja tavalla tai toisella vajaakuntoisia. (Korpela 2014, 8.) Huolestuttavan moni nuori syrjäytyy jo ennen työikää. Syrjäytymisen taustalla on usein koti, jossa vanhempien voimavarat eivät ole riittäneet välittämään nuorelle tarpeeksi sosiaalisia taitoja ja elämänhallintaa. (Korpela 2014.)

Pohtien kaikkea tätä mietin, miten paljon näihin ongelmakohtiin yhteisöllisyys ja yhteisöllinen asuminen voisi tarjota apuja. Omakohtaisesta kokemuksesta voin sanoa, että juuri tuo yhteisöllisyys ja avun löytäminen läheltä, ilman suuria ponnisteluja, oli kultaakin arvokkaampaa varsinkin lapseni ensimmäisinä vuosina.

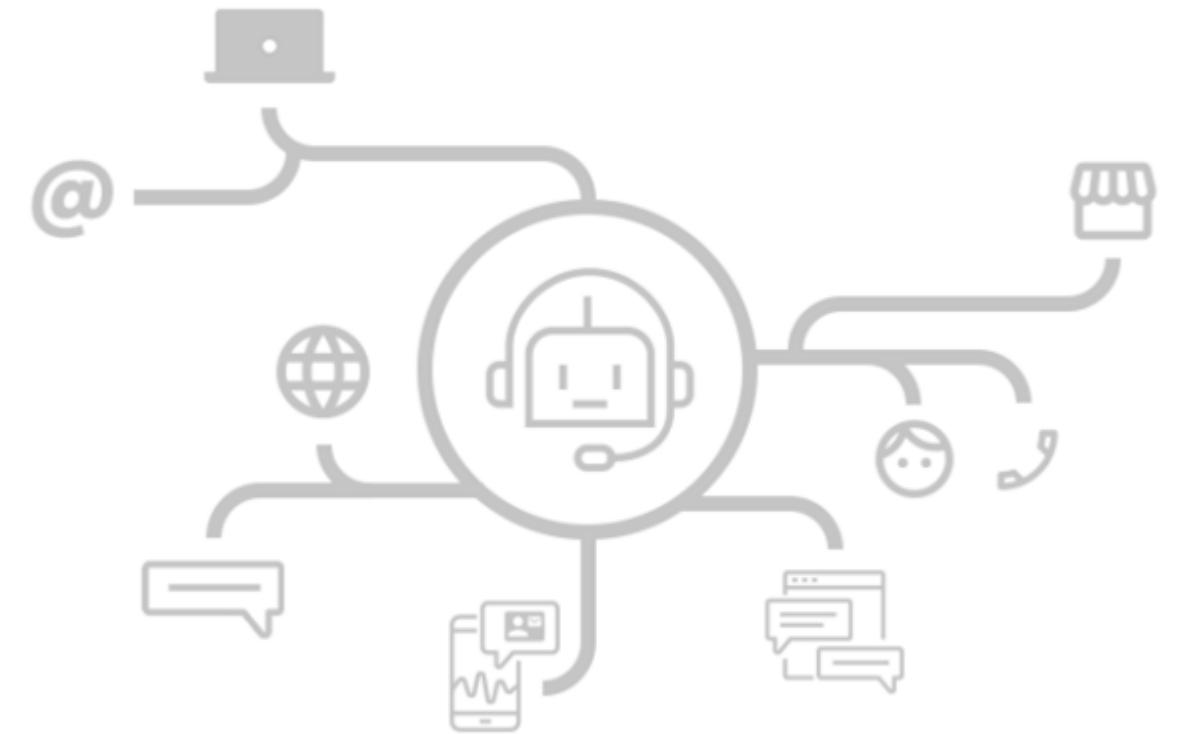
3.2 AJANKOHTAISIA ILMIÖITÄ JA PALVELUJA

Koronan myötä palveluja kehitettiin huimasti. Nykyään voi "woltata", ei vain ruoan, vaan myös kauppaostokset ja apteekkituotteet kotiin. Tämä on oleellisesti helpottanut yhden vanhemman perheiden elämää ainakin pääkaupunkiseudulla ja suuremmissa kaupungeissa, joissa kuljetuspalvelut toimivat. Jos olet itse sairas tai lapsesi on sairas, et joudu enää talvipakkasella pukemaan itseäsi ja lastasi ja navigoimaan lumessa apteekin kautta kauppaan. Palveluiden kehitys on helpottanut monien elämää, mutta varmasti myös yksinäiset erakkoluonteisemmat jäävät vaille mitään kontaktia ulkomaailmaan pitkäksikin aikaa.

Kodin merkitys, toiminnallisuus ja viihtyvyys lisääntyi myös koronan aikana. Kotona vietettiin paljon enemmän aikaa kuin ennen, ja kodin piti muovautua myös etätöihin.

Verkko- ja etäpalvelut ovat käteviä, lääkärinkin kanssa voi "chatata" ja lapsen tulehtuneesta silmästä voi lähettää kuvan lääkärikeskuksen chatin kautta. Synnytysvalmennuksiakin on järjestetty verkkoryhmissä. Kaikki nämä voivat helpottaa elämää ja etenkin lapsiarjessa, mutta kokemukset, vertaistuki ja joukkoon kuuluminen jäävät valitettavasti netin kautta aika vähiin. Siksi onkin erityisen tärkeää, että sosiaalisin kohtaamisiin on matalan kynnyksen tiloja lähellä. Netin välityksellä pystyy toki myös verkostoitumaan ja saamaan apua esim. kaupunginosa -ryhmissä ja Commu App:ssa

Myös asumiskulujen kasvaminen vaikuttaa juuri yhden vanhemman perheitä eniten. Tukien leikkaaminen ajaa monen yksinhuoltajan tiukille.

3.3 YHTEISÖLLISYYS JA ASUMINEN

Miten suomalaisten jäyhään yksityisyyteen kannattaisi rakentaa tai muuntaa vanhasta kerrostalosta yhteisöllinen? Mitä mahdollisuuksia yhteisöllisyys voikaan tuoda mukanaan? On myös ydinperheitä, joissa on äiti ja isä tai pari äitiä ja isää, joille yhteisöllinen asuminen voisi olla mieleinen. Mutta uskon, että yhden vanhemman perheet voisivat hyötyä niistä vielä enemmän. Kaikille se ei kuitenkaan sovi ja hyvä niin. Yhteisölliseen asumiseen hakeutuisivatkin saman tyyppiset ihmiset, jotka kokisivat sen omakseen.

Tällä vuosikymmenellä näyttäisi olevan syntymässä uusi yhteisen tekemisen ja kohtaamisen urbaani kulttuuri, joka kukkii esimerkiksi ravintolapäivinä, kierrätysryhminä, ruokapiireinä, jakamistaloutena ja sohasurffauksena (Korpela 2014, 12). Kuten Korpela sanoo, yhteisö voi olla todellinen voimavara jäsenilleen. Yhteisöllisen asumisen voi valita antamaan keinoja ja välineitä niille, jotka haluavat itse vaikuttaa nykyistä voimakkaammin omaan elinympäristöönsä ja elämäntapaansa. Korpela toteaa että, tiivis urbaani ympäristö ja kerrostalo sisältävät sosiaalisesti vielä paljolti käyttämättömiä mahdollisuuksia (Korpela 2014, 12). Olen itsekin samaa mieltä, että asumisen muovaaminen yhteisölliseen suuntaan voisi tuoda ratkaisuja sekä yksilötason että yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Yhteisöasumisessa arkinen yhteistoiminta, tutut naapurit ja naapuriavun itsestäänselvyys sekä niistä kumpuava turvallisuuden tunne saattavat kuitenkin mahdollistaa yksilölle suuremman riippumattomuuden esimerkiksi lähisukulaisista tai kunnallisesta avusta ja siten tarjota esimerkiksi yksin asuvalle vanhukselle tai yksinhuoltajalle mahdollisuuden suurempaan autonomiaan (Helamaa & Pylvänen 2012), Olen samaa mieltä heidän kanssaan, että yhteistoiminta naapureiden kanssa muodostaa uuden sosiaalisten kontaktien tason perheen ja ystävien rinnalle ja rikastuttaa asumisen sosiaalista piiriä. Yhteisöllisessä kerrostalossa voisi hyvinkin asua myös ikääntyneempää väestöä, jolloin talon lapsiperheet voisivat tukea ja auttaa heitä ja kenties vastavuoroisesti kummimummi voisi auttaa lastenhoidossa. Yhteiskuntaan osallistuvuuden tunteen saisi varamummo ja -vaari, tuoden molemminpuolista iloa ja hyötyä.

Korpela kertoo myös tanskalaisten ja ruotsalaisten yhteisöalomalleista, joista vanhimmat ovat nyt jo 50 vuotta vanhoja ja yhä voimissaan. Ne ovat lunastaneet taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden tavoitteet ja inhimillisen hyvinvoinnin toiveet, joiden varaan ne aikoinaan rakennettiin. (Korpela 2014, 13.)

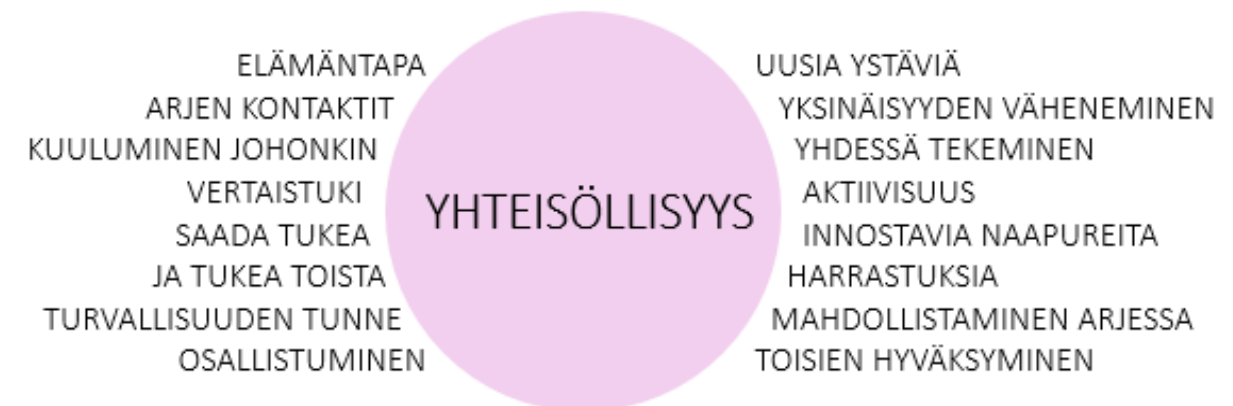
Yhteisöllisyyttä voi muokata kerrostaloasumisessa juuri sellaiseksi, millaisia asukkaita siellä on. Yhteisiä saunavuoroja voi olla vaikka jokaisena päivänä viikossa, jos saunojia on. Ruokaa voi tehdä yhdessä ja kattaa lautasia juuri niin monelle kuin kulloinkin perheitä on paikalla. Ruuan laitoin yhteydessä

Tutkin kyselyssäni, mitä tiloja juuri tämä yhteisöllinen kerrostalo yhden vanhemman perheille pitäisi sisällään. Kyseinen yhteisöllinen kerrostalo loisi puitteet helpoille kohtaamisille ilman suurempia ponnisteluja lapsiarjessa.

Mitkään tilat eivät silti yksin tee yhteisöllistä asumista, vaan tarvitaan siellä asuvat ihmiset ja heidän ajatusmaailmansa ja toimintansa. Varmasti yhteisöllisellä asumisella on mahdollisuudet myös toimimattomuuteen, joten jokaisen asukkaan yhteinen panos ja mahdollisesti äänestys yhteisistä säännöistä voivat olla paikallaan.

Suunnitelmani visio on luoda kestävä ja toimiva yhteisöllisen asumisen malli, joka ei vain vastaa nykyhetken tarpeisiin, vaan toimii myös tulevaisuudessa. Tämän saavuttamiseksi yhteiset tilat suunnitellaan niin, että ne voivat muuntautua asukkaiden muuttuvien tarpeiden mukaan. Esimerkiksi kerhohuone voi toimia aluksi lasten leikki-tilana, mutta sitä voidaan myöhemmin käyttää myös työskentely- tai harrastustilana. Yhteisen ruuanlaiton yhteydessä voisi varavaari opettaa vaikka perinneruokien tekoa ja kahvien yhteydessä toinen vanhempi auttaa vaaria asentamaan älypuhelimeen uuden päivityksen.

Tulevaisuudessa Adolf Lindforsin tie 7:n yhteisöllinen asumismalli voisi toimia pilottihankkeena, jonka oppeja voidaan hyödyntää muissa vastaavissa kohteissa. Tämä voisi edistää yhteisöllisyyttä laajemmin kaupunkisuunnittelussa ja asumisen kehittämisessä.

Kuva. Muokattu Helamaata ja Pylvästä (2012, 21) mukaillen

3.4 YHTEISET TILAT KERROSTALOSSA

Ajatukset yhteisöllisen asumisen ja tilojen mahdollisuuksista kasvoivat jo, kun oma lapseni oli ihan vauva. Huonosti nukutut yöt verottavat nopeasti voimavaroja. Sain kotipalvelua kaupungin sosiaalitoimen kautta, mutta sen hyödyllisyys jäi vähäisemmäksi kuin olisi voinut. Jos kotipalvelun työntekijä jäi kotiimme vauvan kanssa, se ei mahdollistanut minulle päiväunia, kun uudet ihmeelliset äidinvaistot herättivät pienimpäänkin ääneen. Mutta mitä jos talossamme olisi ollut yleinen tila, jonne he olisivat voineet huonolla säällä mennä, jotta saan nukuttua, tai jonne olisin itse voinut mennä nukkumaan hetkeksi? Yhteiset tilat voisivat tarjota kaivattua tukea ja helpotusta.

Tilojen suunnittelussa on yhteisöllisyyden näkökulmasta tärkeä ottaa huomioon käyttäjäprofiilit ja saavutettavuus. Tilojen tulisi palvella kaikkia talon asukkaita. Saavutettavuudessa tulee huomioida esteetön wc-tila, tasoerot ja niihin esteettömästi suunnitellut riittävän leveät oviaukot ja luiskat. Monipuoliset tilat mahdollistavat naapurien kohtaamisen ja lisäävät kiinnostusta saapua niihin.

Yhteisiä tiloja voi hyvin olla erilaisia. Perinteiset yhteiset tilat ovat välinevarastot, pesutupa, sauna ja kerhotila. Monipuolisemmin yhteiskäyttötiloja voi olla mm. viherhuone, verstaas, kerhotila jossa yhteinen keittiö ja ruokailutila sekä työskentelytila. Kyselyssäni kuvasin, että kerrostalossa olisi yhteisiä olohuoneita, joihin voisi mennä matalalla kynnyksellä leikkimään, vaihtamaan kodin seinät hetkeksi muuhun. Tai sinne voisi tehdä treffit naapurin ja hänen lapsensa kanssa. Matalalla kynnyksellä kohtaamisia.

Lisäksi voisi olla kerhohuone tai muu yhteinen tila, jossa järjestää esim. kerran viikossa yhteisen päivällisen ja kattaa lautasia osallistujien mukaan. Tällöin tilassa tulisi olla hyvin varusteltu keittiö ja ruokailuvälineitä n. 20-30 henkilölle. Lisäksi kerhotilaa voisi käyttää yleiseen yhteiseen olemiseen ja vaikka leffahetkeen talon asukkaiden kesken. Alueelle myös kaivattaisiin lisää edullisia tiloja vuokrata esim. lasten syntymäpäiviä varten, kokoustamiseen tai vertaistukitapaamisiin.

Yhteiset tilat mahdollistavat muiden kohtaamisen, eikä naapureita tarvitse kutsua kotiin, jos ei niin halua tai siellä on sotkuista.

Kerhohuone voisi toimia yhteisön sydämenä, jossa asukkaat voisivat kokoontua ja viettää aikaa yhdessä.

Tilojen suunnittelu muuntojoustavaksi tarjoaa monipuolisen käytön, kun ne mukautuvat erilaisiin tarpeisiin ja olosuhteisiin. Tämä voi tarkoittaa tilojen yhdistämistä tai jakamista, huoneiden käyttötarkoituksen muuttamista tai jopa kalusteiden ja varusteiden joustavaa käyttöä. Muuntojoustavat työtilat voivat puolestaan tarkoittaa, että tilat voidaan muokata erilaisiin työskentelytapoihin, kuten tiimityöhön, yksityiseen työskentelyyn tai kokouksiin. Tämä voi parantaa käyttäjän hyvinvointia ja tehokkuutta, kun tilat tukevat heidän tarpeitaan. Esimerkiksi vierashuone ja työhuone voivat olla samassa tilassa.

Muuntojoustavuus on erityisen tärkeää, koska yhteisiä tiloja on vähän ja yhteisten tilojen kulut tulevat usein asukkaiden itse maksettavaksi. Tässä yhteydessä esimerkiksi kerhohuoneen vuokraaminen ulkopuoliseen käyttöön toisi taloyhtiölle tuloja. Tai yhteiset isommat saunatilat ja niiden yhteydessä oleva oleskelutila voisivat hyvin olla vuokrattavissa myös esimerkiksi talon oman porukan ulkopuolelle.

Esteettömyys on keskeinen osa suunnitelmaa, ja se näkyy jokaisessa tilaratkaisussa. Yhteisiin tiloihin johtavat käytävät ovat leveitä, ja oviaukoissa on matalat kynnykset tai ne on poistettu kokonaan. Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös tilojen valaistukseen, joka on säädettävissä eri käyttötarpeisiin ja tukee esteetöntä liikkumista.

Kuvittele asuvasi kerrostalossa, jossa olisi oman kodin rauhan lisäksi yhteisiä olohuoneita 1–2 kpl. Voit mennä lapsesi kanssa yhteiseen olohuoneeseen katsomaan, onko siellä naapureita/kavereita ja vaihtaa kodin seinät toiseen tilaan hetkeksi. Tai tutustuttuasi paremmin naapureihisi voit sopia "Annan/Pekan" kanssa, että näette "olkkarissa", ja lapsesi voisi sovittaessa jäädä sinne hetkeksi, jotta voit piipahtaa kaupassa, apteekissa tai ottaa kotonasi päiväunet. Yhteisen lapsenvahdin palkkaaminen naapurin kanssa olisi myös helpompaa ja kulut pienenisivät. Ja mikä ihaninta, voitte siirtyä olkkariin pukematta ulkovaatteita päälle lapsellesi ja itsellesi. Vastavuoroisuutta ja naapurin auttamista pienillä hetkillä arjessa. (Kyselytutkimus Vähätupa 2024.)

3.5 JAKAMISTALOUS JA SÄILYTYSTILAT TAVAROILLE

Jakamistalous voidaan konkretisoida tilasuunnittelussa esimerkiksi yhteisillä varastotiloilla, joissa on paikat lasten pyörille, pyöräkärryille ja muille suurikokoisille esineille. Näiden tilojen tulee olla helposti saavutettavissa, hyvin valaistuja ja selkeästi järjestettyjä, jotta niiden käyttö on sujuvaa. Uskon että digitaalinen varausjärjestelmä jolla asukkaat voivat varata esimerkiksi yhteiskäyttöisiä työkaluja tai urheiluvälineitä, toimisi talon järjestelmissä hyvin. Jakamistalouden edut eivät rajoitu vain tavaroiden jakamiseen.

Kerrostalossa, jossa olisi monia lapsiperheitä, olisi jaettavia tavaroita todella paljon. Pyöräistuin, lasten pyöräkärry, potkupyörät, polkupyörät, urheiluvälineet, porakoneet, ompelukone, tulostin ja lukuisat muut tarvikkeet. Lapset kasvavat nopeasti, ja esimerkiksi potkupyörä saattaa olla käytössä vai kauden tai kaksi. Sen jälkeen se olisi valmis seuraavan käyttäjän potkutteluun. Lisäksi esimerkiksi lasten turvaistuimet ovat välttämättömiä, jos kulkee edes joskus autolla. Lastenistuimet ovat kalliita, ja varsinkin jos niitä tarvitsee vain harvakseltaan olisivat yhteiskäyttöiset istuimet soveltuvia. Tämä ei ainoastaan säästä rahaa, vaan myös edistää yhteisöllisyyttä ja resurssien kestäväää käyttöä.

Yhteiskäyttöauto voisi olla myös erittäin soveltuva tällöisen yhteisöllisen kerrostalon asukkaiden kesken. Yhteiskäyttöauto saattaisi myös vapauttaa pihan autopaikkoja isommille leikkialueille tai viljelylaatikoille ja viherpuhan toteutukseen. Ekologinen vaihtoehto tai lisä olisi yhteiskäyttöinen tavarapyörä, perinteinen laatikkopyörä joissa kuljettaa tavaraa tai lapsia. Pohjois-Haagassa näkyy käytössä useita sähköavusteisia pyöriä, joiden tavaratelineellä matkustaa jopa kaksikin vanhempaa lasta,

Jakamistalouteen liittyy vahvasti myös vierashuoneen tekeminen vuokrattavaksi talon kaikille asukkaille. Jos oma asuntosi on pienempi ja on vaikea majoittaa vieraita, voisi talosta vuokrata edulliseen hintaan vierashuoneen, jolloin esimerkiksi sukulainen pystyisi majoittumaan lähelle saaden kuitenkin oman rauhan. Vierashuoneeseen voisi yhdistää työhuoneen, jolloin voisi tilaa käyttää vaikka tuntiperusteisesti ilman yöpymistä. Kyseisen vierashuoneen olen nähnyt Verkkosaarella ryhmärakennuttamiskohde Stadin Sintissä.

4

VERTAILUANALYYSI

- 4.1 MALTA
- 4.2 URBAN VILLAGE -PROJEKTI
- 4.3 SINTTI

4.1 MALTA

Malta on yhteisöllinen kerrostalo Helsingin Jätkäsaassa, joka valmistui 2013. Talossa on 61 hitas-asuntoa ja noin 120 asukasta, ja se on ryhmärakennuttamiskohde.

Maltan suunnittelu alkoi jo vuonna 2006, ja sen tarkoituksena oli tarjota asumista:

- o taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävässä talossa
- o toimivien julkisten liikenneyhteyksien ja palveluiden äärellä
- o keskellä kaupungin sykettä ja kulttuuritarjontaa esteettömästi
- o oman kodin rauhassa, mutta ystävien ja sukulaisten kanssa saman katon alla
- o ilman pelkoa turvattomasta vanhuudesta
- o yhteisössä, jossa lapsilla on paljon luotettavia ihmisiä ympärillään
- o arjessa, jossa kenenkään ei elämäntilanteestaan riippumatta tarvitse olla yksin, jos ei halua
- o asunnoissa, joiden suunnittelussa asukkaat ovat itse mukana ja jotka muuntuvat elämäntilanteiden mukana
- o kauniissa ja hyvin suunnitellussa kerrostalossa, jossa on mukavia tiloja yhdessäololle ja harrastuksille
- o talossa, jonka suunnittelussa on otettu huomioon kehittyvän kaupunkielämän mahdollisuudet

Malta on paitsi talo myös yhteisö, jonka tavoitteena on tehdä elämä asukkaille helpommaksi, halvemmaksi ja hausemmaksi. Yhteisön periaate on kiteytetty Asukassopimuksen sanoihin:

"Jokaisella on oikeus tulla hyväksytyksi omana itsenään. Kullakin asukkaalla on oikeus yksityisyyteen ja sitä tulee kunnioittaa.

Toimiva yhteisö perustuu keskinäiseen avoimuuteen, tasavertaisuuteen, saamiseen ja antamiseen. Yhteisössä pyritään rakentamaan keskustelukulttuuriin, jossa erimielisyydessäkin voi elää toista kunnioittaen. Yhteisön tilat kuuluvat kotirauhan piiriin. As Oy Helsingin Maltan asukassopimus."

Maltan kohde tarjoaa hyödyllisiä esimerkkejä yhteisöllisen asumisen käytännöistä, kuten jaettujen tilojen monipuolisesta käytöstä ja asukassopimuksista, jotka edistävät yhteisön toimivuutta. Näitä käytäntöjä voidaan soveltaa Adolf Lindforsin tie 7:n suunnittelussa, erityisesti tilojen muuntojoustavuuden ja jaettujen resurssien hallinnan osalta. On tärkeää, että sovitaan yhteisten tilojen pelisäännöistä ja käyttötavoista.

4.2 URBAN VILLAGE -PROJEKTI

Urban Village -projekti on visio luoda yhteisiä asuinyhteisöjä kaikenikäisille, -taustaisille ja kaikenlaisissa tilanteissa oleville. Tavoitteena on mahdollistaa parempaa arkea tiiviissä yhteisössä elämisen moninaisten etujen kautta, joihin kuuluvat yhteiset tilat ja palvelut, kuten päivähoito, kaupunkiviljely, yhteiset ruokailut, kuntoilu ja yhteiset kulkuyhteydet. Nämä edut eivät ainoastaan tarjoa yhteenkuuluvuuden tunnetta, vaan niiden on todistettu lisäävän myös terveyttä ja onnellisuutta.

Urban Village -projekti on innovatiivinen hanke, joka keskittyy kaupunkialueiden kehittämiseen ja elinvoimaisuuden lisäämiseen. Tavoitteena on luoda kestäviä ja yhteisöllisiä asuinympäristöjä, joissa asukkaat voivat elää, työskennellä ja viettää aikaa yhdessä. Projekti voi sisältää erilaisia elementtejä, kuten vihreitä tiloja, yhteisiä palveluja ja kulttuuritoimintaa, jotka edistävät sosiaalista vuorovaikutusta ja hyvinvointia.

Ympäristö, jossa asukkaat voivat helposti kohdata toisiaan, jakaa resursseja ja osallistua yhteisiin aktiviteetteihin. Tämä voi sisältää esimerkiksi yhteisiä puutarhoja, leikkipaikkoja, kulttuuritiloja ja muita yhteisöllisiä tiloja, jotka edistävät sosiaalista vuorovaikutusta.

Lisäksi Urban Village -projekteissa otetaan usein huomioon kestävä kehityksen periaatteet, kuten energiatehokkuus, kierrätys ja ympäristöystävälliset liikennemuodot. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi pyöräily- ja kävelyreittien suunnittelua, julkisen liikenteen parantamista ja vihreiden alueiden lisäämistä.

Tällaiset projektit pyrkivät luomaan elinvoimaisia ja toimivia asuinalueita, joissa asukkaat voivat elää, työskennellä ja viettää aikaa yhdessä.

Tässä projektissa on paljon sellaista asioita, jotka haluan ottaa huomioon myös omassa työssäni. Urban Village -projektista nousee esiin erityisesti asuinympäristöön sisällytetty kaupunkiviljely ja yhteiset ruokailut.

4.3 SINTTI

Sintti on Helsingin Verkkosaarella sijaitseva ryhmärakennuttamiskohde, joka valmistui 2020. Arkkitehtitoimisto Kirsti Sivén & Asko Takala on suunnitellut kohteen. Se on 7-kerroksinen kerrostalo, jossa on 26 asuntoa, yksioista perheasuntoihin. Talossa on runsaasti yhteisiä tiloja, kuten ylimmän kerroksen takkahuone sekä sauna, terassi- ja parveketilat grillillä. Katutasossa sijaitsee iso olohuone ruokailutiloineen sekä moderni, tehokas keittiö. Vierashuone on varattavissa talon katutasosta. Toisessa kerroksessa on askarteluhuone, jossa on höyläpenkki ja ompelukone.

Stadiin ry on perustettu 2015 yhteisöllisen ryhmärakennuttamisen edistämiseksi Helsingissä. Yhdistys on avoin erilaisille ryhmärakennuttamisen muodoille, ja uudet jäsenet voivat lähteä toteuttamaan omia rakennuttamissuunnitelmiaan yhdistyksen suojissa. Sintti oli yhdistyksen ensimmäinen kohde. Stadin ry:llä on toinen hanke työn alla Verkkosaareen nimeltään Ankkuri.

”Vaikuttaminen. Koska asukkaat itse kilpailuttavat ja valitsevat arkkitehdin, projektinjohdon ja urakoinnin, pääset vaikuttamaan suoraan omaan asuinympäristösi. Lisäksi yhteisöllistä taloa rakentaessa kaikki asukkaat päättävät talon yhteistiloista ja niiden käytöstä. Ryhmärakennuttaminen poistaa muurin asukkaiden ja suunnittelijoiden väliltä, ja näin sinä saat itsellesi räätälöidyn asunnon juuri omien tarpeittesi mukaisena.

Yhteisöllisyys. Ryhmärakentaminen on yli sata vuotta vanha toimintatapa, joka haastaa nykyään vallalla olevan grynderien hallitseman rakennuskaupan. Yhteisöllisyydessä on voimaa! Stadiin ry:n yhdistyksen kiteytys.”

Sintti valikoitui vertailukohteekseni koska olen kyseisessä kohteessa vierailut ja käytännössä nähnyt tilojen potentiaalisuuden ja mahdollisuuden esimerkiksi vuokrata sauna- ja terassitilat vanhempien virkistystapahtumaan ja samanaikaisesti katutason olkkarissa lastenhoitajat leikittävät lapsia ja voivat ulkoilla sisäpihalla.

Kuva. Stadiin.

5

KYSELYTUTKIMUS

- 5.1 TUTKIMUSMENETELMÄ
- 5.2 KYSELYN TULOKSET

5.1 TUTKIMUSMENETELMÄ

Kvantitatiivisessa tutkimuksessani keräsin tietoa vastaajajoukolta yhden vanhemman perheitä. Sain tutkimusluvan Pienperheyhdistyksen (PPY) toiminnanjohtaja Outi Hannulalta, ja he jakoivat kyselyni jäsenkirjeen yhteydessä 27.3.2024. Kysely meni 607 jäsenelle.

PPY (21.3.2024) ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto (25.3.2024) jakoivat kyselyn myös Facebook-sivuillaan seuraajilleen. Jaoin kyselyn myös Facebook-ryhmissä "Itselliset äidit", "Totaaliyksinhuoltajat" ja "Yksinhuoltajat – arjen sankarit". Halusin saada oman suunnitteluni tueksi kattavan aineiston yhden vanhemman perheiltä.

Kysely on toteutettu Metropolian E-lomakkeella (Liitteenä). Kyselyssä ei kerätty henkilötietoja ja se toteutettiin anonymisti.

Operationalisointi oli mielenkiintoista, mutta erittäin aikaa vievää. Tulokset tulivat Excel -muotoon, josta käsittelin ne diagrammeiksi havainnollistamaan tulokset.

5.2 KYSELYN TULOKSET

TAUSTATIEDOT, YHTEISÖLLISEN ASUMISEN KIINNOSTUS JA ASUMISMUOTO

Toteuttamani kyselytutkimukseen vastauksia tuli yhteensä 180 kappaletta. Vastanneista 97 % oli naisia. Suurimmalla osalla on yksi lapsi.

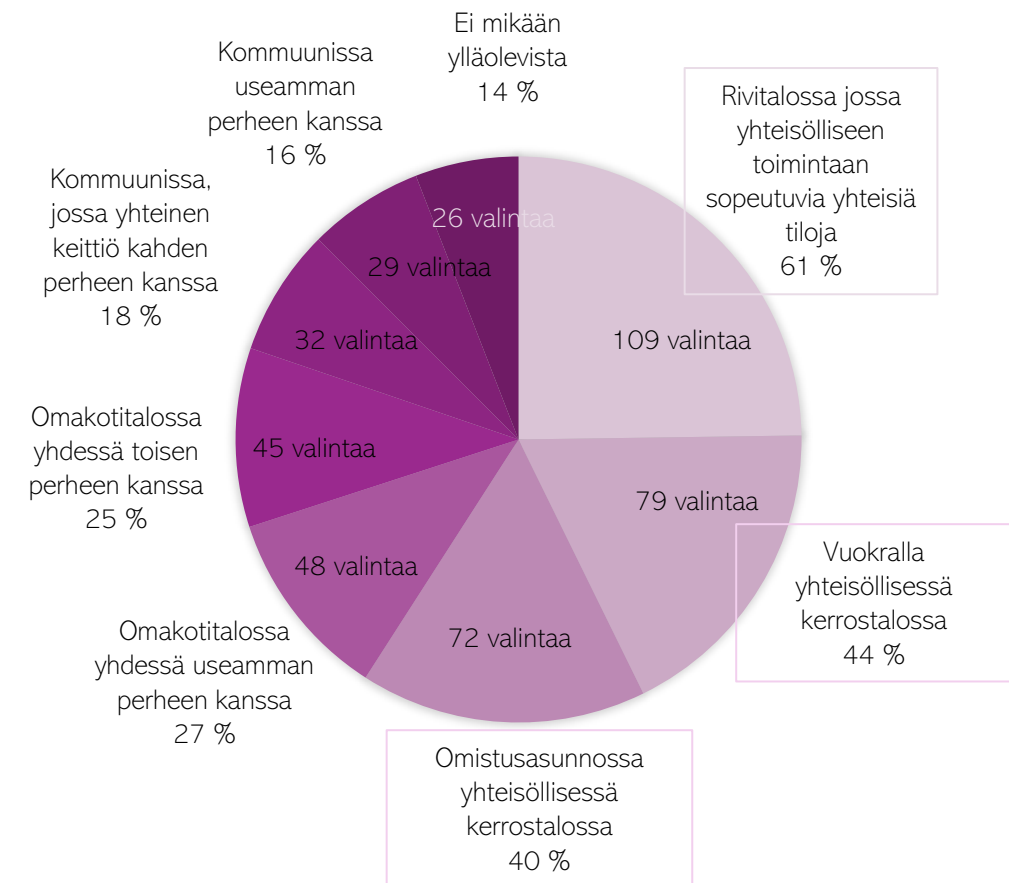
36 %:a vastaajista kiinnosti yhteisöllinen asuminen ja jakamistalous kerrostalossa ja 35 %:a kiinnostaa jossain määrin. Vain 15 % vastasi, että yhteisöllinen asuminen ei kiinnosta häntä.

Diagrammi osoittaa, että 61 % vastaajista valitsi yhteisöllisen rivitalon kiinnostavimmaksi asumismuodoksi. Yhteisöllisessä kerrostalossa vuokralla asuminen kiinnosti 44 %:a vastaajista ja omistusasunto taas 40 %:a. Tämä kertoo siitä, että perinteinen perhemäinen asumismuoto koetaan helpommin lähestyttäväksi kuin täysin jaetut tilat, kuten kommuuni.

Suunnittelussa tämä tarkoittaa, että tiloissa on hyvä säilyttää tasapaino yksityisen ja yhteisen välillä. Suunnitteluratkaisuissa tämä korostuu esimerkiksi siten, että yhteisöllinen kerrostalo sisältää omat asunnot, mutta tarjoaa myös mahdollisuuden käyttää yhteisiä tiloja, kuten olohuoneita ja kerhohuonetta.

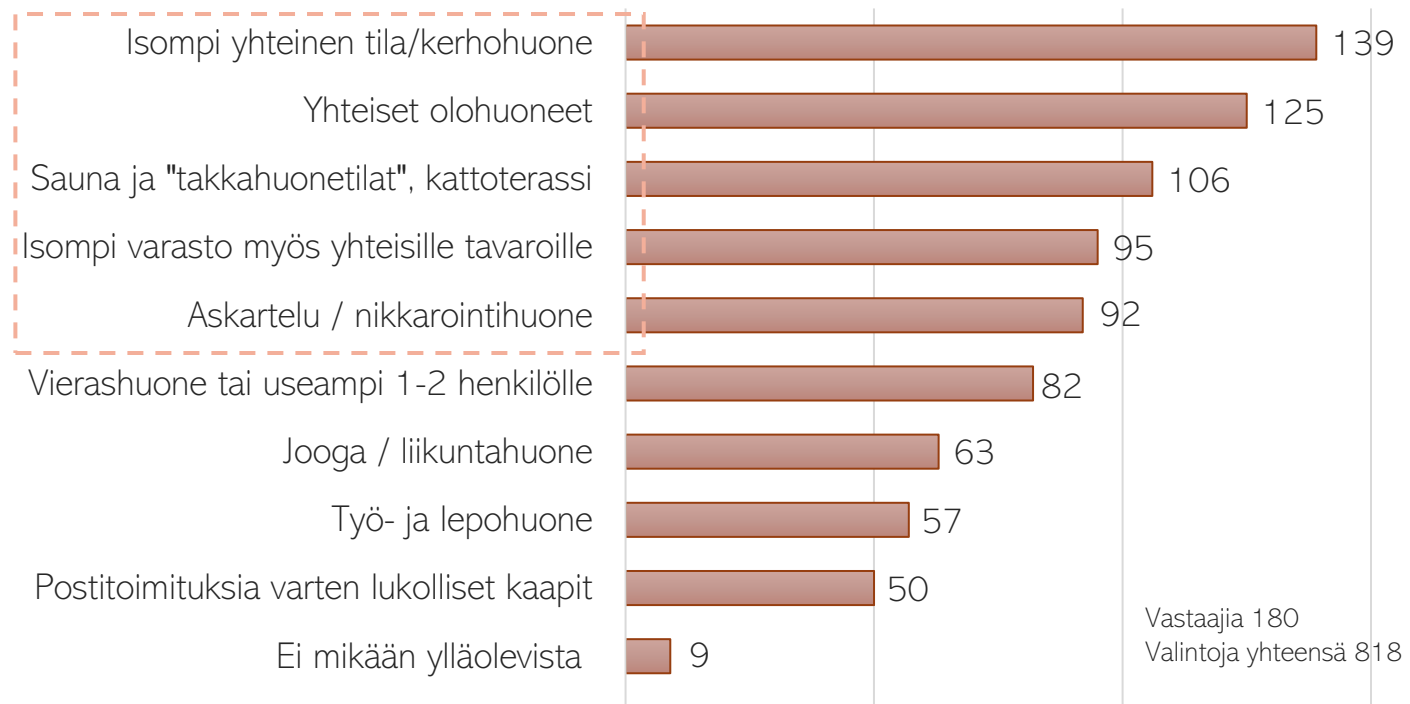
Rivitaloasumisen suurin kiinnostus kertoo, että vastaajilla on toiveena oma piha, joten viheralueen ja viihtyisän pihan muodostaminen yhteisöllisen kerrostalon talon ympärille nousee korkeaan asemaan.

Malta-projektissa käytetään samankaltaista lähestymistapaa: asukkaat säilyttävät oman kodin rauhan, mutta yhteiset tilat mahdollistavat arjen jakamisen muille. Tämä resonoi hyvin kyselytuloksissa esiin tulleiden preferenssien kanssa.

"36–40 -vuotias nainen pääkaupunkiseudulta jolla on yksi lapsi ja he asuvat vuokralla. Hän on lähivanempi tai itsellinen äiti ja on päätoimisesti työelämässä."

Mitkä yhteiset tilat näistä kokisit hyödyllisiksi yhteisöllisessä kerrostalossa?

Vielä yhteisistä tiloista erikseen. Mitä näistä pidät erityisen tärkeinä ja mitä vähemmän tärkeinä.

5.2 KYSELYN TULOKSET

MITKÄ TILAT YHTEISÖLLISESSÄ KERROSTALOSSA KOETTAISIIN HYÖDYLLISIKSI

Kyselyn perusteella tärkeimmiksi tiloiksi nousivat kerhohuone (139 ääntä) ja yhteiset olohuoneet, joissa on pieni keittiö ja ruokailutila (125 ääntä). Myös sauna ja takkahuone, jossa mahdollisesti kattoterassi (106 ääntä), isompi varasto jakamistalouden tavaroille (95 ääntä) ja askartelu- tai nikkarointihuone saivat kiinnostusta (92 ääntä). Tämä osoittaa, että vastaajat arvostavat tiloja, joissa voi viettää aikaa muiden kanssa joko rennosti tai juhlavammin. Vastaajia oli 180 ja valintoja yhteensä 818 kappaletta.

Kyselytutkimus antoi arvokasta tietoa yhden vanhemman perheiden toiveista ja tarpeista. Esimerkiksi valtaosa vastaajista korosti yhteisten tilojen, kuten olohuoneiden ja askarteluhuoneiden, merkitystä. Tämä osoittaa, että tilasuunnittelussa on tärkeää keskittyä monikäyttöisten ja helposti saavutettavien tilojen suunnitteluun, jotka vastaavat perheiden arjen haasteisiin.

Tulosten pohjalta olen päättänyt suunnitella yhteisiä tiloja, jotka sisältävät leikkialueen lapsille, matalan kynnyksen helppokäyttöiset olohuoneet sekä kerhotilan, joka mahdollistaa monipuoliset toiminnot. Näiden tilojen suunnittelussa painotan muuntojoustavuutta ja viihtyisyyttä, jotka ovat avainasemassa vastaajien mainitsemien tarpeiden täyttämiseksi.

Olohuoneissa lapsilähtöisyys on ykkösasemassa, ja lasten leluille pitää olla tilat sekä leikkimiseen inspiroivat värit. Kerhohuoneessa pääpaino on tilan viihtyvyydessä ja monikäyttöisyydessä. Siellä lapsille on leluja, raheja joissa kiipeillä, säilytysratkaisuissa mahdollista muskaria varten soittimia, askarteluun tarvikkeita ja pelejä ja tehtävivihkoja isommillekin lapsille. Olohuone mahdollistaisi myös vaikka sen, että voit naapurin kanssa sopiessasi jättää lapsesi hetkeksi hänen lapsen kanssa leikkimään, että kerkeät käymään kaupassa, apteekissa tai vaikka viemässä vain roskat. Yhteiset leikkihetket kaverien kanssa ilman ulkovaatteiden pukemista päälle olisivat varmasti monelle mieleisiä.

Lisäksi kyselyn tuloksista nousi yhteiskäyttöisten tilojen, kuten työ- ja liikuntahuoneiden valinta sekä vierashuoneen kiinnostus. Tämän pohjalta suunnitelmiin tulee myös mahdollisuus liikkumiseen, varusteihin esimerkiksi joogamattoja ja kahvakuulia sekä puolapuut, joista on iloa niin lapsille kuin aikuisillekin. Vierashuoneen suunnittelussa otan siis huomioon, että se toimii myös työhuoneena ja jumppanurkkana mm. joogaamiseen.

5.1 KYSELYN TULOKSET

TÄRKEIMMÄT SYYT VALITA YHTEISÖLLINEN ASUMINEN

Tärkeimmät syyt yhteisöllisen asumisen valintaan olivat leikkikaverit lapsille (118 ääntä), tukiverkoston puute (106 ääntä) ja sosiaalisuus (105 ääntä). Tämä osoittaa, että vastaajat hakevat konkreettisia arjen helpotuksia sekä mahdollisuutta verkostoitua. Suunnittelussa tämä tarkoittaa, että yhteiset tilat on sijoitettava strategisesti ja suunniteltava matalan kynnyksen kohtaamisille.

Myös vertaisseura ja yksinäisyyden ehkäisy nousivat vastauksista.

Avoimissa vastauksissa nousi esille, että yhteisöllinen asuminen toisi mahdollisuuden jakaa askareita toisten kanssa ja turvallisuuden tunnetta. Se toisi tukiverkosta puolin ja toisin sekä esimerkiksi mahdollisuutta jakaa lapsenhoitovuoroja vertaisen kanssa. Myös yhteisen lastenhoitajan palkkaaminen olisi helpompaa. Ekologiset syyt mainiten, että kaikkea ei tarvitse omistaa itse vaan voi jakaa, nousi vapaissa vastauksissa myös esille.

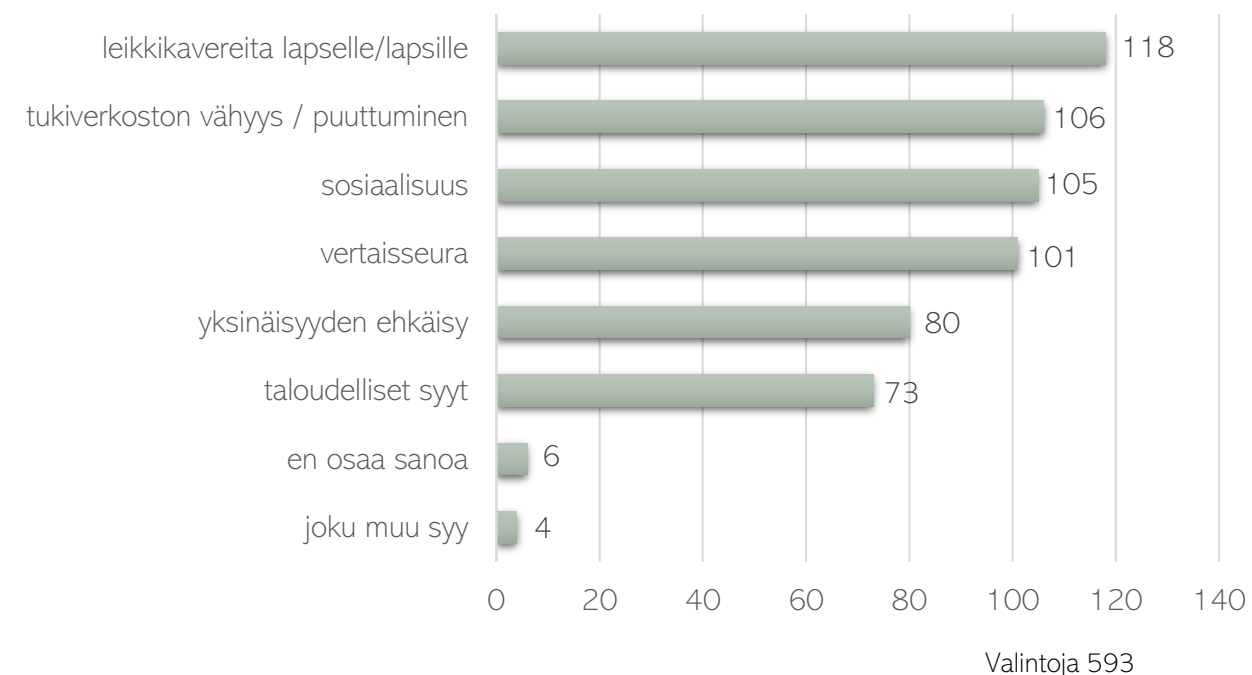
Yhteisöllisen asumisen suosio kyselyssä perustui erityisesti lasten ja vanhempien tukiverkoston tarpeisiin. Yli puolet vastaajista mainitsi leikkikaverit lapsille ja tukiverkoston puuttumisen tärkeimmiksi syiksi valita yhteisöllinen asumismuoto.

Uusia ideoita suunnitteluun:

- o Yhteiset leikkialueet ja olohuoneet voivat toimia turvallisina kohtaamispaikkoina, joissa lapset saavat leikkiseuraa ja vanhemmat voivat vaihtaa ajatuksia tai tukea toisiaan.
- o Asuinkerrokseen sijoitetut pienet yhteisölliset tilat, olohuoneet, madaltavat kynnyksiä kohdata muita asukkaita arjen keskellä.
- o Näissä tiloissa voidaan käyttää lasiseiniä tai avoimia näkymiä, jotta vanhemmat voivat nähdä lasten leikkivän turvallisesti samalla, kun he itse rentoutuvat.

On myös tärkeä muistaa, että kaikki eivät halua olla koko aikaa yhdessä vaikka yhteisöllisiä olisivatkin. Vastaajista löytyi myös sellaisia, jotka eivät haluaisi asua yhteisöllisesti.

Urban Village -projekti tukee näitä tavoitteita tarjoamalla esimerkiksi yhteisiä päiväkoteja ja leikkialueita, mikä tekee siitä erityisen inspiroivan vertailukohteen lasten ja perheiden näkökulmasta.

Avoimet vastaukset

- o Mahdollisuus jakaa askareita toisten kanssa
- o Olen sairas, joten kokisin turvallisena, että olisi yhteisöä äkillisissä tilanteissa.
- o Turvallisuuden tunteen lisääntyminen (ei tukiverkkoa)
- o Mahdollisuus jakaa lapsenhoitovuoroja vertaisten kanssa
- o Tukiverkosto puolin ja toisin
- o Mahdollisuus vuorotella lastenhoidossa / palkata yhteinen lastenhoitaja helpommin
- o Ekologiset syyt, kaikkea ei tarvitse omistaa itse yksin vaan voi jakaa
- o Arjen apu toisista vanhemmista helpottaisi kaikkia
- o Läheisten apu lähellä.
- o En ikinä haluaisi asua yhteisöllisen asumisen muodossa

ASUMISEN NELIÖT JA MATERIAALIVALINNAT SUHTEESSA YHTEISTEN TILOJEN KULUIHIN

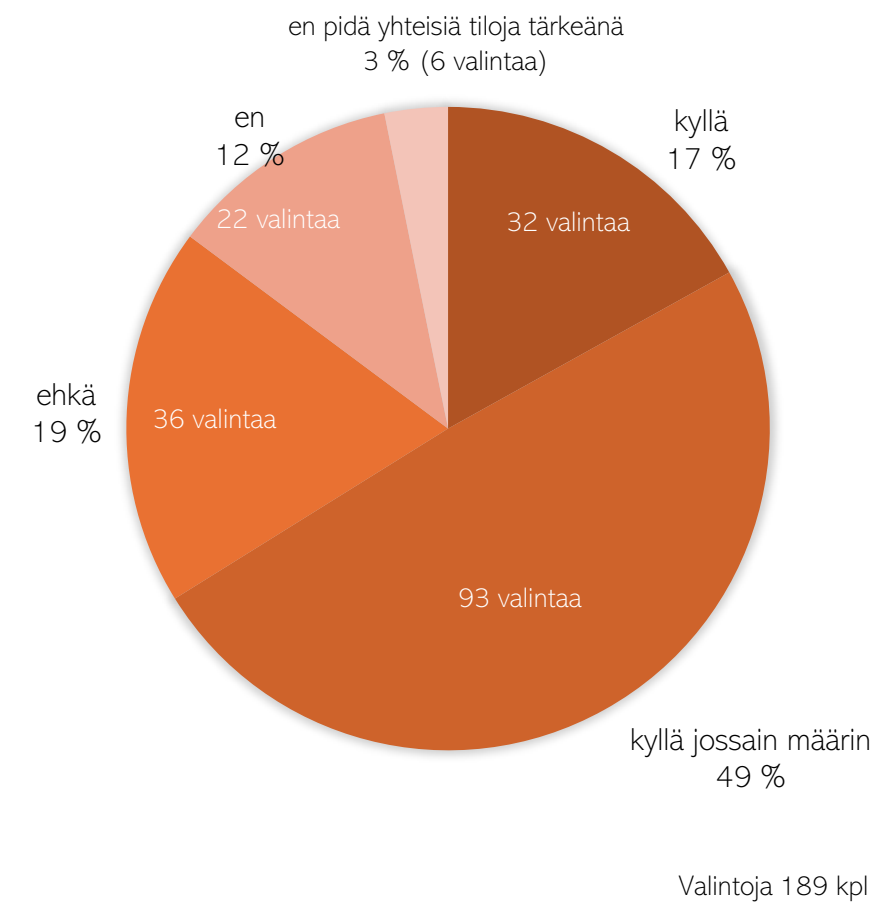
Tutkimuksessani halusin myös kysyä, olisivatko vastaajat valmiita tarvittaessa nipistämään oman asuntonsa neliöistä tai materiaalivalinnoissa yhteisten tilojen kulujen kattamiseksi.

Uudiskohteessa tai laajemman kokonaisvaltaisen remontin yhteydessä tämä tieto on tärkeää.

17 % vastasi olevansa valmiita nipistämään oman asuntonsa neliöistä tai materiaalivalinnoista ja 49 % vastasi että jossain määrin. Suurin osa siis pitää yhteisiä tiloja niin tärkeinä, että ovat valmiita pienentämään oman asunnon vaatimuksia.

Opinnäytetyöstäni olen rajannut kuitenkin kustannuslaskemat pois.

Esimerkiksi ryhmärakennuttamiskohteissa kilpailutetaan itse yhdessä arkkitehti, projektijohto ja urakointi, jolloin pääsee suoraan itse vaikuttamaan asuinympäristöön. Tällöin maksetaan vain toteutuneet rakennuskustannukset ja vältetään maksamasta voittoa rakennuttajalle.

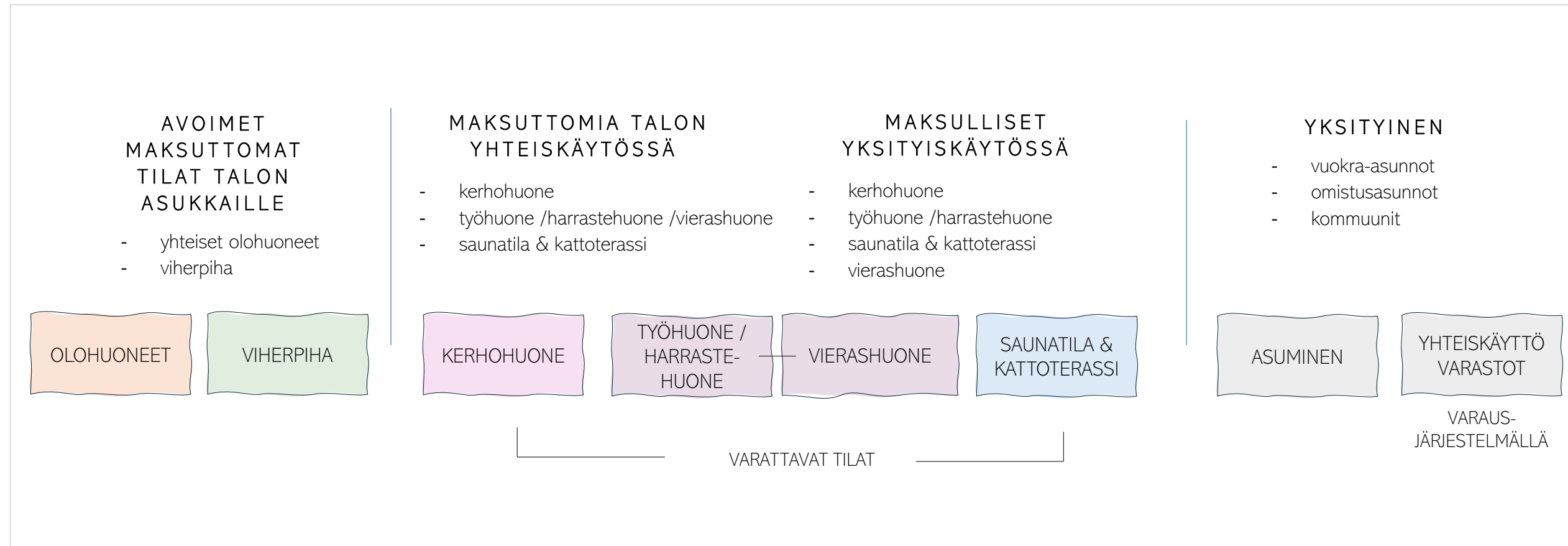

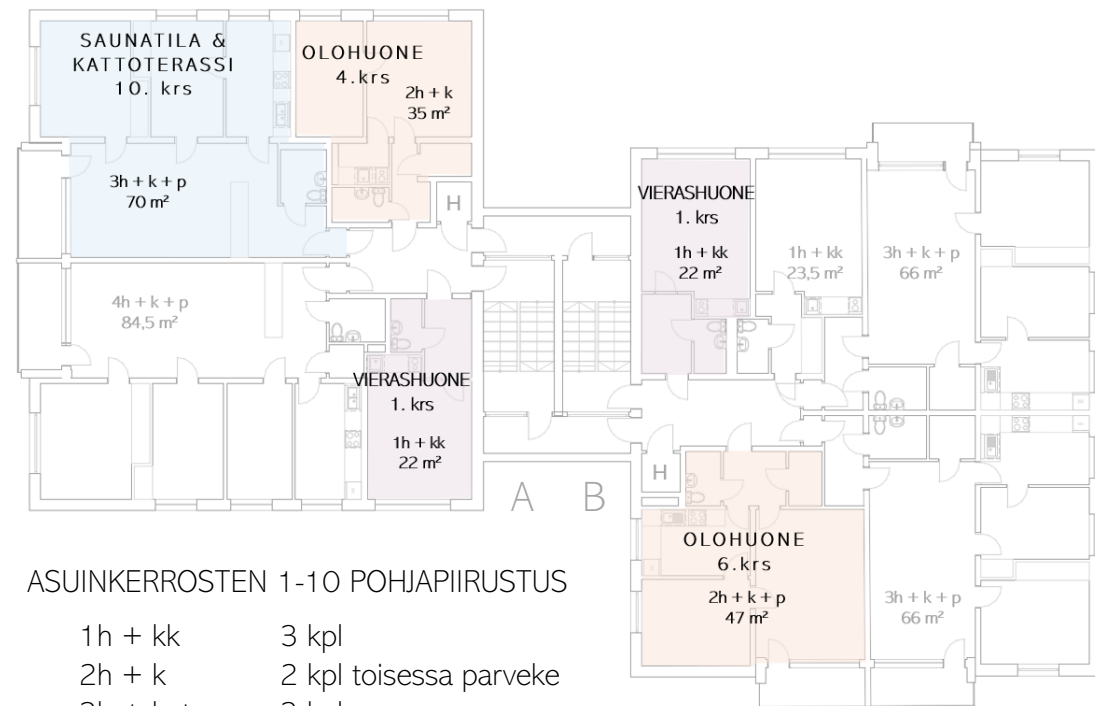
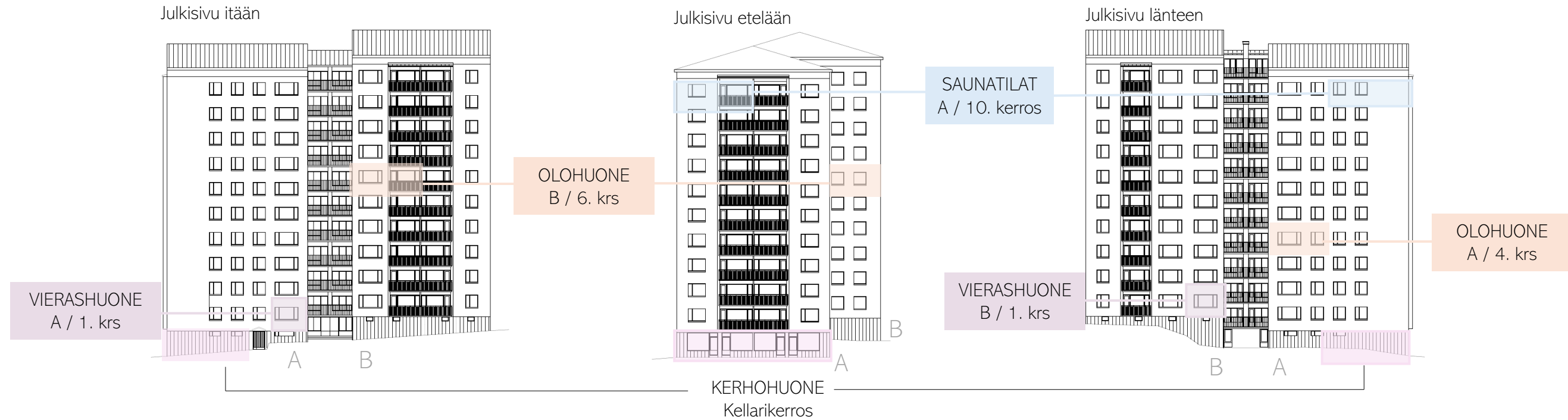
SUUNNITELMA

- 6.1 TILOJEN TOIMINNOT
- 6.2 TILAOHJELMA
- 6.3 YHTEISTILOJEN JA LIIKETILAN MUUTOKSET
- 6.4 KERHOHUONE
- 6.5 MUUT TILAT

6.1 TILOJEN TOIMINNOT

6.2 TILA-OHJELMA

ASUINKERROSTEN 1-10 POHJAPIIRUSTUS

1h + kk	3 kpl
2h + k	2 kpl toisessa parveke
3h + k + p	3 kpl
4h + k + p	1 kpl

ASUMINEN

Suunnitelma yhteisölliseen kerrostaloon, jossa yhdistyvät omistus- ja vuokra-asunnot sekä kommuuniasuminen. Jokaisessa kerroksessa on yksiöitä, kaksioita, kolmiota ja 1 kpl 4h+k+p. Neljä huonetta ja keittiö soveltuu hyvin kommuuniasumiseen. B-rapun vierekkäiset yksiöt on mahdollista remontoida ja yhdistää. Myös saman rapun kolmioon on mahdollista remontoida ja yhdistää viereinen yksiö, jolloin yhdellä perheellä on oma sisäänkäynti, vessa ja keittokomero.

OLOHUONEET

Yhteisiä olohuoneita on 2, ja ne sijoitetaan keskeisesti 4. ja 6. kerrokseen. Molemmissa rapuissa on olohuone, mutta kummankin rapun asukkaat saavat käyttää molempia. Olohuoneet ovat kaksioita, 35 m² ja 47 m², joten leikkimiselle on runsaasti tilaa sekä vanhemmille tilaa istua ja keskustella. Molemmissa olohuoneissa on myös keittiö, joten tarvittaessa ruokailu onnistuu. Olohuoneet on kalustettu lapsille turvallisiksi ja inspiroivilla väreillä, ja siellä on heille leluja ja virikkeitä.

TYÖ-, HARRASTE- JA VIERASHUONEET

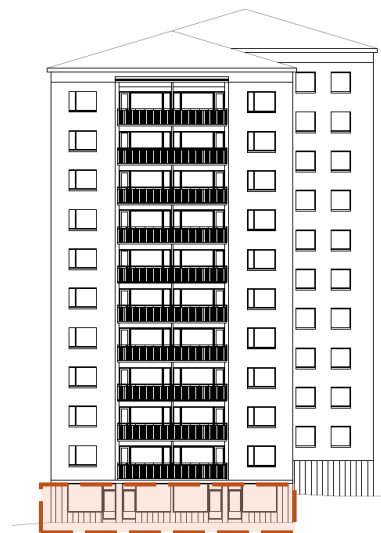
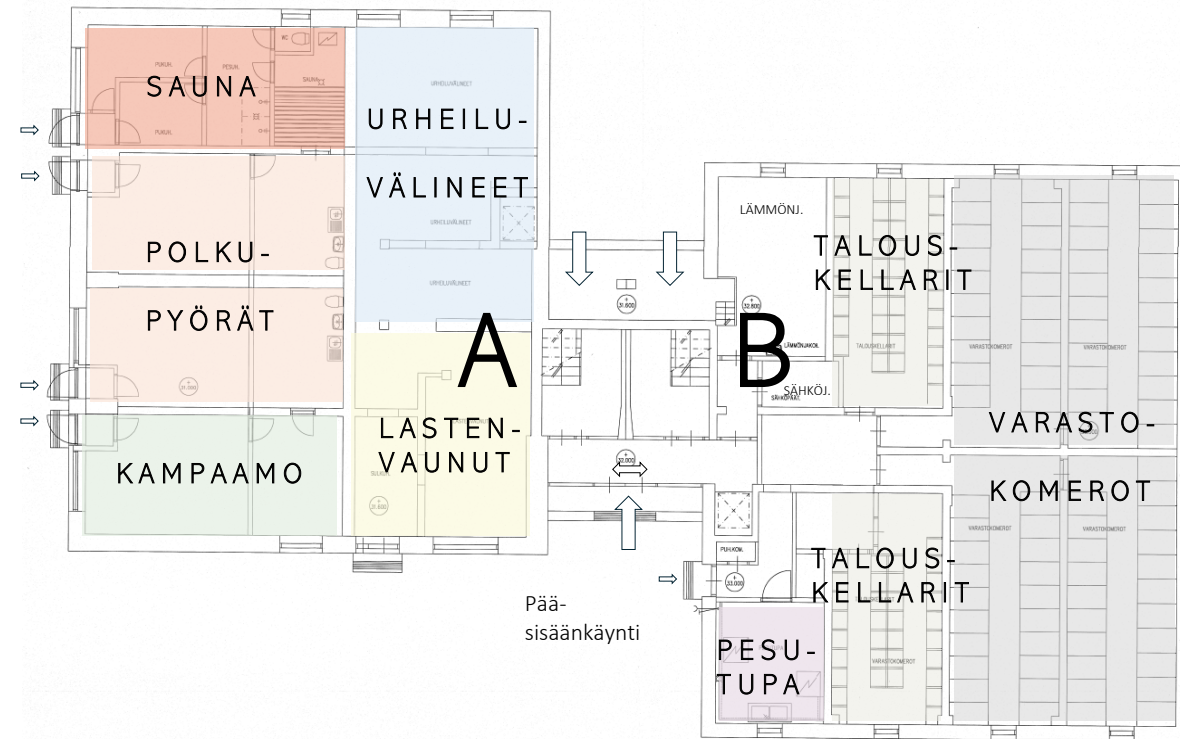
Muuntojoustavat vierashuoneet sijaitsevat 1. kerroksessa, toinen A-rapussa ja toinen B-rapussa. Vierashuoneet ovat 22-neliöisiä yksiöitä. Tilassa mahtuu 2+1 nukkumaan, ja siellä on korkeussäädettävä työpiste sekä liikuntatarvikkeita, mm. joogamatto, kahvakuulia ja vastuskuminauhat.

SAUNATILA & KATTOTERASSI

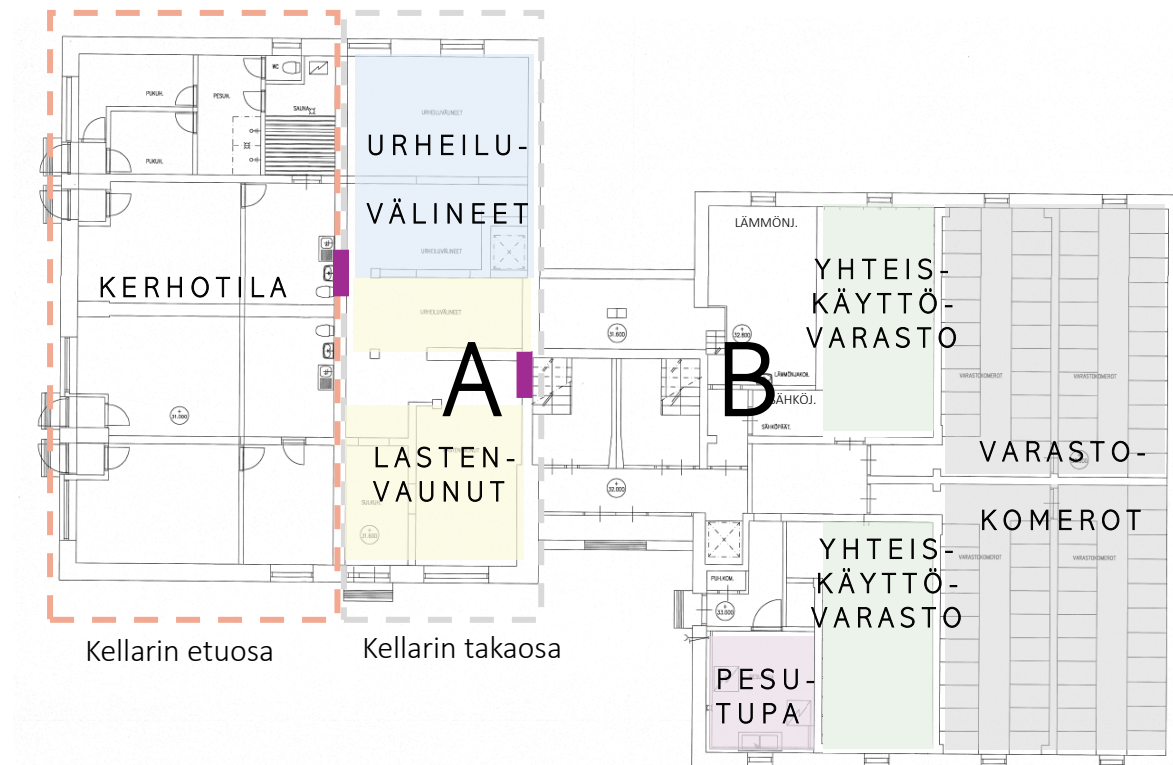
Myös saunatilat ovat muuntojoustavat, ja ne sijaitsevat 10. kerroksessa A-rapussa. Ylin kerros mahdollistaa kaikille talon asukkaille upeat näkymät etelän suuntaan. Saunatilat on muokattu 70 m²:n kolmiosta. Saunan ja pukuhuonetilan lisäksi siellä on viihtyisä iso oleskelutila ja ruokapöytä keittiöseinällä.

6.3 YHTEISTILOJEN JA LIIKETILAN MUUTOKSET

NYKYTILANNE

TULEVAN KERHOTILAN TOIMINTOJEN UUELLEEN SIJOITUS

A- RAPPU

- Porraskäytävän takaoven luota avataan kulku kellariin.
- Kellarin takaosasta tehdään kulku tulevaan kerhuhuoneeseen.
- Sauna siirtyy A-rapun 10. kerrokseen jonka yhteyteen tulee myös oleskelutilat
- Kiinteistössä viimeisenä oleva myymälätila on ollut kampaamonkäytössä. Kampaamo on vain satunnaisesti auki. Myymälätilan vuokrasopimus irtisanotaan.
- Polkupyörille rakennetaan yhteneväinen ulkovarasto roskakatoksen kanssa.

B- RAPPU

- Varastokomerot ja pesutupa jäävät B-rapun kellariin
- Talouskellareista luovutaan. Niiden käyttö on vähäistä.
- Talouskellarien tilalle tulee yhteiskäyttövarastot

6.4 KERHOHUONE

Suunnittelussani keskityn kerhohuoneeseen. Uutta konseptia palvelemaan laatimani muutossuunnitelma tekee tilasta yhtenäisemmän, mutta joka on kuitenkin mahdollista jakaa tarvittaessa osioihin,

Muutoskuvapiirustuksessa on esitetty punaisella purettavat seinät ja sinisellä uudet rakennettavat seinät.

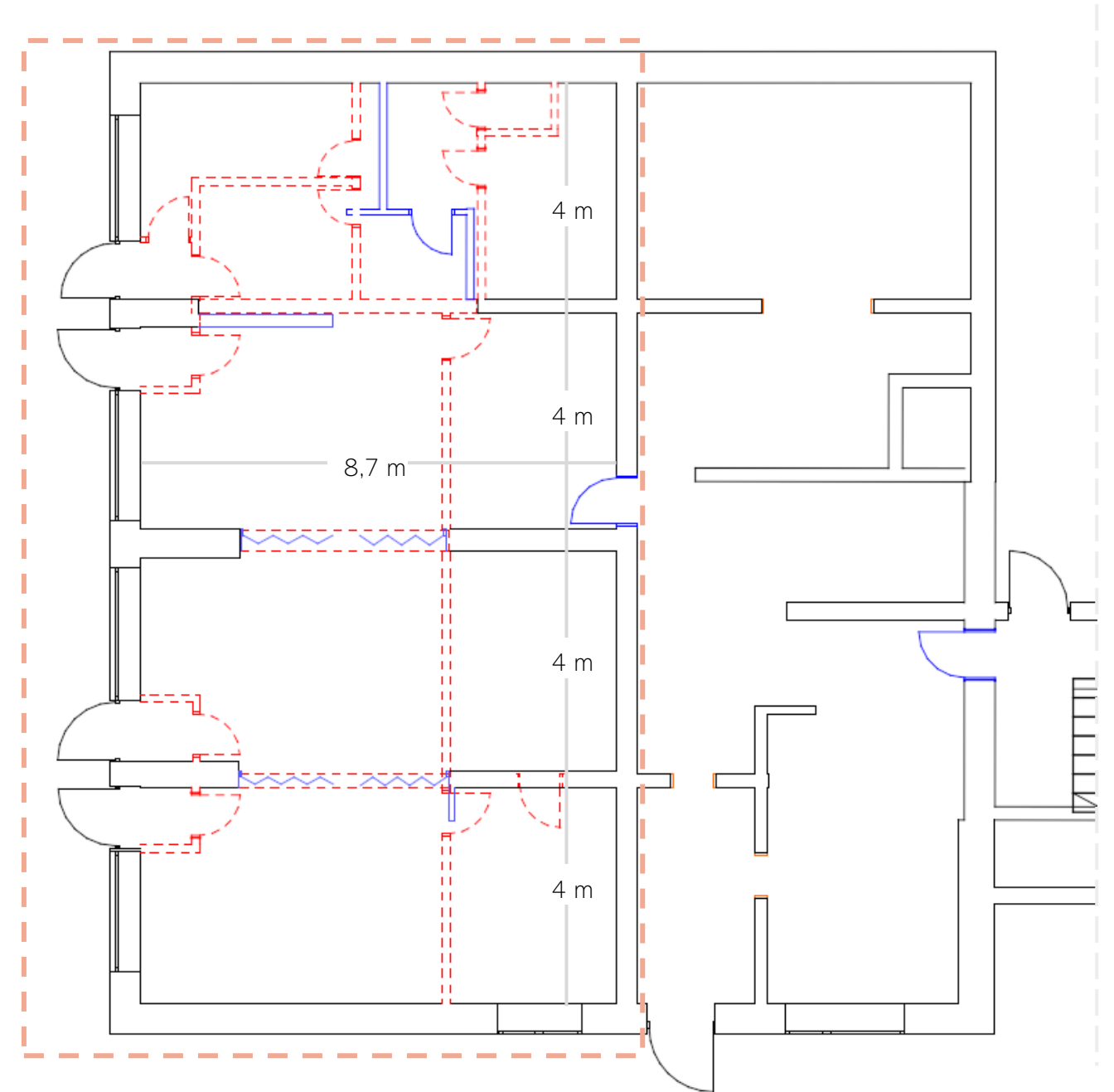
Rajaavina tekijöinä suunnittelulle oli runko ja kantavat rakenteet 4 metrin jaolla. Isojen etelän puolella olevat ikkunat antavat kauniisti luonnonvaloa, tällä hetkellä ne on teipattu maitolasikalvolla jotta hieman sotkuisesti olevat urheiluvälineet ja pyörät eivät näy ulospäin.

Isona muutoksena on avata kulku A-rapun porraskäytävän kautta kellarin kerhohuoneeseen, jolloin talon oma väki pääsee sinne sisäkautta.

Suunnittelun pääperiaatteena on, että tila on muuntuva, soveltuu lapsiperheille ja on viihtyisä kohtauspaikka. Uudet valitut materiaalit ovat ekologisia ja laadukkaita.

WC- ja pesutilat sijoittuu eteisen yhteyteen jolloin käsienpesu tilaan tullessa ja vessassa käynti ennen lähtöä on johdonmukainen. Astuintasot helpottavat käsienpesua sekä wc-istuinten käyttöä ja potille ja hoitopöydälle varataan tilat. Säilytystilat käsipyyhkeille ja wc-papereille allastason yhteydessä ja erillisessä siivouskaapissa.

Vaikka tila ei ole vain lapsille suunnattu on yksi sen perusajatus toimia kuitenkin juuri lapsille. Toimiva, viihtyisä, esteetön, monikäyttöinen, muunneltava sekä turvallinen. Pohjaratkaisussa pyritään selkeyteen. Siirtymisen tilasta toiseen tulee olla vaivatonta. Materiaalivalintojen ja tilallisten ratkaisujen tulee olla toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista. Monikäyttöisyyttä lisää mahdollisuus jakaa tila osiin kaksoisparjeovilla. sekä akustiikan, ääneneristyksen, valaistuksen, varusteiden ja kalustuksen soveltuvuus monenlaiseen käyttöön. Tiloissa tulee huomioida eri ikäiset käyttäjät vauvasta vaariin.

Kuva. Muutoskuvapiirustus A-rapun kellarista

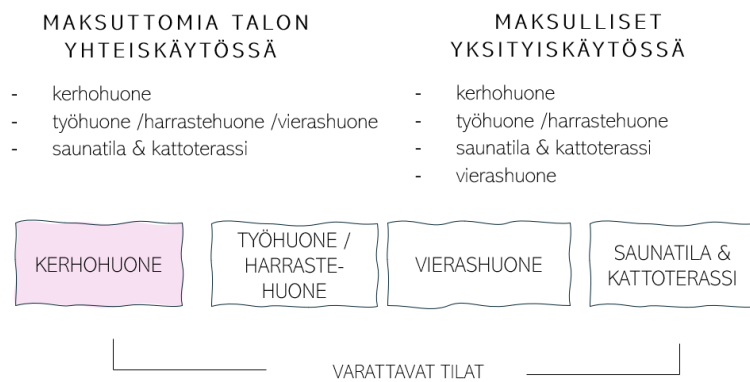
KERHOHUONEEN TOIMINNOT

KOHTAAMISPAIKKA

Ensisijaisesti kerhohuone on talon asukkaiden yhteinen tila jonne tulla matalalla kynnyksellä. Lisäksi siellä voi pitää erilaisia tapahtumia, kuten torstain soppahetki, sunnuntailounas, perjantain leffahetki tai mitä ikinä asukkaat itse ideoivat. Tila on suunniteltu runsaaseen käyttöön ja toimimaan yhteisöllisyyden keskipisteenä.

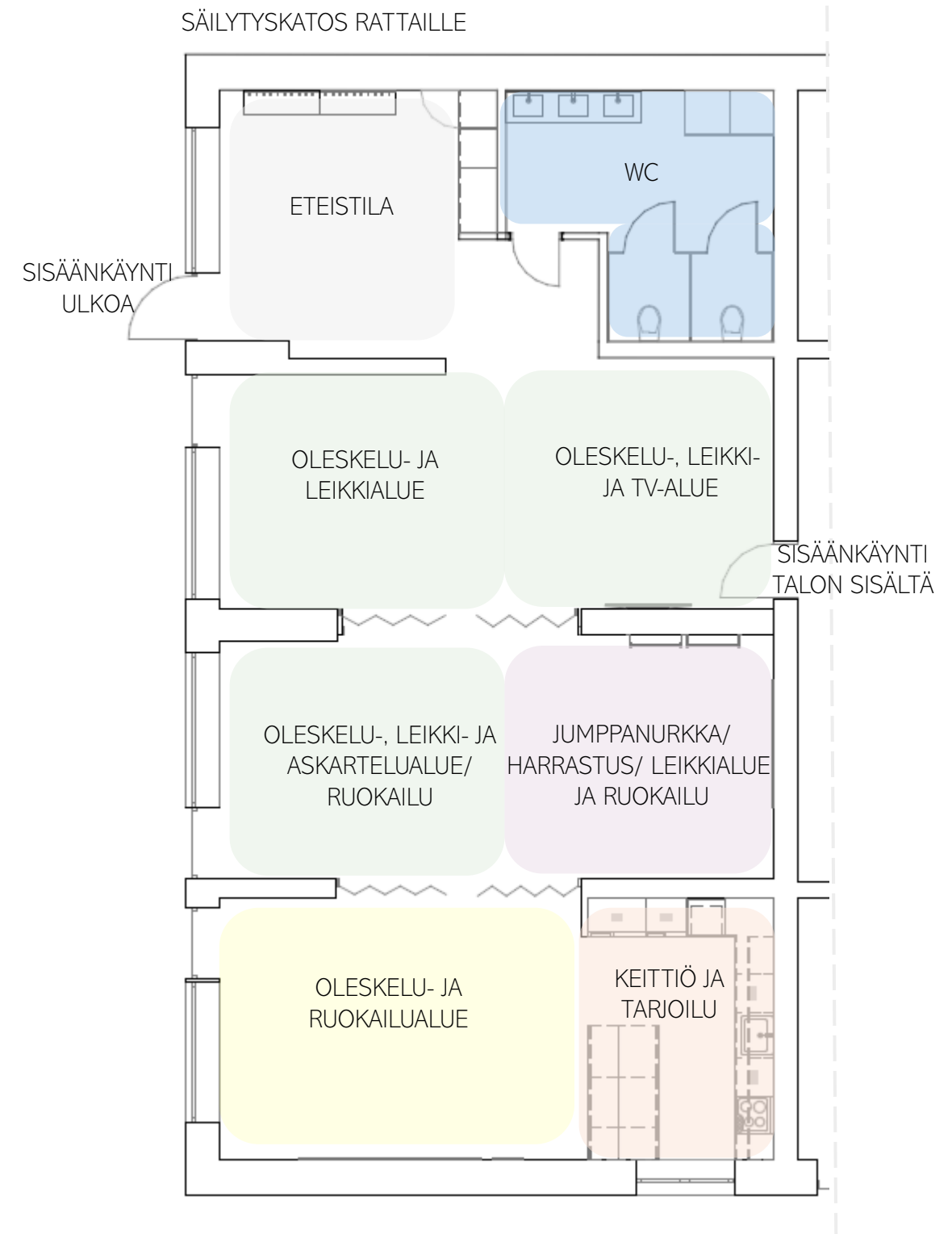
Kerhohuone toimii varauskalenterin mukaan. Mikäli jonain hetkenä ei varausta ole, voi asukkaat käyttää sitä spontaanisti

Laajennettuna kerhohuone on alueen tapahtumatila. Sitä voi vuokrata ja pitää viikoittain lapsille muskaria, vertaisryhmän tapaamisia, perhekahvilaa Pohjois-Haagan muillekin lapsille ja erilaisten yhdistysten kokouksia varten.

TOIMINTOJA VARTEN SUUNNITTELIN TILAA:

- o eteistila riittävän isolla vaatesäilytystilalla
- o käsienpesu- ja wc-tila lähellä eteistä
- o mahdollisuus rajata pääsy eteiseen, että lapset ei luvatta mene sinne
- o mukavia istumaryhmiä keskustella muiden kanssa
- o lapsille leikkiä ja leluille säilytystilaa
- o jumppanurkka jossa puolapuut, voimistelurenkaalle ja ilmajoogakankaalle kiinnityspaikka katossa
- o harrastus mm. askartelutarvikkeille, soittimille ja jumppanurkan välineille säilytyspaikat
- o ruokailupaikat 40 henkilölle
- o oleskelualueelle istumapaikkoja 15-20:lle, johon lisäksi voi siirtää ruokatuoleja
- o ruuan säilytyksen-, valmistuksen- ja tarjoiluun tilat

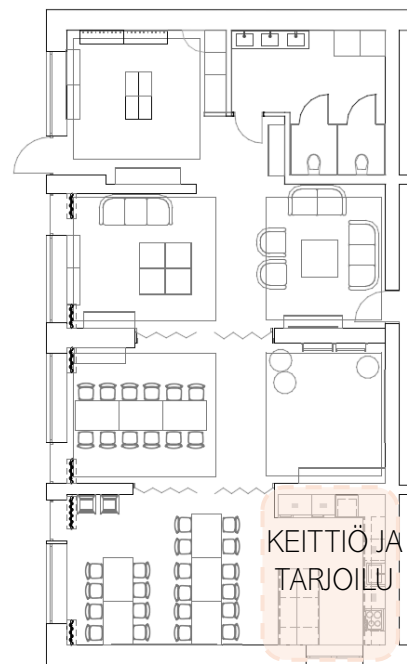
KEITTIÖ

Keittiön suunnittelin kodinomaiseksi. Se ei ole ammattikeittiö, mutta vaatii joiltain osilta suurempia tiloja, esimerkiksi säilyttää astioita 30-40 henkilölle sekä tarjoiluastioita ja ruuanvalmistusvälineitä, kylmäsäilytystilaa enemmän esimerkiksi juhlia varten.

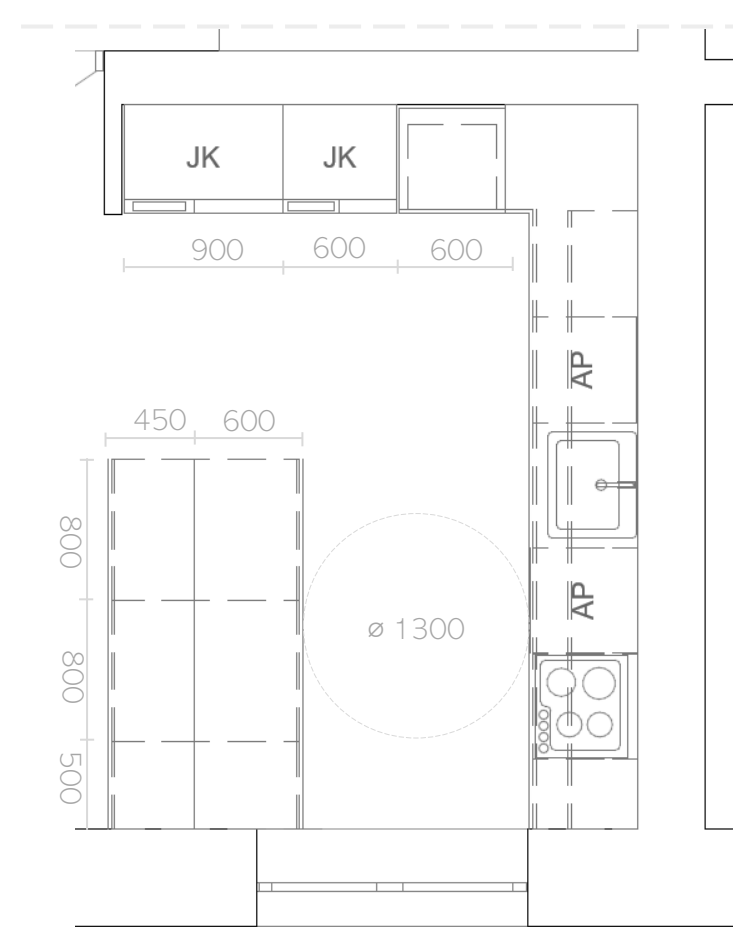
Tarkastellessani esimerkiksi leikkipuisto Laurinniityn ja Lassilan yhteisötalon keittiön mitoitusta ja säilytystiloja, otin seuraavat asiat huomioon:

- Kylmäsäilytystä runsaasti. Viikoittaiset kerhot ja tilavuokraajat kaipaavat hyllyn tai kaksi perustavaroilleensa. Juhlia varten isommat kylmäsäilytystilat ovat tarpeen.
- Astianpesukoneita on hyvä olla kaksi, jotta isomman tapahtuman tiskaus toimii ongelmitta
- Myös uuneja on integroituna 2 erillisuuni jossa mikroaaltouuni
- Saareke on liikuteltava, mutta sisältää paljon astioita ja on erittäin painava. Sitä saa liikutettu niin että saarekkeen pääsee kiertämään esimerkiksi jos juhlien tarjoilut ovat esillä sen päällä.

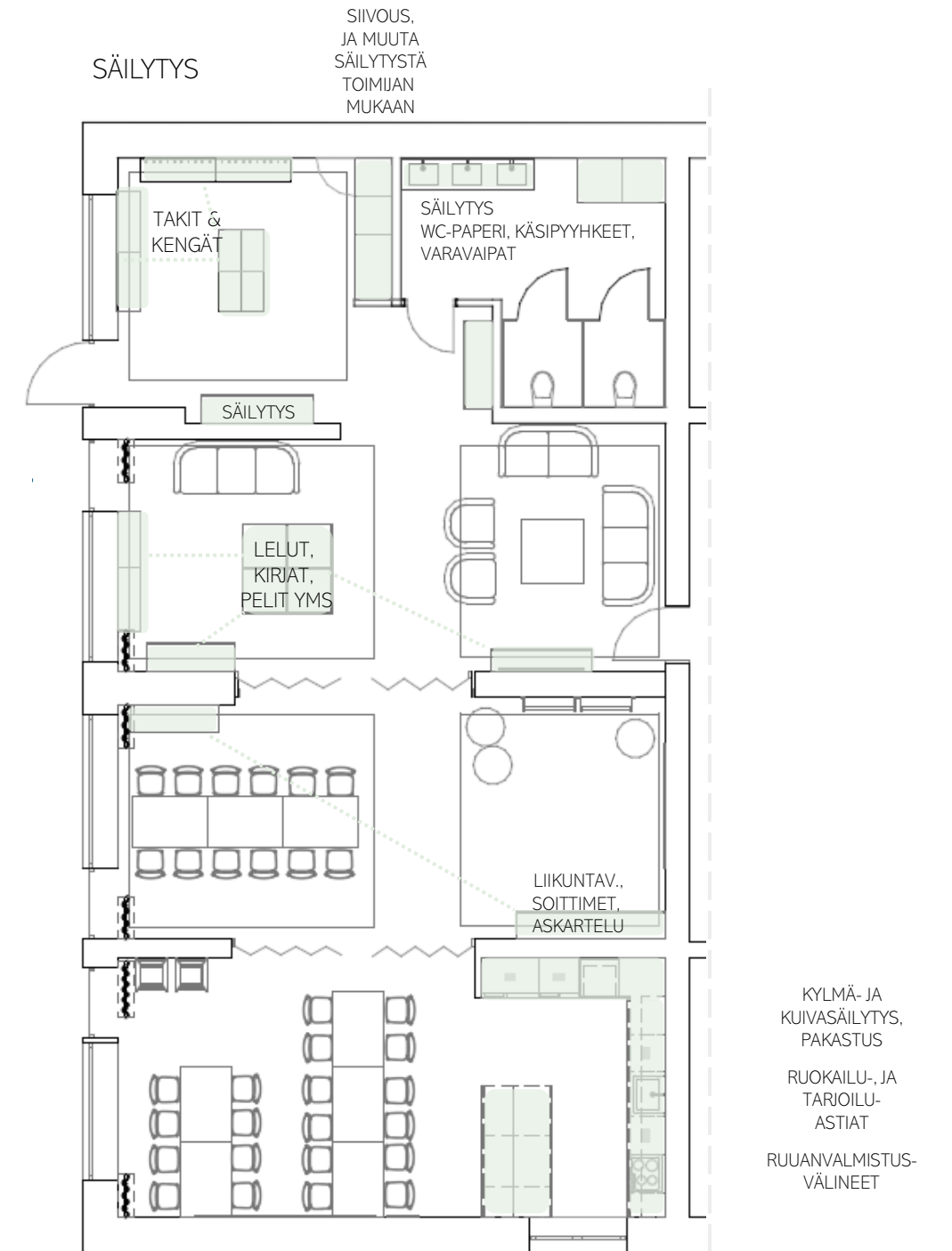
Säilytystiloja on tärkeää olla riittävästi keittiössä. Rakenteet rajasivat keittiölle suunnittelemani aluetta ja pidin kuitenkin erittäin tärkeänä, että saareketta pystyy käyttämään tarjoiluille ja että sen on siirrettävä. Sen vuoksi osa harvemmin käytettävistä astioista on sijoitettuna säilytys/tarjoilukärryssä kellarikerroksen takaosassa, jonne tehtiin kulku kerhotilasta. Ratkaisuani tuki myös se, että tilassa pystyy syömään 40 ihmistä väljästi pöydän ääressä.

Kuva. Visualisointi keittiöstä

Kuva. Keittiön mitoituksia

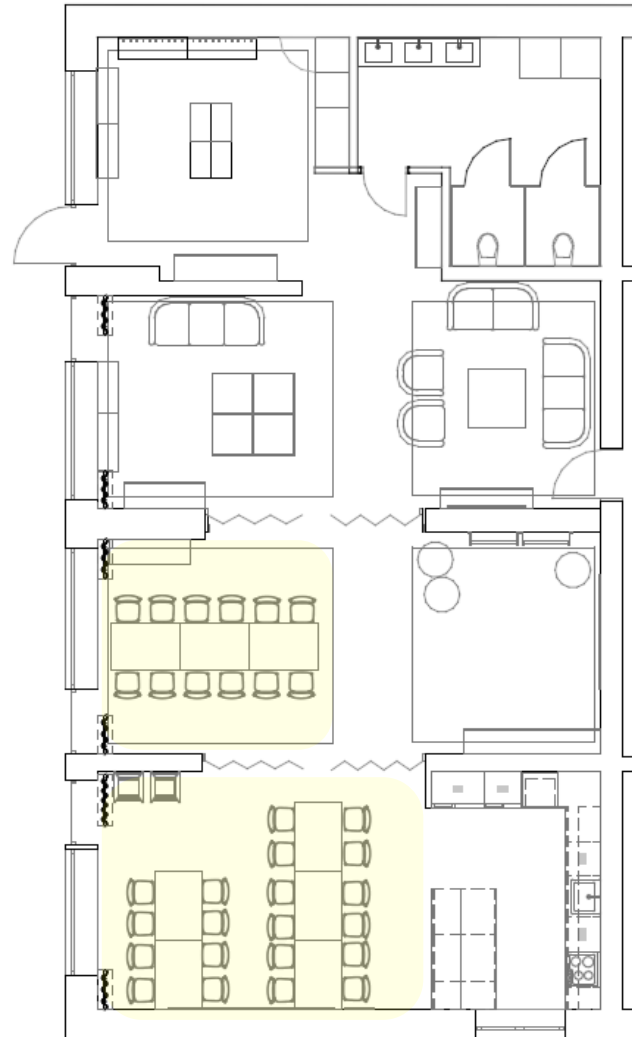

Kuva. Kalustettu pohjapiirustus joissa säilytysratkaisut

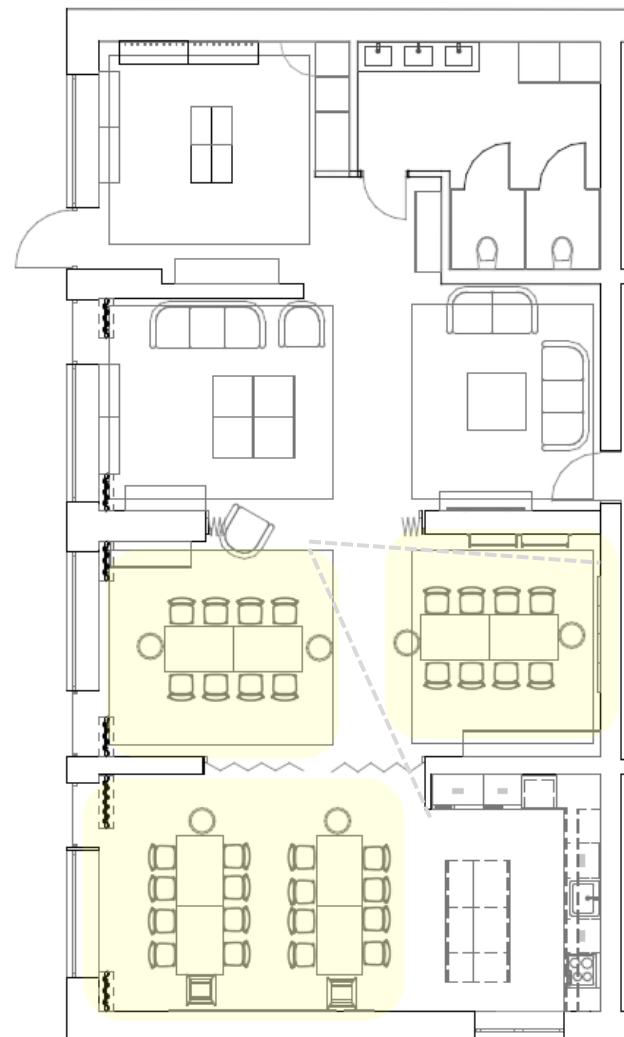
RUOKAILUALUEEN MUUNNELTAVUUS

ESIMERKKI 1
Oleskelu- ja ruokailualue

ESIMERKKI 2
Jumppanurkka tyhjennetty

ESIMERKKI 3
Pöydät järjestetty niin että päihin mahtuu
Lisäjakkarat

Visualisoinnin suunta merkattu.

Kuva. Visualisointi jumppanurkan muuntamiseksi ruokailutilaksi.

KERHOHUONEEN LEIKKAUSKUVAT

Kuva. Leikkauskuva etelään.

Kuva. Leikkauskuva pohjoiseen.

Kuva. Visualisointi oleskelutiloista.

Kuva. Visualisointi oleskelu ja ruokailutiloista.

6.5 MUUT TILAT

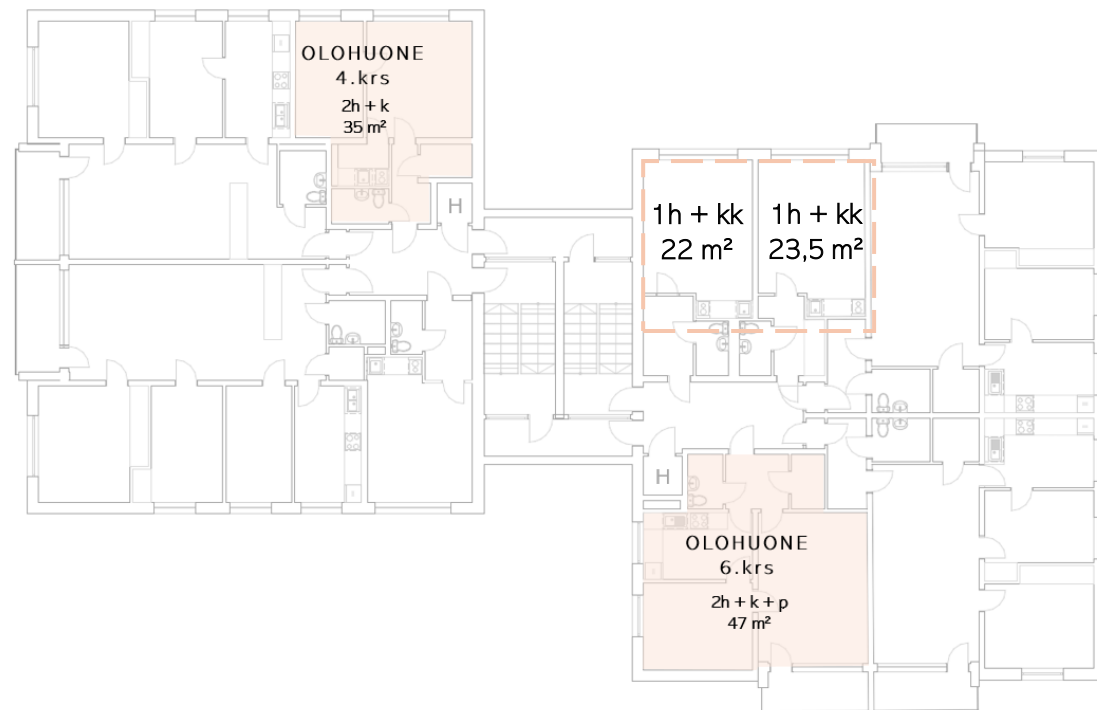
OLOHUONEET

Kyselyn tulokset osoittavat, että yhteiset olohuoneet ja leikkialueet olivat kerhohuoneen lisäksi yksi tärkeimmistä valinnoista. 82 % vastaajista koki yhteisten olohuoneiden tukevan yhteisöllisyyttä ja arjen helpottamista. Leikkialueet puolestaan saivat erityisesti yksinhuoltajien keskuudessa kiitosta lastenhoidon tukena. Näitä tuloksia hyödynnän suunnittelussa luomalla tiloja, jotka ovat sekä turvallisia että houkuttelevia eri ikäisille käyttäjille. Olohuoneet suunnittelen lasten omaksi kohtaamispaikaksi.

Lapsen luontainen käyttäytyminen ja mittakaava on keskeinen lähtökohta suunnittelulle. Tavoitteena on tarjota lapselle oma tuttu ympäristö, jossa myös suhde muihin lapsiin ja kasvattajiin säilyy tuttuna ja turvallisena. Materiaalien, valon ja värien käytöllä sekä pienillä sopilla ja mittakaavallisella vaihtelulla luodaan tilaan elämyksellisyyttä. (Rakennustieto. RT 103689. Päiväkotien suunnittelu.).

Sijainti, aina avoimet ovat ja lapsille virikkeellinen ympäristö helpottaisi kynnystä liittyä muiden seuraan ja tuntee kuuluvansa joukkoon.

Olohuoneelle sopiva sijoituspaikka voisi olla myös B-rapun kahden yksión yhdistäminen. Yksiö on perheelle pieni asunnoksi ja kerrostalossa on yhteensä 30 kappaletta yksiöitä. Yksiö toki sopii opiskelijalle tai vaikka vanhukselle, mutta yksiöiden määrään nähden voisi toisen olohuoneen sijoittaa myös esimerkiksi kuuden kerroksen yksiöiden paikalle ja vapauttaa kaksion perheelle.

Yhteisiä olohuoneita on 2, ja ne sijoitetaan keskeisesti 4. ja 6. kerrokseen. Molemmissa rapuissa on olohuone, mutta kummankin rapun asukkaat saavat käyttää molempia. Olohuoneet ovat kaksioita, 35 m² ja 47 m², joten leikkimiselle on runsaasti tilaa sekä vanhemmille tilaa istua ja keskustella. Molemmissa olohuoneissa on myös keittiö, joten tarvittaessa ruokailu onnistuu. Olohuoneet on kalustettu lapsille turvallisiksi ja inspiroivilla väreillä, ja siellä on heille leluja ja virikkeitä.

ASKARTELU- JA NIKKAROINTIHUONE

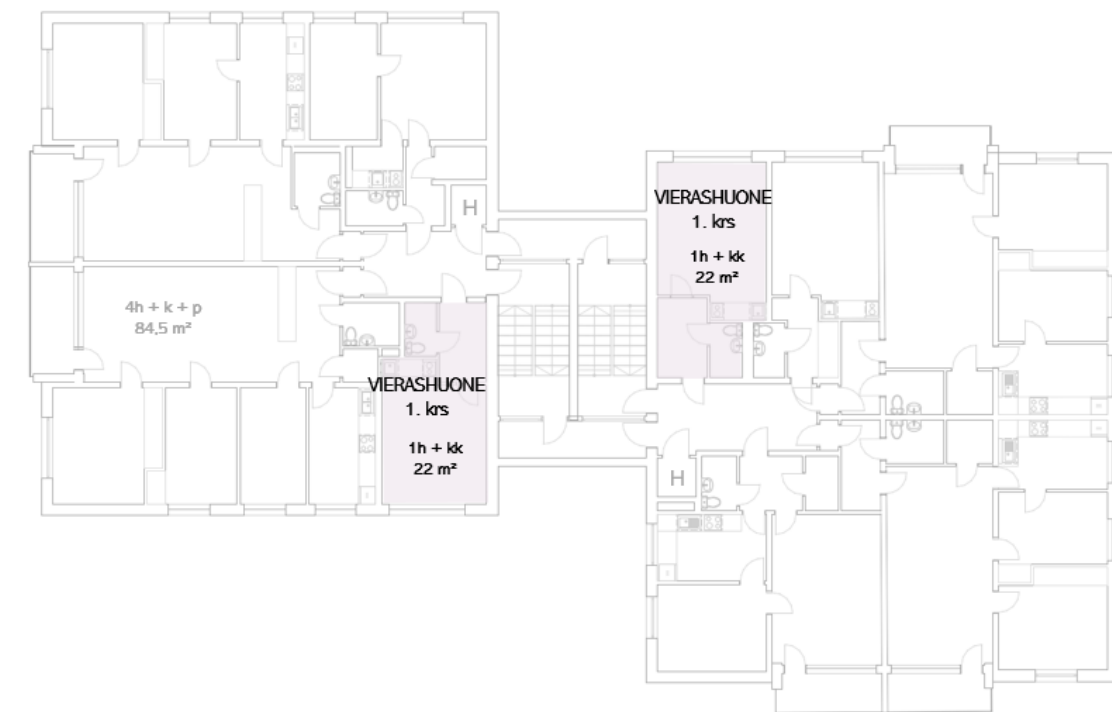
Kyselyssä tuli ilmi että askartelu- ja nikkarointihuoneelle oli meikein yhtä suuri kiinnostus kun liikuntatilalle. Ompelukone, saumuri, höyläpenkki, kangaspuut ja muut kädentaidon välineet voisi sijoittaa askarteluhuoneeseen ja olla kaikkien käytössä. Jakamistalouden tarvekaluja voisi siis hyvin olla askarteluhuoneessa, jolloin niitä ei tarvitsisi edes kuljettaa omaan asuntoon.

Olohuoneiden yhteydessä mainitsemani yksiöt olisi askarteluhuoneelle hyvä sijoituspaikka. Yksiöt voisi yhdistää tai sitten toiseen kerrokseen 22 neliöiseen yksiöön sijoittaa enemmän nikkarointiin liittyvät tarvikkeet ja toiseen kerrokseen askartelu, ompelu ja kudonta aiheiset harrasteet.

Yhteiset harrastukset ja kiinnostuksen kohteet ohjaisivat asukkaita yhteen matalan kynnyksen toiminnalla. Myös naapuriavun pyytäminen ja saaminen olisi helpompaa, kun välineet löytyisivät helposti.

TYÖ-, HARRASTE- JA VIERASHUONEET

Muuntojoustavat vierashuoneet sijaitsevat 1. kerroksessa, toinen A-rapussa ja toinen B-rapussa. Vierashuoneet ovat 22-neliöisiä yksiöitä. Tilassa mahtuu 2+1 nukkumaan, ja siellä on korkeussäädettävä työpiste sekä liikuntatarvikkeita, mm. joogamatto, kahvakuulia ja vastuskuminauhat.

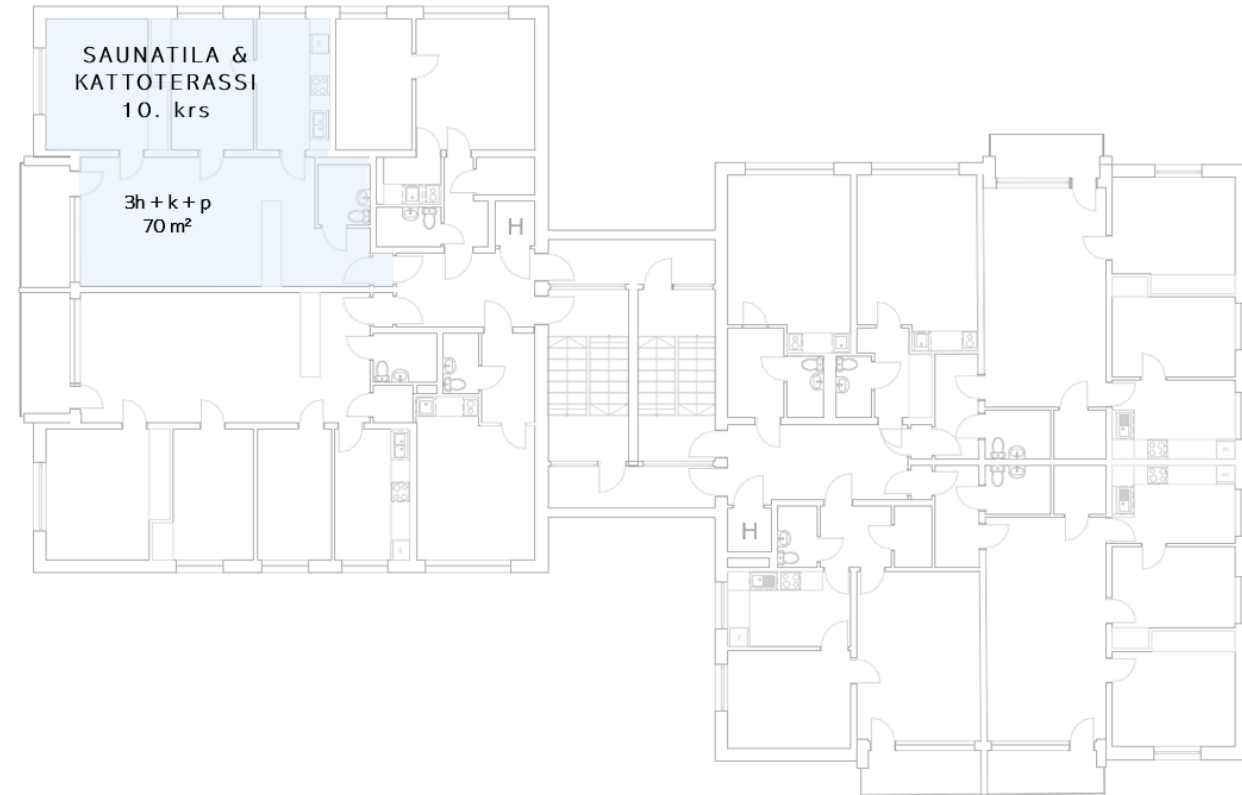
SAUNATILAT JA KATTOTERASSI

Adolf Lindforsin tien korkeat talot tarjoavat mahtavat näkymät. Siksi saunatilojen sijoittaminen ylimpään kerrokseen tarjoaisi kaikille mahdollisuuden nauttia niistä. Parveke on etelän suuntaan ja kaksi ikkunaa länteen tarjoavat varmasti upeita auringonlaskuja.

Saunoissa pyörisi omat saunavuorot, sekä niin sanotut vapaat perhesaunat useampana päivänä viikossa. Muina vapaina aikoina tilat on vuokrattavissa käyttöön ja kuten vertailuanalysikohde Sintissä, tilassa voi järjestää illanistujaisia, rentoutushetkiä tai vertaistapaamisia. Parhaimmillaan yhteisöllinen kerrostalo tarjoaisi juuri näitä hengähtämishetkiä vanhemmille, jolloin toinen olohuoneista olisi varattu lapsille, ja heille palkattu yhteiset hoitajat. Kulut jakautuisivat näin ollen useamman kesken ja mahdollistaisi siltä osin irtioton ja hetkeksi omaa aikaa.

Tilassa on keittiö, varusteltuna perus astiastolla, sekä siellä on uuni, hella ja jääkaappi, jolloin siellä voi valmistaa, lämmittää ja tarjota pientä purtavaa. Saunatilat on muokattu 70 m²:n kolmiosta. Saunan ja pukuhuone-tilan lisäksi siellä on viihtyisä iso oleskelutila ja ruokailuryhmä.

Sauna- ja oleskelutilat soveltuu moneen, vaikka myös varattavaksi syntymäpäivien juhlatilaksi niin lapsille, kuin aikuisillekin.

VIHERPIHA

Avoimissa kysymyksissä viherpihan tärkeys korostui ja myös kyselytutkimuksessa vastanneista 61 % sanoi, että asuisi mieluiten yhteisöllisessä rivitalossa. Eli oma piha tai muuten viihtyisä piha-alue on monella haaveena.

Tontti on iso ja talo sijaitsee pienellä rinteellä. Tontilla on todella vehreää ja siihen on mahdollista rakentaa viljelylaatikoilla isoja kasvatusalueita, sekä istuttaa marjapensaita. Naapuritontin rajalla on omenapuu. Takalalla on kalliota ja upea paikka vaikka kesäterassille ja grillille. Tontti loppuu metsäalueeseen, eli se on todella rauhallinen ja ihanteellinen ympäristö lapsiperheille.

Avoimia vastauksia:

- o Hyvin suunniteltu piha.
- o Viihtyisä ja lapsiystävällinen piha.
- o Yhteinen piha-alue jossa lasten leikkivälineet kuten keinut, hiekkalaatikko jne.
- o Puutarha, omavaraistelu, kotieläimiä, projekteja joista saa tuloja.
- o Viljelylaatikoita halukkaille tai yhteinen viljelypalsta.
- o Hyötypuutarha, erilainen virkistystoiminta.

Kuva. Bo LKV.

YHTEENVETO

- 7.1 POHDINTA
- 7.2 SUUNNITELMAN JATKOKEHITYS

7.1 POHDINTA JA SUUNNITELMAN JATKOKEHITYS

Tavoitteenani oli tutkia yhteisöllisen asumisen kiinnostuksesta yhden vanhemman perheiden parissa. Selvää kiinnostusta on paljon.

Tämä opinnäytetyö tarjoaa konkreettisen mallin yhteisöllisen asumisen ja jakamistalouden integroimiseksi tilasuunnitteluun. Adolf Lindforsin tie 7:n suunnitelma on räätälöity yhden vanhemman perheiden tarpeisiin, mutta se sisältää yleispäteviä periaatteita, joita voidaan soveltaa laajemmin asumisen kehittämisessä. Erityisesti esteettömyyden, yhteisten tilojen ja muuntojoustavuuden ratkaisut voivat toimia esimerkkeinä muille vastaaville projekteille. Tulevaisuudessa mallia voitaisiin kehittää edelleen ottamalla käyttöön älykkäitä teknologioita, kuten digitaalinen varausjärjestelmä yhteisille tiloille tai energiatehokkaat ratkaisut, jotka tukevat kestävästä kehitystä. Lisäksi asukaspalautteen kerääminen ja sen hyödyntäminen suunnitelman jatkokehityksessä olisi tärkeä osa mallin jatkuvaa parantamista.

Työni keskeisenä tavoitteena oli tutkia, miten yhteisöllinen asuminen ja jakamistalous voivat tilasuunnittelun avulla parantaa yhden vanhemman perheiden elämänlaatua. Tulosten perusteella on selvää, että yhteiset tilat, kuten olohuoneet ja leikkihuoneet, voivat merkittävästi helpottaa arkea ja lisätä asukkaiden hyvinvointia. Suunnitelmassa toteutetut ratkaisut, kuten esteettömät kulkureitit, monikäyttöiset tilat ja jakamistalouden tukeminen, vastaavat suoraan kyselyssä esiin tulleisiin tarpeisiin.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että yhteisöllinen asuminen ei pelkästään paranna yhden vanhemman perheiden elämänlaatua, vaan myös edistää laajemmin sosiaalista kestävyyttä ja yhteisöllisyyttä kaupunkiasumisen kontekstissa. Tämä tekee suunnitelmastani sovellettavissa olevan mallin myös muihin vastaaviin kohteisiin.

Opinnäytetyössäni kohderyhmänä on yhden vanhemman perheet, mutta olisi todella mielenkiintoista laajentaa kohderyhmää myös yksinäisiin vanhuksiin ja opiskelijoihin, jolloin monen ikäryhmän ihmiset saisivat seuraa, tukea ja apua toisiltaan. Jos oma suku on pieni tai asuu kaukana, niin palaan miettimään Korpelan pohdintaa, voisiko lasten arkiympäristössä olla vanhempien lisäksi setiä, tätejä, mummoja ja pappoja, jotka osallistuisivat heidän elämäänsä? (Korpela 2014, 21.)

Jatkokehityksessä olisi hyödyllistä syventää ymmärrystä asukkaiden käyttäytymisestä yhteisöllisissä tiloissa esimerkiksi pitkäaikaisen seurantatutkimuksen avulla. Lisäksi älyteknologian integroiminen tiloihin, kuten digitaalisten varaussovellusten ja energiatehokkaiden ratkaisujen käyttö, voisi parantaa tilojen toimivuutta entisestään.

Jos suunnitelmaa voisi tästä vielä laajentaa ja sosiaalisesti yhdistää eri ikäluokkia, uskon vahvasti, että se lisäisi turvallisuuden tunnetta, toisi elämään merkitystä vanhemmillekin ihmisille ja vähentäisi kunnallista avuntarvetta. Kokonaisuudessaan erittäin mielenkiintoinen ja ajankohtainen aihe, joka voisi tuoda apua monen muunkin kuin yhden vanhemman perheiden elämään.

Kiinnostukseni aiheeseen jatkui koko työprosessin ajan joka kesti useamman vuoden. Tärkeänä havaintona pidän, että yhteisölliselle asumiselle ainakin juuri yhden vanhemman perheissä on suurta kiinnostusta.

Työprosessi oli haastava mutta opettavainen. Sen aikana opin soveltamaan teoreettista tietoa käytännön suunnittelutyöhön ja yhdistämään asukaskeskeisen lähestymistavan sisustusarkkitehtuurin periaatteisiin.

LÄHTEET

Heinonen, Anna 2021. Kommuuni, kimppakämpä, yhteisö vai ihan vaan koti? Perheyhteiskunta. Verkkosivu <https://www.perheyhteiskunta.fi/2021/11/11/kommuuni-kimppakamppa-yhteiso-vai-ihan-vaan-koti/>. (Viitattu 22.2.2024).

Helamaa, Anna & Pylvänäinen, Riikka 2012. Askeleita kohti yhteisöasumista: Selvitys yhteisöasumisen muodoista ja toteuttamisesta. Tampereen teknillinen yliopisto. Arkkitehtuurin laitos.

Helin, Vaula 2023. Mitä itsellisten äitien lapsiperheistä tiedetään? Perheyhteiskunta. Verkkosivu. <https://www.perheyhteiskunta.fi/2023/05/03/mita-itsellisten-aitien-lapsiperheista-tiedetaan/> (Viitattu 22.2.2024).

Helsingin kaupunki 2013. Asumisen uusi yhteisöllisyys. Verkkosivu. https://www.hel.fi/static/kanslia/kehittyvakerrostalo/2013/Kareoja_asumisen-uusi-yhteisollisyys.pdf. (Viitattu 21.4.2024).

Helsingin kaupunki 2020. Jätkäsaaren Pablo: yhteisöllisyys. Verkkosivu. <https://www.hel.fi/kanslia/kehittyva-kerrostalo-fi/hankkeet/jatkasaaren-pablo>. (Viitattu 21.4.2024).

Juntto, Anneli 2008. Asumisen muutos ja tulevaisuus. Helsinki: Ympäristöministeriö. Verkkosivu. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/38362/SY33_2008_Asumisen_muutos_ja_tulevaisuus.pdf?sequence=1&isAllowed=y. (Viitattu 6.5.2024).

Karppinen, Heini & Paloheimo-Koskipää Liina 2013. Tervetuloa tulevaisuuden kotiin! Tutkimustuloksia ja näkemyksiä asumisen tulevaisuudesta. Helsinki: Kopio Niini Oy.

Korpela, Salla 2014. Yhteinen talo. Helsinki: Into Kustannus Oy.

Lahti Vesa-Matti & Selosmaa Jenni 2013. Kaikki Jakoon! Kohti uutta yhteisöllistä taloutta Keuruu: Otavan kirjapaino Oy

Maununaho, Katja 2019. Yhteisölliseen asumiseen kuuluu myös yksityisyys. Verkkosivu. <https://www.kaleva.fi/yhteisolliseen-asumiseen-kuuluu-myos-yksityisyys/1695185#kommentit>. (Viitattu 21.4.2024).

Pienperheyhdistys 2024. Tietoa yksinhuoltajuudesta. Verkkosivu. <https://www.pienperhe.fi/yhdistys/> (viitattu 12.2.2024).

Pienperheyhdistys 2018. Toimintaa 50 vuoden ajan. Verkkosivu. <https://www.pienperhe.fi/yhdistys/toimintaa-50-vuoden-ajan/> (viitattu 12.2.2024).

Pyykkönen, Topias 2013. Elämänvaihe vaikuttaa asumistoiveisiin – työura valinnan mahdollisuuksiin. Tilastokeskus. Verkkosivu. https://www.stat.fi/artikkelit/2013/art_2013-06-03_003.html?s=0. (Viitattu 26.2.2024).

Rakennustieto Oy, 2008. RT 93-10929. Asuntosuunnittelu. Ruoanvalmistus ja ruokailu. Ohjekortti.
Rakennustieto Oy, 2017. RT 94-11254. Ammattikeittiöt. Ohjekortti.
Rakennustieto Oy, 2024. RT 103689. Päiväkotien suunnittelu. Ohjekortti.

Rissanen, Virve 2016. Jätkäsaaren "hippikommuuni" kolme vuotta myöhemmin – kuinka elo Helsingin yhteisötalossa on sujunut? Helsingin Sanomat. Verkkosivu. <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000002902310.html>. (Viitattu 26.2.2024)

Sitra, 2018. Tulevaisuussanasto - jakamistalous.: Verkkosivu. <https://www.sitra.fi/tulevaisuussanasto/jakamistalous/>. (Viitattu 26.2.2024).

Tilastokeskus 2021. Kolme viidestä alle 40-vuotiaasta asuu vuokralla. Verkkosivu. https://www.stat.fi/til/asas/2020/01/asas_2020_01_2021-10-14_tie_002_fi.html. (Viitattu 22.2.2024).

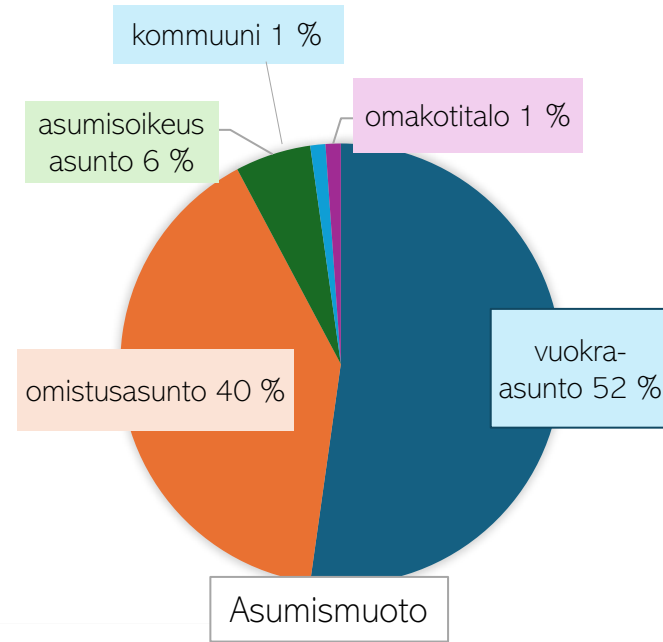
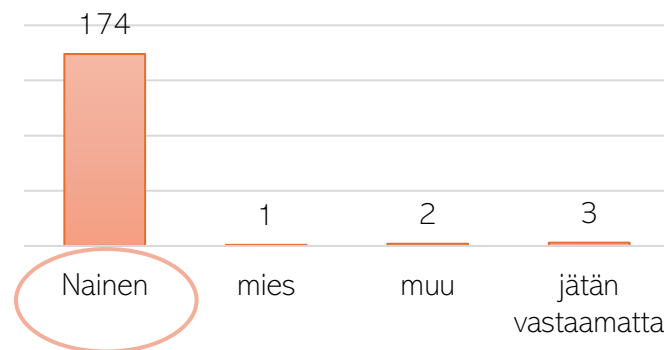
Uusivirta, Mari 2021. Itsellinen vanhemmuus on pitkään harkittu ja punnittu päätös. Lapsemme-lehti. Verkkosivu. MLL. https://cdn.mll.fi/prod/2021/05/05094055/lapsemme2_003-042_nettiin.pdf (viitattu 12.2.2024).

LIITTEET

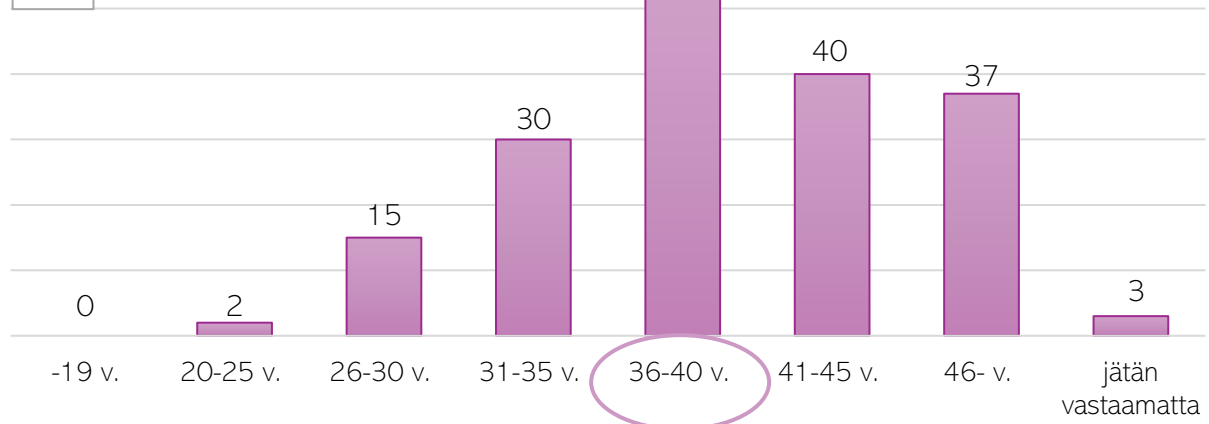
TUTKIMUSaineisto

TAUSTATIEDOT

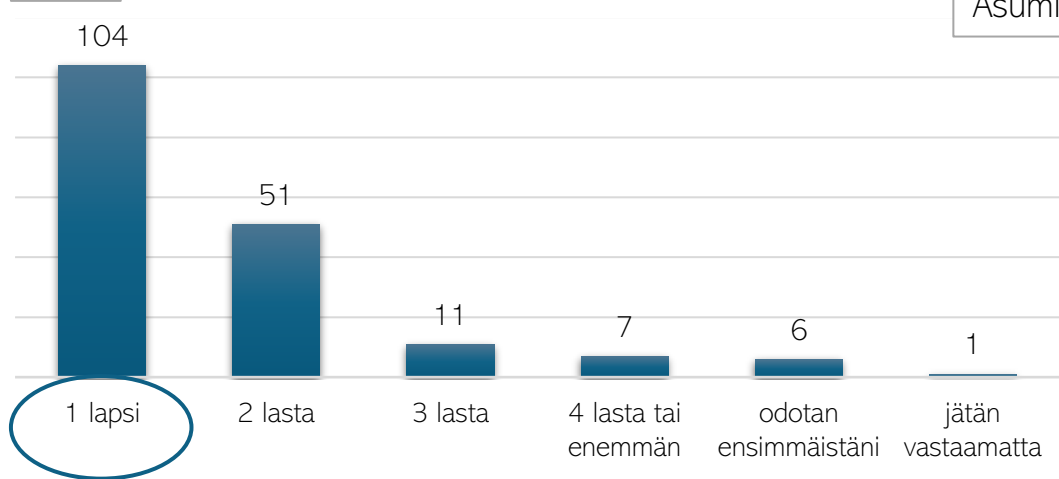
Sukupuoli

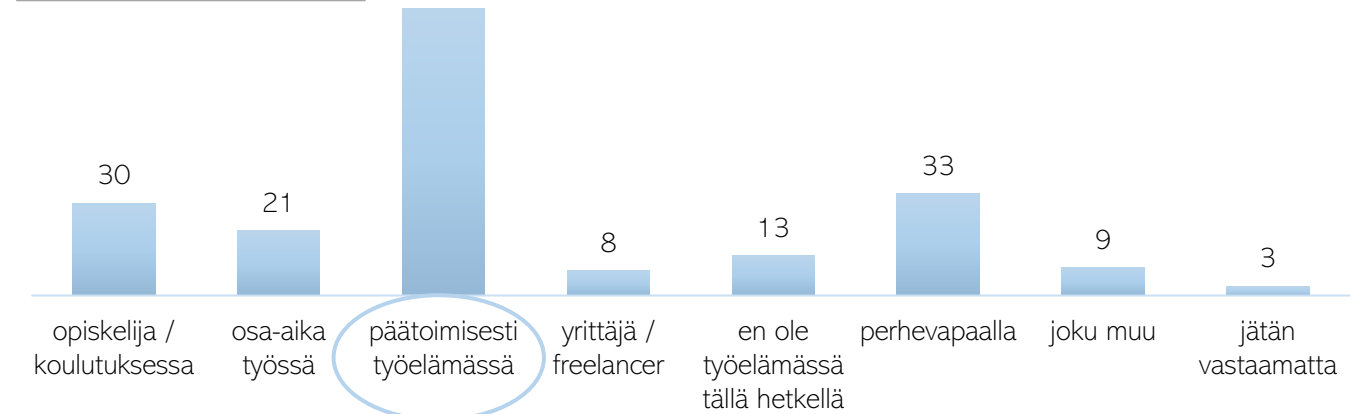
Ikä

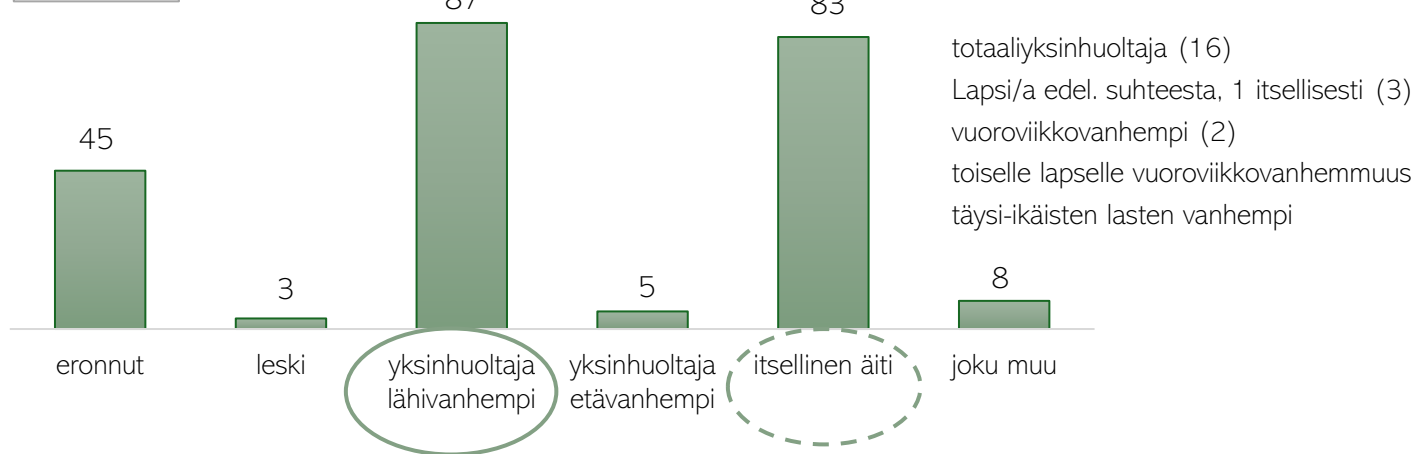
Lapsia

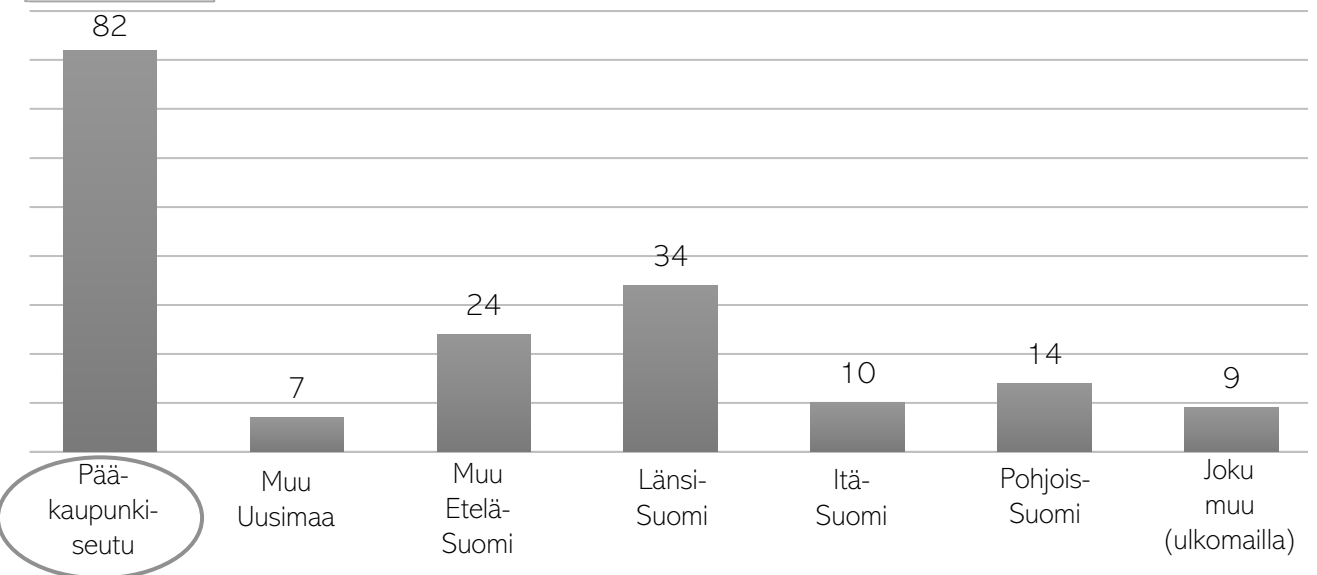
Elämäntilanne / asema

Sivilisaäty

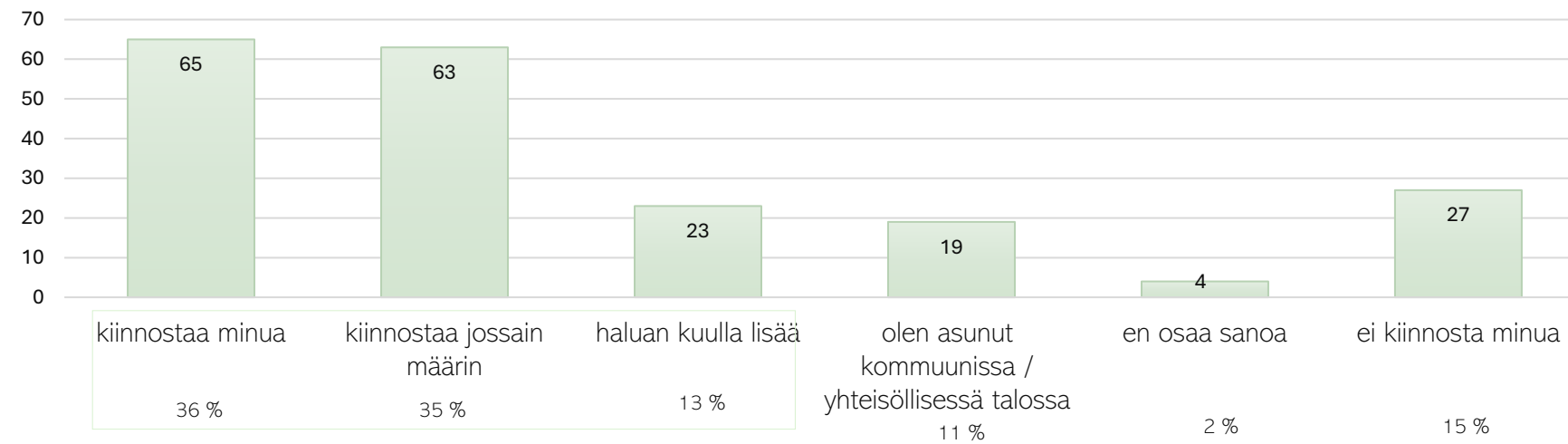
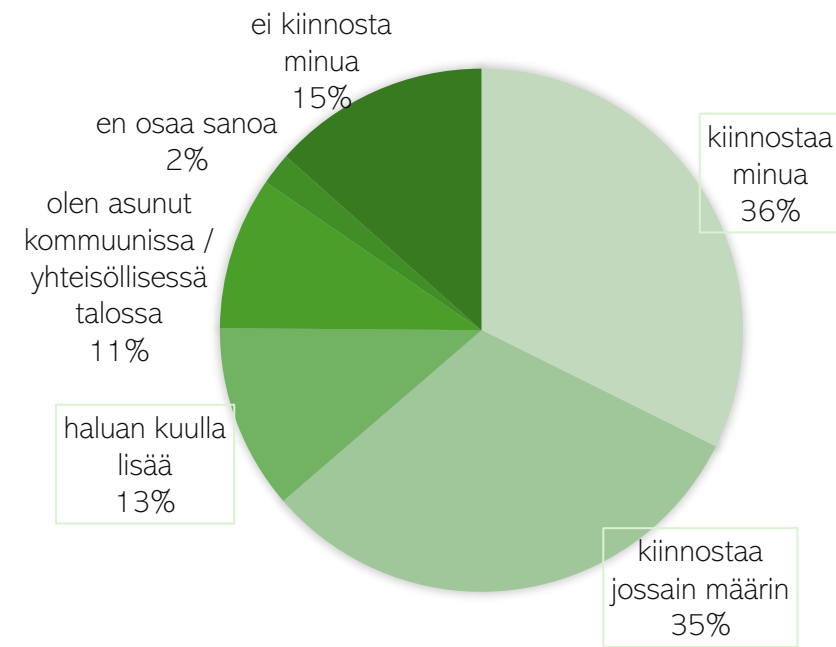
Paikkakunta

YHTEISÖLLINEN ASUMINEN JA JAKAMISTALOUS KERROSTALOSSA

Tässä tutkimuksessa kimppekämpällä, solulla sekä kommuunilla tarkoitetaan, että jokaisella on oma makuuhuone. Keittiö, kylpyhuone ja olohuone jaetaan muiden asukkaiden kanssa.

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan, että jokaisella on oma asunto, mutta halutessaan on mahdollista käyttää yhteisiä muita tiloja.

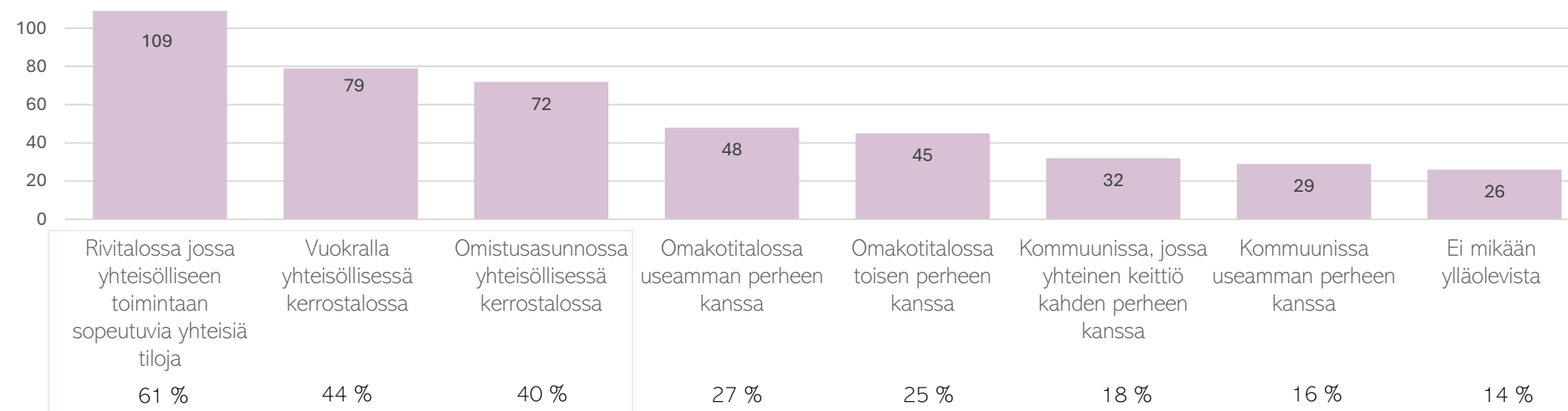

Vastaajia 180
Valintoja yhteensä 201

MINUA KIINNOSTAISI YHTEISÖLLINEN ASUMINEN

Avoimen kentän vastaukset:

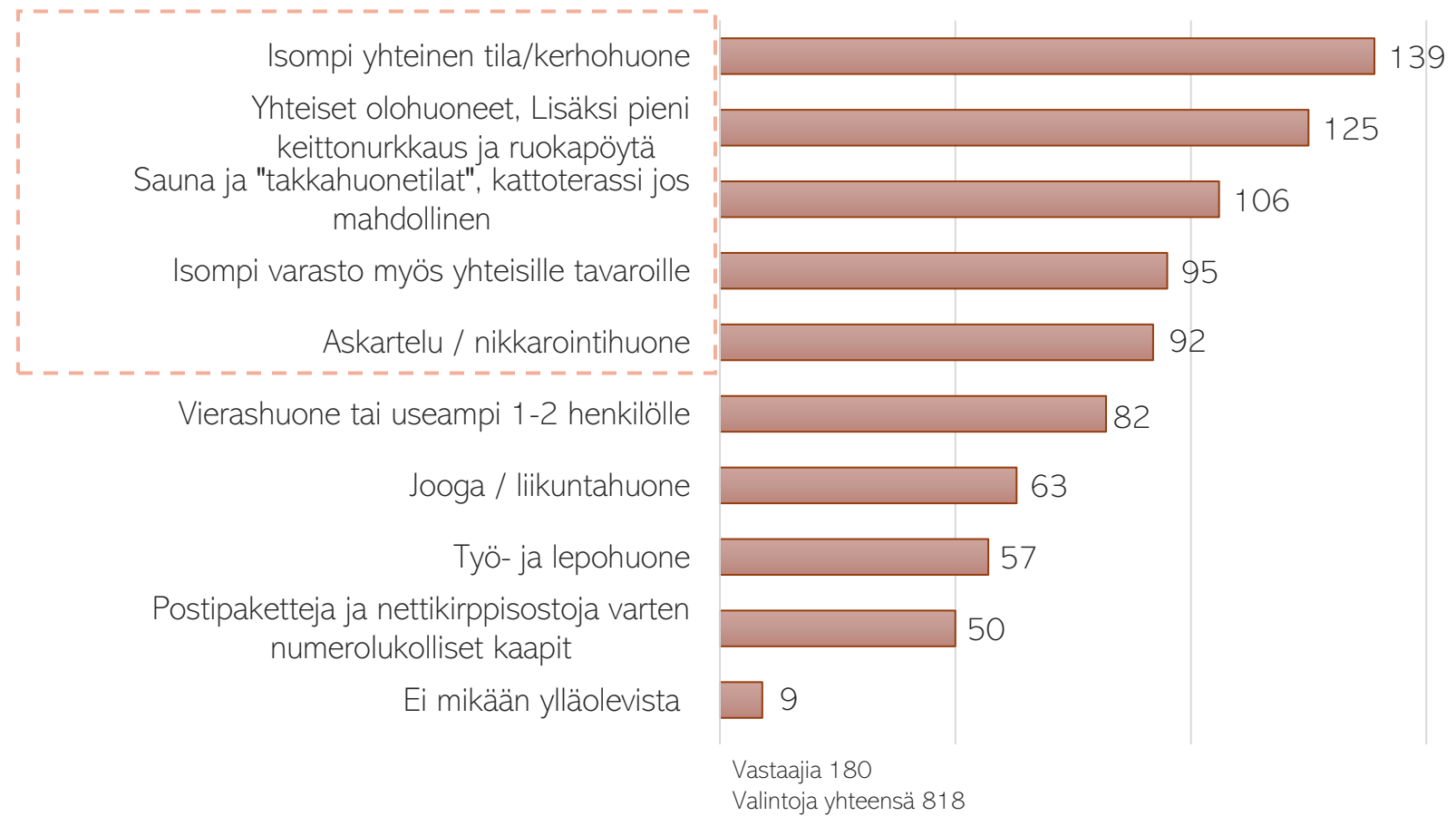
- Yhteisöllinen pientaloyhtiö, jossa myös vuokra-asuntoja & yht. jaettuja tiloja
- Ns. 'Mummokommuuni' kun lapset muuttaneet omilleen
- Omakotitalo jaettu jo minulle tuttujen ihmisten kanssa, kuten nyt asun
- Omakotitalossa maalla, jossa yhteisölliseen toimintaan soveltuvia tiloja
- Kerrostalossa, omistusasunnossa
- Minua kiinnostaa yhteisöllinen toiminta, mutta haluan oman asunnon.
- Monisukupolvinen; etsimme paraikaa yhteistä asuntoratkaisua oman äitini kanssa
- Paritalossa
- Asumisoikeusasuntoyhteisö
- Pieniä taloja omalla kylppärillä, samassa pihapiirissä
- Yhteisö-/ekokylätyyppinen, jossa mahdollisuus omaan taloon mutta yhteisiä tiloja

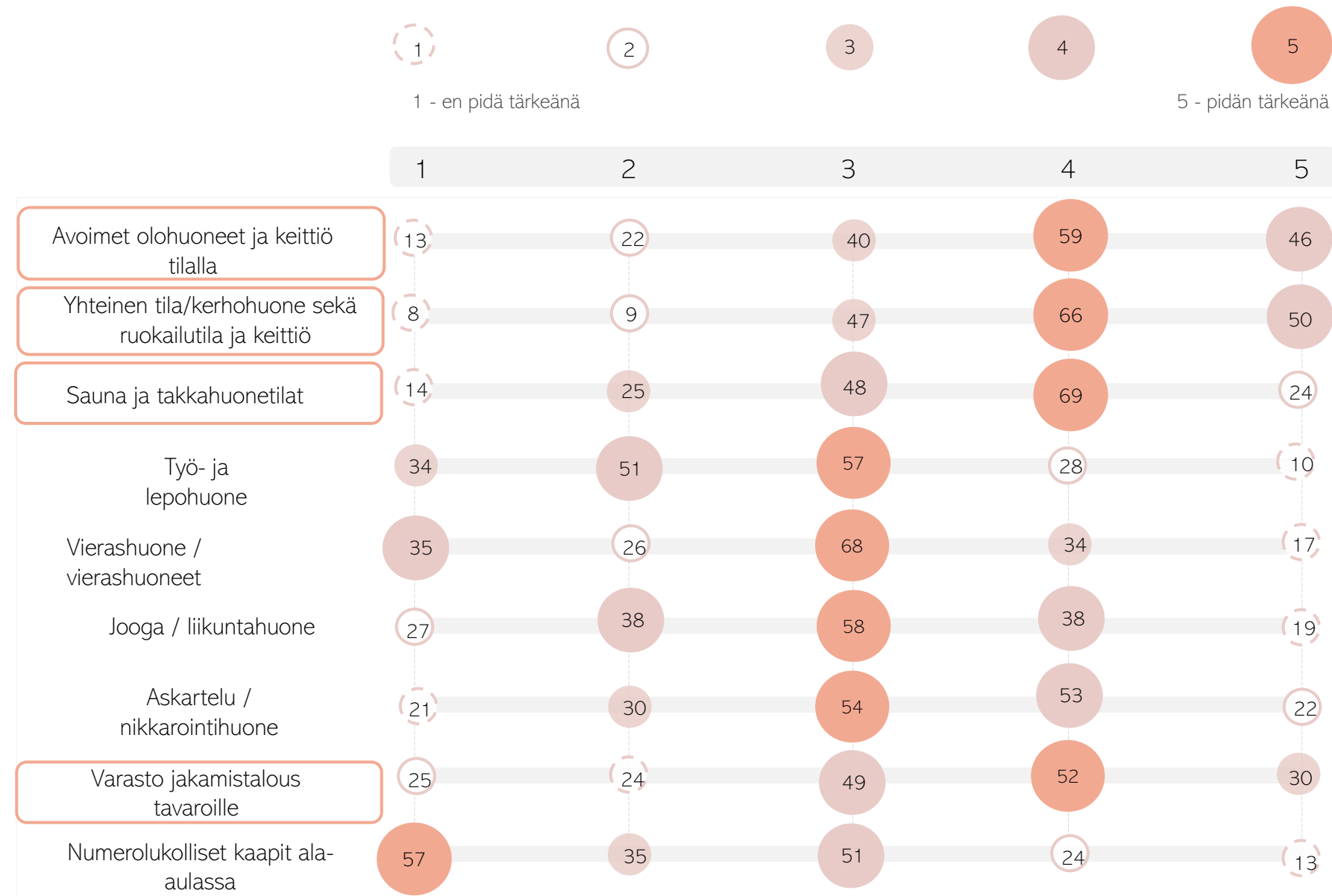
Mitkä yhteiset tilat näistä kokisit hyödyllisiksi yhteisöllisessä kerrostalossa?

Kuvittele asuvasi kerrostalossa, jossa olisi oman kodin rauhan lisäksi yhteisiä olohuoneita 1–2 kpl. Voitit mennä lapsesi kanssa yhteiseen olohuoneeseen katsomaan, onko siellä naapureita/kavereita ja vaihtaa kodin seinät toiseen tilaan hetkeksi. Tai tutustuttuasi paremmin naapureihisi, voitit sopia "Annan/Pekan" kanssa, että näette "olkkarissa" ja lapsesi voisi sovittaessa jäädä sinne hetkeksi, jotta voit piipahtaa kaupassa, apteekissa tai ottaa kotonasi päiväunet. Yhteisen lapsenvahdin palkkaaminen naapurin kanssa olisi myös helpompaa ja kulut pienenisivät. Ja mikä ihaninta, voitit siirtyä olkkariin pukematta ulkovaatteita päälle lapsellesi ja itsellesi.

Vastavuoroisuutta ja naapurin auttamista pienillä hetkillä arjessa.

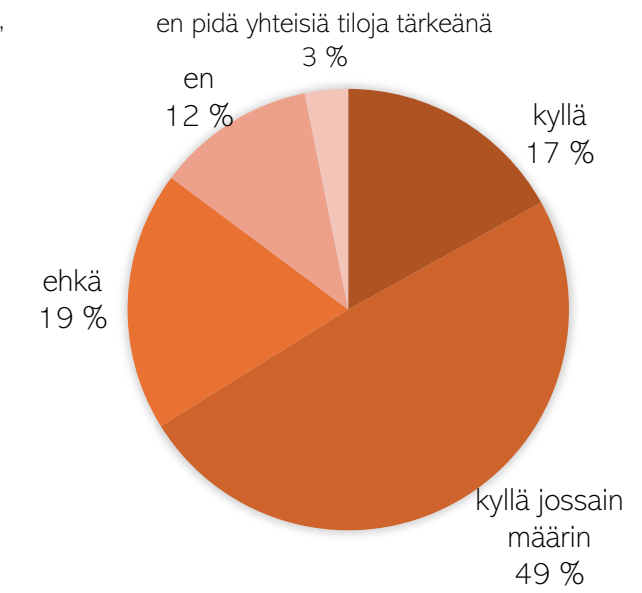
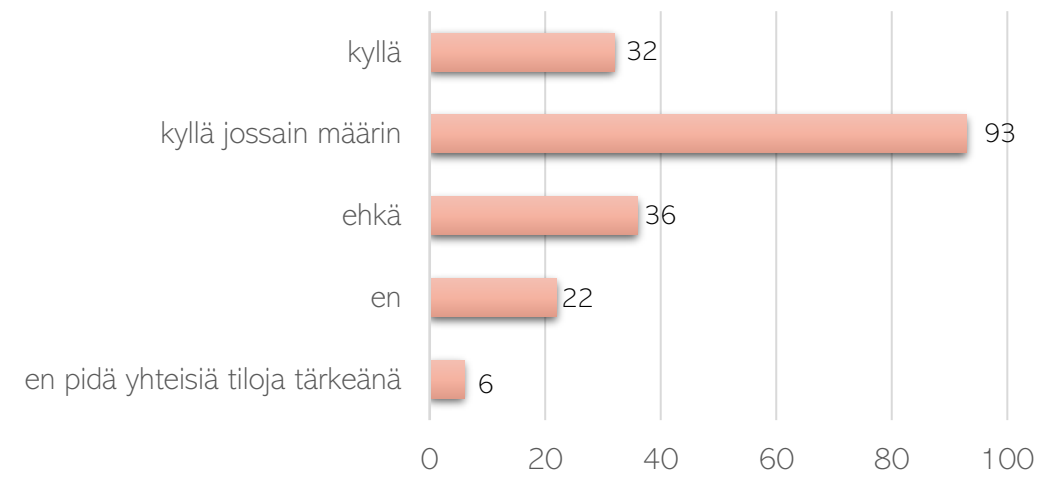

Vielä yhteisistä tiloista erikseen. Mitä näistä pidät erityisen tärkeinä ja mitä vähemmän tärkeinä.

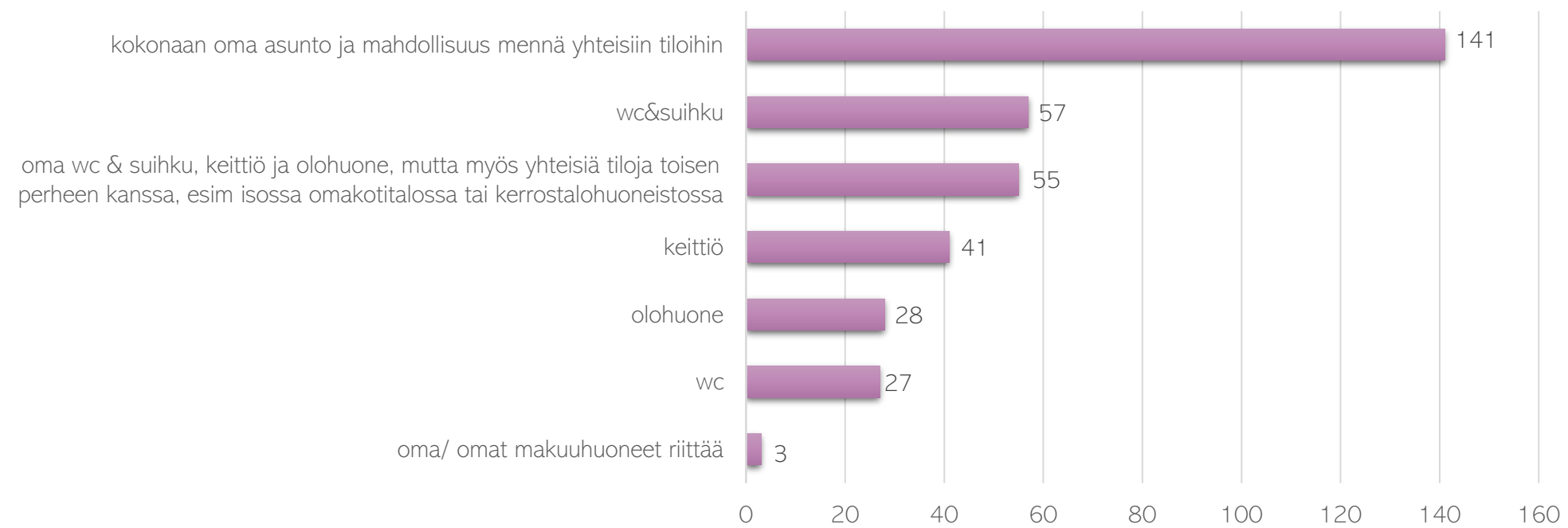
Vastauksia yhteensä 180.

JOTTA YHTEISET TILAT MAHDOLLISTUISI, OLISITKO VALMIS NIPISTÄMÄÄN OMAN ASUNTOSI NELIÖISTÄ TAI MATERIAALEISTA, YHTEISTEN TILOJEN KULUJEN KATTAMISEEN

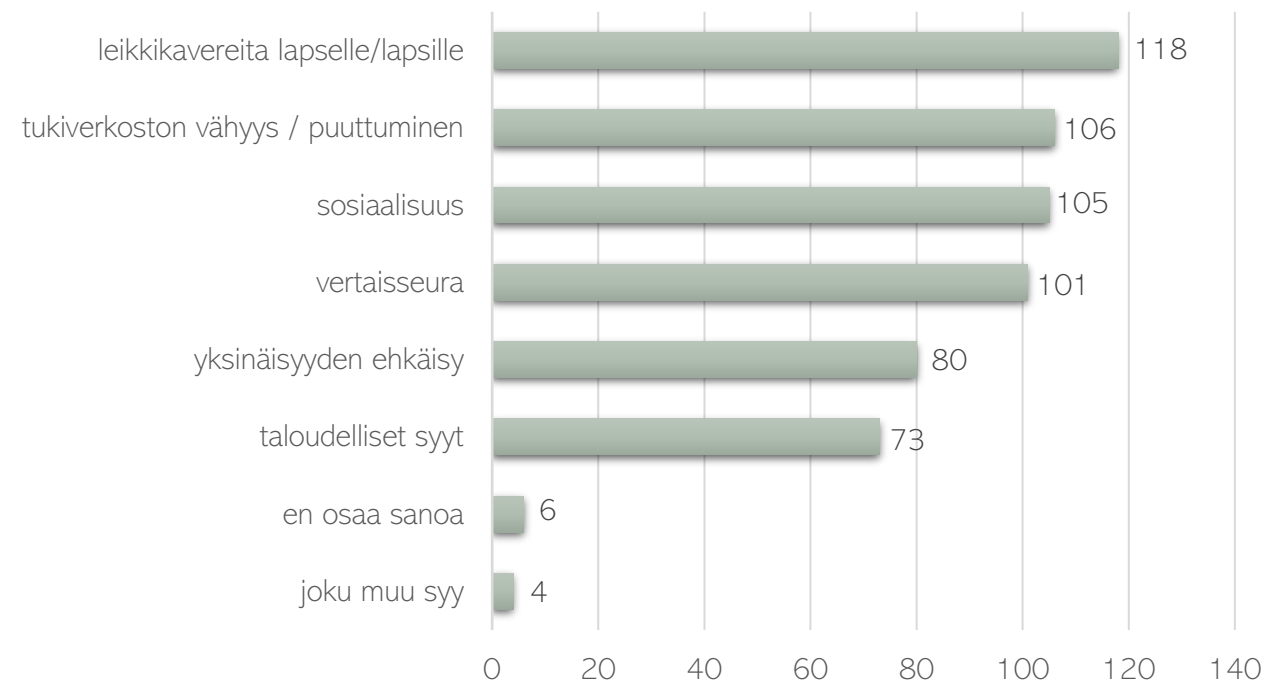
Valintoja 189 kpl

YHTEISÖLLINEN ASUMINEN KIINNOSTAA, MUTTA HALUAISIN ETTÄ MEILLÄ ON MAKUUHUONEEN/MAKUUHUONEIDEN LISÄKSI OMA:

Valintoja 352 kpl

JOS VALITSISIT TAI OLET JO VALINNUT YHTEISÖLLISEN ASUMISEN, NIIN MITKÄ OLISIVAT TÄRKEIMMÄT SYYT SIIHEN

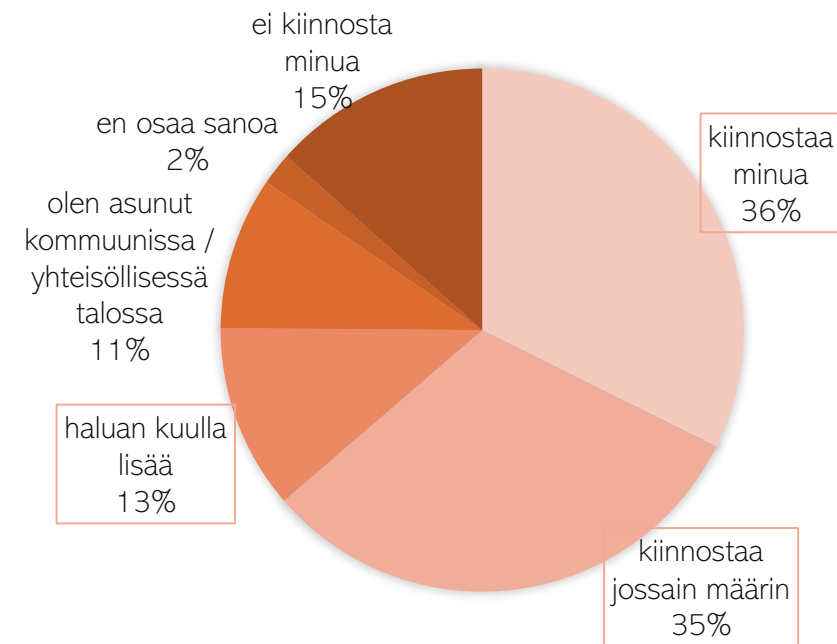
Valintoja 593

Joku muu, mikä?

- o Mahdollisuus jakaa askareita toisten kanssa
- o Olen sairas, joten kokisin turvallisena, että olisi yhteisöä äkillisessä tilanteissa.
- o Turvallisuuden tunteen lisääntyminen (ei tukiverkkoa)
- o Mahdollisuus jakaa lapsenhoitovuoroja vertaisten kanssa
- o Tukiverkosto puolin ja toisin
- o Mahdollisuus vuorotella lastenhoidossa / palkata yhteinen lastenhoitaja helpommin
- o Haave että olisi yhteisö jossa olisi ADHD ja autismikirjon asukkaita,
- o Ekologiset syyt.. kaikkea ei tarvitse omistaa itse yksin vaan voi jakaa
- o Arjen apu toisista vanhemmista helpottaisi kaikkia
- o Läheisten apu lähellä. Sisko ja ystävä asuvat samassa talossa
- o En ikinä haluaisi asua yhteisöllisen asumisen muodossa

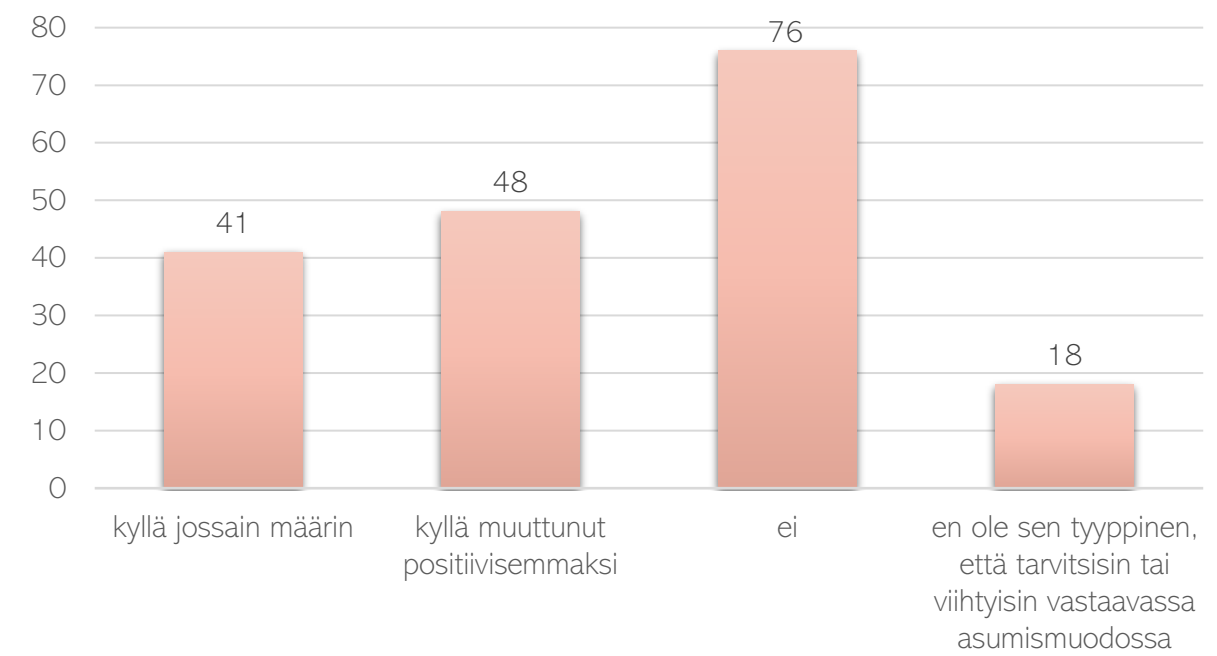
Kyselyn alussa kysyttynä

Yhteisöllinen asuminen:

Kyselyn lopussa kysyttynä

Onko kiinnostuksesi yhteisölliseen asumiseen muuttunut kyselyn myötä:

Tämä kysely on osoitettu yhden vanhemman perheille kartoittamaan heidän ajatuksiaan yhteisöllisestä asumisesta. Kyselyn tuloksia käytetään Metropolia Ammattikorkeakoulun sisustusarkkitehtuurin opinnäytetyöhön. Kyselyssä ei kerätä henkilötietoja, vaan toteutetaan anonymisti.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.

Lomake on ajastettu: julkisuus alkaa 21.3.2024 15.11 ja päättyy 1.4.2024 23.59

Kysely yhteisöllisestä asumisesta yhden vanhemman perheiden näkökulmasta

Hei, olen Laura Vähätupa muotoilun opiskelija Metropolia Ammattikorkeakoulusta ja teen sisustusarkkitehtuurin (240 op) opinnäytetyötäni (15 op) aiheesta:

YHTEISÖLLISTÄ ASUMISTA

Asunto- ja tilasuunnittelulla tukea yhden vanhemman perheiden elämään

Aihe koskettaa minua itseäni läheisesti, koska meillä on yhden vanhemman perhe.

Itse olen onnekas ja samassa kerrostalossa meidän kanssa on asunut toinenkin samassa elämäntilanteessa oleva äiti, jonka kanssa olemme pystyneet helposti auttamaan toinen toisiamme. Siitä ajatus lähtikin, miten voisi asuntosuunnittelulla ja tilasuunnittelulla auttaa yhden vanhemman perheitä. Mitä jos oman asunnon tiloista nipistäisi vähän yhteisille olohuoneille tilaa tai suunnittelisi enemmän yhteisiä tiloja, sekä vuokrattavia kerho- ja saunatiloja tuoden yhteisöllisyyttä oman kodin rauhasta tinkimättä.

Kiitos, että osallistut kyselyyn, jokainen ajatus on tervetullut.

Tervetuloa mukaan!

Osallistuthan kyselyyn vain, jos teillä on kyseessä yhden vanhemman perhe. Ja osallistuthan kyselyyn vain yhden kerran, vaikka kysely tulisi vastaan uudestaan toisaalta.

Taustatiedot

Sukupuoleni: *	--Valitse tästä--
Ikäni: *	--Valitse tästä--
Lapsia minulla on: *	--Valitse tästä--

Taustatiedot

Seuraavan kysymyksen tarkoitus on kartoittaa kuinka monenlaisia perheitä on ja millainen otos osallistuu tähän tutkimukseen.

Sivilisäätyni. Voit valita useamman. Esimerkiksi jos olet saanut lapsen (avioliitossa) yhdessä edellisen kumppanin kanssa: eronnut [x] tai yksinhuoltaja: [x] ja sitten saanut vaikka toisen lapsen yksin lahjasoluilla: itsellinen äiti [x]. ? *

- eronnut
- leski
- yksinhuoltaja lähivanhempi
- yksinhuoltaja etävanhempi
- itsellinen äiti - lahjasolulapsi/lapsia, yksin adoptoinut lapsen/lapsia, yksin ryhtynyt sijaisvanhemmaksi
- apilaperhe / kumppanuusvanhemmuus
- asumuserossa
- joku muu
- jätän vastaamatta

Halutessasi voit tarkentaa:

Asumismuotomme: *

- omistusasunto
- vuokra-asunto
- alivuokralaisena
- kommuuni
- joku muu
- jätän vastaamatta

Joku muu, mikä?

Paikkakunta jossa asun: *

- Pääkaupunkiseutu Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen
- Muu Uusimaa
- Muu Etelä-Suomi
- Länsi-Suomi
- Itä-Suomi
- Pohjois-Suomi
- Ahvenanmaa
- joku muu
- jätän vastaamatta

Mikä seuraavista kuvastaa parhaiten elämäntilannettasi/asemaasi? Valitse kaikki sopivat *

- opiskelija / koulutuksessa
- osa-aika työssä
- päätoimisesti työelämässä
- yrittäjä / freelancer
- en ole työelämässä tällä hetkellä
- perhevapaalla
- joku muu
- jätän vastaamatta

Joku muu, mikä?

Tähän voit tarvittaessa kirjoittaa lisätietoja taustakysymyksiin:

Yhteisöllinen asuminen ja jakamistalous kerrostalossa

Yhteisöasuminen on asumisen muoto, joka on tavanomaista asumista yhteisöllisempää. Yhteisöllisyys voi toteutua monella tapaa ja monella tasolla. Yhteisöasumisen tunnuspiirteinä voidaan pitää esimerkiksi yhteistoimintaa, yhteistiloja ja yhteisöllistä organisaatiota. Yhteisöasuminen on konseptina Suomessa harvinainen ja se on painottunut pääosin erityisasumiseen kuten opiskelija-asuntoloihin tai hoitokoteihin. Jos talossa asuisi myös eri ikäisiä ja esimerkiksi vanhempia yksinäisiä ihmisiä toisi lapsiperheet talossa mahdollisesti mukanaan mielekästä seuraa ja tekemistä. Myös mahdollisesti vastavuoroisesti auttamista puolin ja toisin.

Jakamistaloudessa on kyse jakamisesta, lainaamisesta ja vuokraamisesta. Jakaminen ei tässä tapauksessa tarkoita tasan jakamista, vaan se on yhteisöllinen toimintatapa. Jakamistalous mahdollistaa erilaisten omistusten, resurssien ja taitojen jakamisen sekä vaihtamisen. Se on myös niin sanottua yhteisöllistä kuluttamista.

Tässä tutkimuksessa kimppakämpällä, solulla sekä kommuunilla tarkoitetaan, että jokaisella on oma makuuhuone. Keittiö, kylpyhuone ja olohuone jaetaan muiden asukkaiden kanssa.

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan, että jokaisella on oma asunto, mutta halutessaan mahdollista käyttää yhteisiä muita tiloja.

Yhteisöllinen asuminen *

- kiinnostaa minua
- kiinnostaa jossain määrin
- haluan kuulla lisää
- ei kiinnosta minua
- en osaa sanoa
- olen asunut kommuunissa / yhteisöllisessä talossa

Minua kiinnostaisi yhteisöllinen asuminen *

- Rivitalossa jossa yhteisölliseen toimintaan sopeutuvia yhteisiä tiloja
- Omakotitalossa yhdessä toisen perheen kanssa
- Omakotitalossa yhdessä useamman perheen kanssa
- Omistusasunnossa yhteisöllisessä kerrostalossa
- Vuokralla yhteisöllisessä kerrostalossa
- Kommuunissa, jossa yhteinen keittiö kahden perheen kanssa
- Kommuunissa useamman perheen kanssa
- Ei mikään ylläolevista

Joku muu, mikä?

Kuvittele asuvasi kerrostalossa, jossa olisi oman kodin rauhan lisäksi yhteisiä olohuoneita 1–2 kpl. Voisit mennä lapsesi kanssa yhteiseen olohuoneeseen katsomaan, onko siellä naapureita/kavereita ja vaihtaa kodin seinät toiseen tilaan hetkeksi. Tai tutustuttuasi paremmin naapureihisi, voisit sopia "Annan/Pekan" kanssa, että näette "olkkarissa" ja lapsesi voisi sovittaessa jäädä sinne hetkeksi, jotta voit piipahtaa kaupassa, apteekissa tai ottaa kotonasi päiväunet. Yhteisen lapsenvahdin palkkaaminen naapurin kanssa olisi myös helpompaa ja kulut pienenisivät. Ja mikä ihaninta, voisitte siirtyä olkkariin pukematta ulkovaatteita päälle lapsellesi ja itsellesi.

Vastavuoroisuutta ja naapurin auttamista pienillä hetkillä arjessa.

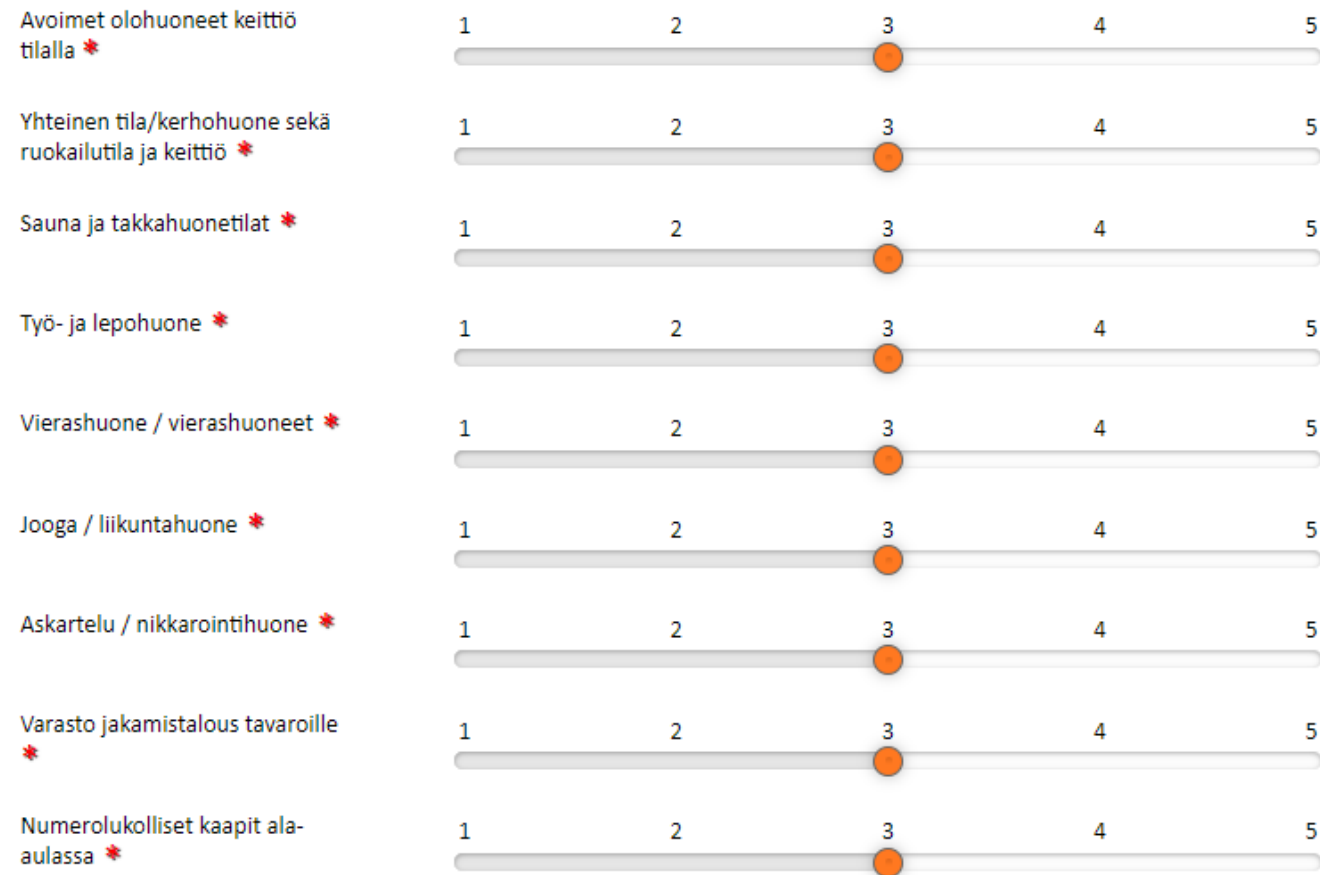
Mitkä yhteiset tilat näistä kokisit hyödyllisiksi yhteisöllisessä kerrostalossa? *

- Yhteiset olohuoneet, leikkiin ja vaikka Pikku Kakkosen katseluun. Lisäksi pieni keittonurkkaus ja pöytä.
- Isompi yhteinen tila/kerhohuone synttäreille tai muutaman kerran viikossa yhteiseen päivälliseen. Viikoittaiseen lastenhoitorinkiin. Tai mihin ikinä kerrostalon yhteisö ideoisi. Oleskelutila, ruokailutila ja keittiö. Varattava/vuokrattava erikseen.
- Sauna ja "takkahuonetilat", kattoterassi jos mahdollinen
- Työ- ja lepo huone. Tähän voisi itse vetäytyä lepäämään tai työskentelemään, jos lapsellasi on kotonanne hoitaja esim. kotipalvelu. Varattava/vuokrattava erikseen
- Vierashuone tai useampi 1-2 henkilölle, sukulaisille tai muille vieraillesi jos kotonasi ei ole mahdollisuutta tai halua majoittaa vieraita. 30-50€/yö samasta kerrostalosta. Varattava/vuokrattava erikseen.
- Jooga / liikuntahuone lähinnä itseäsi varten, jos lapsella lapsenvahti. Myös yhdessä lapsen tai lapsien kanssa.
- Askartelu / nikkarointihuone, yhdessä ja erikseen.
- Isompi varasto myös yhteisille tavaroille mm. turvaistuimien, pyöräkärry, porakone, ompelukone, matkasänky yms jakamistalouteen liittyvää.
- Postipaketteja ja nettikirppisostoja varten numerolukolliset kaapit noutoja ja jättöjä varten talon ala-aulaan
- Ei mikään ylläolevista

Joku muu, mikä?

Vielä yhteisistä tiloista erikseen. Mitä näistä pidät erityisen tärkeinä ja mitä vähemmän tärkeinä.

1 - en pidä tärkeänä 5 - pidän tärkeänä

Tuleeko mieleesi joku muu yhteinen tila tai jakamistalouteen liittyvä asia joka olisi hyvä lisä?

Jotta yhteiset tilat mahdollistuisi, olisitko valmis nipistämään oman asuntosi neliöistä tai materiaaleista jotta yhteisten tilojen kulut katettaisiin *

☐ kyllä	☐ en
☐ kyllä jossain määrin	☐ en pidä yhteisiä tiloja tärkeellisenä
☐ ehkä	

Yhteisöllinen asuminen kiinnostaa, mutta haluaisin että meillä on makuuhuoneen/makuuhuoneiden lisäksi oma: *

- wc
- wc & suihku
- keittiö
- olohuone
- oma wc & suihku, keittiö ja olohuone, mutta myös yhteisiä tiloja toisen perheen kanssa, esim isossa omakotitalossa tai kerrostalohuoneistossa
- kokonaan oma asunto ja mahdollisuus mennä yhteisiin tiloihin niin halutessamme
- oma/ omat makuuhuoneet riittää

Jos valitsisit tai olet jo valinnut yhteisöllisen asumisen, niin mitkä olisivat tärkeimmät syyt siihen? *

- sosiaalisuus
- yksinäisyyden ehkäisy
- halua kuulua yhteisöön
- tukiverkoston vähyyys / puuttuminen
- taloudelliset syyt
- en osaa sanoa
- joku muu syy
- vertaisseura
- leikkikavereita lapselle/lapsille

Joku muu, mikä?

Jotta yhteiset tilat mahdollistuisi, olisitko valmis nipistämään oman asutosi neliöistä tai materiaaleista jotta yhteisten tilojen kulut katettaisiin? *

- kyllä
- kyllä jossain määrin
- ehkä
- en
- en pidä yhteisiä tiloja tärkeisenä

Koetko että lapsesi/lastesi iällä olisi merkitystä asumisessanne yhteisöllisessä kerrostalossa tai muuten jaetussa asuinmuodossa? *

- kyllä
- kyllä jossain määrin
- en
- suurin apu olisi ihan vauva-ajasta
- iällä ei ole merkitystä, yhteisöllinen asuminen sopisi kaiken ikäisille lapsille
- iällä on merkitystä esim. lapsi jo koulussa ja elämä helpottunut tms. joten enää en kokisi yhteisöllisestä asumisesta olevan apua
- koen olevani yhteisöllinen ja minulle sekä lapselleni / lapsilleni tekisi hyvää yhteisöllinen asuminen
- en ole sen tyyppinen, että tarvitsisin tai viihtyisin vastaavassa asumismuodossa

Onko kiinnostuksesi yhteisölliseen asumiseen muuttunut kyselyn myötä: *

kyllä jossain määrin

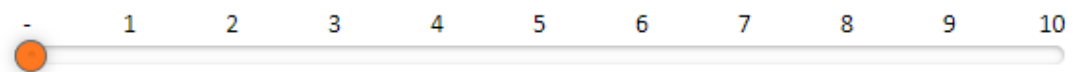
ei

kyllä muuttunut positiivisemmaksi

en ole sen tyyppinen, että tarvitsisin tai viihtyisin vastaavassa asumismuodossa

Suostumus

Vahvistan, että vastauksiani voi käyttää opinnäytetyöhön. *

Tietojen lähetys

TALLENNA

ESITÄYTTÖ URL

Kiitos osallistumisestasi kyselyyn!

Jos sinulle heräsi lisää mietteitä tai ajatuksia yhteisöllisestä kerrostalosta, voit laittaa minulle myös sähköpostia laura.vahatupa@metropolia.fi.

Ystävällisin terveisin Laura

Muistathan tallentaa vastauksesi ennen selaimen sulkemista.

LIITE

Pienperheyhdistys ry
21. maaliskuu klo 15.00 · 🌐

Sopisiko yhteisöllinen asuminen sinun yhden vanhemman perheillesi? Vastaamalla autat samalla PYY:n aktiivia Lauraa, joka kartoittaa vanhempien ajatuksia Metropolia AMK:n opinnäytetyöhön. Kyselyssä ei kerätä henkilötietoja, vaan toteutetaan anonymisti. Lauralle tsemppiä, hyvä aihe 🙌👍❤️

Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.
Vastausaikaa on tiistaihin 26.3.2024 asti.

ELOMAKE.METROPOLIA.FI

E-lomake - Kysely yhteisöllisestä asumisesta yhden vanhemman perheiden näkökulmasta

👍👍 Sinä, Tea Heinonen, Kati Nuora ja 20 muuta 1 kommentti 4 jakoa

👍 Ihastu 💬 Kommentti ➦ Jaa

Laura Vähätupa
Kiitos kaikille, vastauksia tuli yhteensä 180 kappaletta!
1 vk Tykkää Vastaa

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto - YVPL
★ Suosikit · 25. maaliskuu klo 13.41 · 🌐

Sopisiko yhteisöllinen asuminen sinun yhden vanhemman perheillesi? Vastaamalla autat samalla Pienperheyhdistyksen aktiivia Lauraa, joka kartoittaa vanhempien ajatuksia Metropolia AMK:n opinnäytetyöhön. Kyselyssä ei kerätä henkilötietoja, vaan toteutetaan anonymisti.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.
Vastausaikaa on tiistaihin 26.3.2024 asti.

ELOMAKE.METROPOLIA.FI

E-lomake - Kysely yhteisöllisestä asumisesta yhden vanhemman perheiden näkökulmasta

👍👍 Sinä ja 11 muuta 2 kommenttia 2 jakoa

👍 Ihastu 💬 Kommentti ➦ Jaa

Osuimmat ▾

Laura Vähätupa
Kiitos kaikille, vastauksia tuli yhteensä 180 kappaletta!
1 vk Tykkää Vastaa

Eeva-Maria Laulajainen
Vastattu. Hyvä idea ja toivotaan että toteutus joskus onnistuisi 🏠👨👩👧👦👍
3 vk Tykkää Vastaa

LIITE

PIENPERHEYHDISTYS (PPY)

Pienperheyhdistys on edistänyt yhden vanhemman perheiden hyvinvointia 56 vuoden ajan. Helsingin Ensikodissa asuneet äidit perustivat yhdistyksen vuonna 1968 toiminnan tueksi ja vaikuttaakseen yhteiskunnan epäkohtiin. Perustettaessa yhdistys oli nimeltään AU-yhdistys, mikä viittasi avioliiton ulkopuolella syntyneisiin lapsiin. Onneksi ajassa on tultu eteenpäin.

Pienperheyhdistys toimii lähinnä pääkaupunkiseudulla. Jäsenperheitä on yli 600 ja vapaaehtoisia yli 350. Pienperheyhdistyksen toimintaa rahoittavat Sosiaali- ja terveysministeriö (STEA), hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki. Pienperheyhdistyksen kehittämää Mieskaveritoimintaa tukee myös Ragnar Ekbergin säätiö. (Pienperheyhdistys 2024.)

YHDEN VANHEMMAN PERHEIDEN LIITTO (YVPL)

Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry on vuonna 1975 perustettu valtakunnallinen lastensuojelualan etujärjestö, jolla on yhdistys- tai vertaisryhmätoimintaa noin 80 paikkakunnalla. Liitto tekee ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä yhden vanhemman perheiden lasten sosiaalisen, oikeudellisen ja taloudellisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja vanhempien kriisien seurausten lievittämiseksi. (YVPL 2024.)

ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITTO

Valtakunnallinen kansalaisjärjestö, joka auttaa vaikeissa ja turvattomissa oloissa eläviä lapsia ja perheitä sekä tekee perheväkivaltaa ehkäisevää työtä.

31 jäsenyhdistystämme eri puolilla Suomea tarjoavat perheiden tarvitsemaa ammatillista apua sekä vapaaehtois- ja vertaistukea. Yhdistykset auttavat perheitä monissa vaikeuksissa. Chat auttaa perheitä helposti ja nopeasti. Yhdistykset tarjoavat vanhemmille ja lapsille myös yksilötapaamisia sekä tapaamispaikkatoimintaa. Ensi- ja turvakotien liiton toiminnan tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YKSIN- JA YHTEISHUOLTAJAT RY (PÄKSY)

Päksy on perustettu vuonna 1970 edistämään yksinhuoltajien asemaa yhteiskunnassa ja vahvistamaan myönteistä mielikuvaa pienperheestä kasvattajana. Toiminta pyörii vapaaehtoisvoimin Helsingin ja Espoon kaupunkien tuella. Yhdistys auttaa yhden vanhemman perheitä tekemään arjesta sujuvampaa. He järjestävät vertaistukiryhmiä, kursseja erosta selviämiseen, koulutusta, leirejä, retkiä ja tuettuja lomiamia. Tukihenkilöt auttavat mm. selviytymään eron mukanaan tuomista uusista tilanteista.

